

Högskolan

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om högskolan och hänvisar i huvudsak till gällande bestämmelser, pågående arbeten och vidtagna åtgärder.

Motionerna tar upp frågor om bl.a. mål, kvalitetsutvärdering, högskolelandskapet, resursfördelningssystem, ledningsfrågor, alternativa utbildningsformer, vissa lärosätesfrågor, utbildningsutbud vid särskilda lärosäten, internationella frågor, rekrytering, tillträde, validering, komplettering, vägar till läraryrket, lärarutbildningar, hälso- och sjukvårdsutbildningar, vissa andra utbildningar, studentfrågor, genomströmning i utbildningar och utbildningars arbetslivsanknytning.

I betänkandet finns 70 reservationer (M, SD, C, V, L, KD).

Behandlade förslag

Cirka 310 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2016/17 och 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	5
Redogörelse för ärendet	16
Ärendet och dess beredning.....	16
Utskottets överväganden.....	17
Mål och kvalitet.....	17
Högskolelandskapet.....	22
Resurstilldelningssystem	26
Ledningsfrågor	29
Utbildningsformer m.m.	31
Särskilda lärosätes- och utbildningsfrågor.....	37
Internationella frågor.....	45
Rekrytering och tillträde m.m.....	47
Validering och komplettering	56
Vägar till läraryrket	61
Inriktningar av och innehåll i lärarutbildningar	70
Utbud av och innehåll i hälso- och sjukvårdsutbildningar.....	74
Andra utbildningar	79
Studentfrågor	83
Genomströmning	87
Utbildningars arbetslivsanknytning	91
Reservationer	94
1. Förslag till delmål , punkt 1 (M, C, L, KD)	94
2. Kvalitetsutvärdering, punkt 2 (M)	95
3. Kvalitetsutvärdering, punkt 2 (C)	95
4. Högskolelandskapet, punkt 3 (SD)	96
5. Högskolelandskapet, punkt 3 (C)	97
6. Högskolelandskapet, punkt 3 (L).....	97
7. Omfördelningsmodell, punkt 4 (M, C, L, KD)	98
8. System för finansiering, punkt 5 (M)	99
9. System för finansiering, punkt 5 (SD)	99
10. System för finansiering, punkt 5 (C)	100
11. System för finansiering, punkt 5 (V)	101
12. Lärosätenas ledning, punkt 6 (M, C, L, KD)	101
13. Rektorer och styrelser, punkt 7 (M).....	102
14. Flexibla utbildningslösningar, punkt 8 (M, C, L, KD)	103
15. Samarbete mellan lärosäten, punkt 9 (M).....	103
16. Alternativa utbildningsformer, punkt 10 (C)	104
17. Alternativa utbildningsformer, punkt 10 (V).....	104
18. Vissa lärosätesfrågor, punkt 11 (M)	105
19. Vissa lärosätesfrågor, punkt 11 (SD).....	106
20. Vissa lärosätesfrågor, punkt 11 (V)	107
21. Vissa lärosätesfrågor, punkt 11 (KD)	108
22. Internationella frågor, punkt 13 (M)	109
23. Internationella frågor, punkt 13 (C).....	109
24. Breddad rekrytering, punkt 14 (M).....	110
25. Breddad rekrytering, punkt 14 (V)	111
26. Behörighet och antagning, punkt 15 (C).....	112
27. Behörighet och antagning, punkt 15 (V)	113

28. Behörighet och antagning, punkt 15 (KD).....	114
29. Tillgänglighet, punkt 16 (V).....	114
30. Validering och komplettering, punkt 17 (M).....	115
31. Validering och komplettering, punkt 17 (C).....	116
32. Validering och komplettering, punkt 17 (V).....	117
33. Validering och komplettering, punkt 17 (KD).....	118
34. Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) m.m., punkt 18 (M) ..	119
35. Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) m.m., punkt 18 (C) ...	119
36. Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) m.m., punkt 18 (V) ...	120
37. Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) m.m., punkt 18 (KD)	121
38. Fristående kompletterande pedagogisk utbildning, punkt 19 (M, C, L, KD)	122
39. Antagning till lärarutbildningar och kompletterande pedagogisk utbildning, punkt 20 (M)	122
40. Antagning till lärarutbildningar och kompletterande pedagogisk utbildning, punkt 20 (SD).....	123
41. Antagning till lärarutbildningar och kompletterande pedagogisk utbildning, punkt 20 (L).....	124
42. Antagning till lärarutbildningar och kompletterande pedagogisk utbildning, punkt 20 (KD)	125
43. Särskilda frågor om lärarutbildningar, punkt 21 (M).....	125
44. Särskilda frågor om lärarutbildningar, punkt 21 (SD)	127
45. Särskilda frågor om lärarutbildningar, punkt 21 (L).....	128
46. Särskilda inriktningar av lärarutbildningar, punkt 22 (M).....	129
47. Särskilda inriktningar av lärarutbildningar, punkt 22 (SD)	129
48. Särskilda inriktningar av lärarutbildningar, punkt 22 (V).....	130
49. Särskilda inriktningar av lärarutbildningar, punkt 22 (L)	131
50. Innehåll i lärarutbildningar, punkt 23 (M)	132
51. Innehåll i lärarutbildningar, punkt 23 (SD).....	133
52. Innehåll i lärarutbildningar, punkt 23 (L)	134
53. Innehåll i lärarutbildningar, punkt 23 (KD).....	135
54. Utbud av och innehåll i hälso- och sjukvårdsutbildningar, punkt 24 (M).....	136
55. Utbud av och innehåll i hälso- och sjukvårdsutbildningar, punkt 24 (SD)	137
56. Utbud av och innehåll i hälso- och sjukvårdsutbildningar, punkt 24 (V)	138
57. Utbud av och innehåll i hälso- och sjukvårdsutbildningar, punkt 24 (KD)	139
58. Kompetensförsörjning inom film, punkt 25 (M, C, L, KD).....	140
59. Utbud av och innehåll i andra utbildningar, punkt 26 (M)	141
60. Utbud av och innehåll i andra utbildningar, punkt 26 (SD).....	142
61. Utbud av och innehåll i andra utbildningar, punkt 26 (C)	143
62. Utbud av och innehåll i andra utbildningar, punkt 26 (L).....	145
63. Utbud av och innehåll i andra utbildningar, punkt 26 (KD)	146
64. Studentfrågor, punkt 27 (C).....	147
65. Studentfrågor, punkt 27 (V).....	148
66. Genomströmning, punkt 28 (M).....	149
67. Genomströmning, punkt 28 (C).....	150
68. Utbildningars arbetslivsanknytning, punkt 29 (M).....	151

69. Utbildningars arbetslivsanknytning, punkt 29 (SD)	152
70. Utbildningars arbetslivsanknytning, punkt 29 (C).....	152
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	154
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	154
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	168

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Förslag till delmål

Riksdagen avslår motion

2017/18:3041 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 2.

Reservation 1 (M, C, L, KD)

2. Kvalitetsutvärdering

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3,

2017/18:2995 av Sofia Fölster (M),

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 3 och 5 samt

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 11.

Reservation 2 (M)

Reservation 3 (C)

3. Högskolelandskapet

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 7,

2017/18:474 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9,

2017/18:909 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 3,

2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 4,

2017/18:1313 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 3,

2017/18:1732 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 2,

2017/18:3356 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 3 och 5 samt

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkandena 6, 7 och 19.

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (C)

Reservation 6 (L)

4. Omfördelningsmodell

Riksdagen avslår motion

2017/18:3041 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 3.

Reservation 7 (M, C, L, KD)

5. System för finansiering

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:305 av Jesper Skalberg Karlsson (M),

2017/18:755 av Jörgen Hellman m.fl. (S),

2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 3,

2017/18:1915 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 8 och 10,

2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 42,

2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3 och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkandena 1 och 16.

Reservation 8 (M)

Reservation 9 (SD)

Reservation 10 (C)

Reservation 11 (V)

6. Lärosätenas ledning

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:474 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4 och

2017/18:3041 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 8.

Reservation 12 (M, C, L, KD)

7. Rektorer och styrelser

Riksdagen avslår motion

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1 och 2.

Reservation 13 (M)

8. Flexibla utbildningslösningar

Riksdagen avslår motion

2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 2.

Reservation 14 (M, C, L, KD)

9. Samarbete mellan lärosäten

Riksdagen avslår motion

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 11.

Reservation 15 (M)

10. Alternativa utbildningsformer

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:969 av Catharina Bråkenhielm och Jan-Olof Larsson (båda S),

2016/17:1034 av Krister Örnfjäder och Laila Naraghi (båda S),

2016/17:2132 av Matilda Ernkrans m.fl. (S),

2016/17:2387 av Markus Wiechel (SD),

2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 11,

2016/17:2623 av Anders Åkesson (C),

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 5,

2017/18:4 av Caroline Szyber (KD),

2017/18:1855 av Kenneth G Forslund och Catharina Bråkenhielm (båda S),

2017/18:2305 av Markus Wiechel (SD),

2017/18:2858 av Rickard Nordin (C),
2017/18:3112 av Saila Quicklund (M) och
2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 5.

Reservation 16 (C)

Reservation 17 (V)

11. Vissa lärosätesfrågor

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:326 av Robert Stenkvisst och Stefan Jakobsson (båda SD) yrkande 1,

2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 49,

2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 28,

2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 21,

2017/18:100 av Robert Stenkvisst och Stefan Jakobsson (båda SD) yrkande 1,

2017/18:2613 av Lars Hjalmered (M) yrkande 4,

2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2,

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 12,

2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 5,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 51,

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 8,

2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 38 och

2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 15.

Reservation 18 (M)

Reservation 19 (SD)

Reservation 20 (V)

Reservation 21 (KD)

12. Utbildningsutbud vid särskilda lärosäten

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:215 av Lars-Axel Nordell (KD),

2016/17:313 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 2,

2016/17:520 av Edward Riedl (M),

2016/17:952 av Per-Arne Håkansson och Kent Härstedt (båda S),

2016/17:955 av Monica Green m.fl. (S),

2016/17:956 av Susanne Eberstein m.fl. (S),

2016/17:1123 av Lars-Axel Nordell (KD) yrkande 3,

2016/17:1135 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S),

2016/17:1648 av Mattias Ottosson m.fl. (S),

2016/17:1698 av Lennart Axelsson m.fl. (S),

2016/17:2738 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2017/18:56 av Lars-Axel Nordell (KD) yrkandena 1–3,

2017/18:738 av Peter Persson m.fl. (S),
 2017/18:754 av Jörgen Hellman m.fl. (S),
 2017/18:798 av Monica Green m.fl. (S),
 2017/18:995 av Lars Beckman (M),
 2017/18:1008 av Lars-Axel Nordell (KD),
 2017/18:1346 av Edward Riedl (M),
 2017/18:1828 av Per-Arne Håkansson och Kent Härstedt (båda S),
 2017/18:1860 av Helena Lindahl (C),
 2017/18:1912 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S),
 2017/18:2131 av Ingemar Nilsson m.fl. (S),
 2017/18:2201 av Anna Wallén m.fl. (S) och
 2017/18:2464 av Jan R Andersson (M).

13. Internationella frågor

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1056 av Emma Hult m.fl. (MP),
 2016/17:1797 av Stefan Nilsson och Marco Venegas (båda MP),
 2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 18,
 2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 4,
 2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 10,
 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 43,
 2017/18:2394 av Emma Hult m.fl. (MP),
 2017/18:2646 av Stefan Nilsson och Marco Venegas (båda MP),
 2017/18:3000 av Jesper Skalberg Karlsson och Jenny Petersson (båda M),
 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 44 och
 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 4.

Reservation 22 (M)

Reservation 23 (C)

14. Breddad rekrytering

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:903 av Teres Lindberg (S),
 2016/17:2961 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1,
 2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 6–8,
 2017/18:1874 av Teres Lindberg (S),
 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 7 och 9,
 2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1 och
 2017/18:3603 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkandena 4–6.

Reservation 24 (M)

Reservation 25 (V)

15. Behörighet och antagning

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:97 av Eva Lohman och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 16,

2017/18:470 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:727 av Cecilia Widegren (M),

2017/18:956 av Per Lodenius (C),

2017/18:957 av Per Lodenius (C),

2017/18:1154 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:1420 av Christian Holm Barenfeld (M),

2017/18:1672 av Maria Ferm (MP) yrkande 5,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 54,

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 2 och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 15.

Reservation 26 (C)

Reservation 27 (V)

Reservation 28 (KD)

16. Tillgänglighet

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1 och

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3.

Reservation 29 (V)

17. Validering och komplettering

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:224 av Lotta Finstorp (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:1988 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6,

2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 15
och 16,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 44,

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 14,

2016/17:3384 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7,

2017/18:2341 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 2,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 46,

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 7 och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 20.

Reservation 30 (M)

Reservation 31 (C)

Reservation 32 (V)

Reservation 33 (KD)

18. Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:711 av Lars Hjälmered (M) yrkande 2,

2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 1,
 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 14,
 2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 4,
 2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,
 2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3,
 2017/18:3359 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4,
 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 16 och
 2017/18:3683 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 32.

Reservation 34 (M)

Reservation 35 (C)

Reservation 36 (V)

Reservation 37 (KD)

19. Fristående kompletterande pedagogisk utbildning

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:3069 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 1 och
 2017/18:3039 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 4.

Reservation 38 (M, C, L, KD)

20. Antagning till lärarutbildningar och kompletterande pedagogisk utbildning

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1,
 2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,
 2016/17:2044 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD),
 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 13,
 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16,
 2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3,
 2017/18:2014 av Maria Plass (M),
 2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1,
 2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,
 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 18 och
 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 15.

Reservation 39 (M)

Reservation 40 (SD)

Reservation 41 (L)

Reservation 42 (KD)

21. Särskilda frågor om lärarutbildningar

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:491 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Thomas Finnborg
 (båda M) yrkandena 1 och 3,
 2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkandena 4 och 5,
 2016/17:831 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 7,
 2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4,

2016/17:1388 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD),
2016/17:3043 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 2
och 4,
2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 17,
2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,
2017/18:605 av Johan Andersson m.fl. (S),
2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 6,
2017/18:2552 av Lars Hjälmered (M) yrkandena 4 och 5 samt
2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 4
och 6.

Reservation 43 (M)

Reservation 44 (SD)

Reservation 45 (L)

22. Särskilda inriktningar av lärarutbildningar

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:214 av Lars-Axel Nordell (KD),
2016/17:498 av Jesper Skalberg Karlsson (M),
2016/17:833 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 1,
2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 5 och 6,
2016/17:3134 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,
2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5,
2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 21 och 22,
2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4,
2017/18:906 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 1,
2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 3 och
2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 23 och 24.

Reservation 46 (M)

Reservation 47 (SD)

Reservation 48 (V)

Reservation 49 (L)

23. Innehåll i lärarutbildningar

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:101 av Cecilia Magnusson (M),
2016/17:491 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Thomas Finnberg
(båda M) yrkande 2,
2016/17:646 av Birgitta Ohlsson m.fl. (L) yrkande 1,
2016/17:710 av Lars Hjälmered (M) yrkande 1,
2016/17:711 av Lars Hjälmered (M) yrkande 3,
2016/17:835 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 8,
2016/17:1279 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda
M) yrkande 2,
2016/17:1397 av Richard Jomshof och Carina Herrstedt (båda SD),
2016/17:1499 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,

2016/17:2830 av Annika Eclund (KD),
 2016/17:3031 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 6,
 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 50,
 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 18,
 2017/18:1033 av Annika Eclund (KD) yrkande 1,
 2017/18:1062 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 8,
 2017/18:1423 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M) yrkande 2,
 2017/18:2552 av Lars Hjärmered (M) yrkande 3,
 2017/18:2613 av Lars Hjärmered (M) yrkande 1,
 2017/18:2899 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 5,
 2017/18:3170 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,
 2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7,
 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 19 och 20 samt
 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 52.

Reservation 50 (M)

Reservation 51 (SD)

Reservation 52 (L)

Reservation 53 (KD)

24. Utbud av och innehåll i hälso- och sjukvårdsutbildningar

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:154 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3,
 2016/17:411 av Finn Bengtsson (M),
 2016/17:870 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S),
 2016/17:995 av Hannah Bergstedt (S),
 2016/17:1044 av Anna Vikström m.fl. (S),
 2016/17:1907 av Margareta B Kjellin (M),
 2016/17:2585 av Jeff Ahl (SD),
 2016/17:2689 av Thomas Finnborg (M),
 2016/17:2850 av Tuve Skånberg (KD),
 2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande
 3,
 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 47,
 2017/18:31 av Tina Acketoft (L) yrkande 1,
 2017/18:172 av Jeff Ahl (SD),
 2017/18:458 av Finn Bengtsson (M),
 2017/18:802 av Rikard Larsson m.fl. (S) yrkande 8,
 2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 9,
 2017/18:994 av Lars Beckman (M),
 2017/18:1752 av John Widegren (M) yrkande 1,
 2017/18:1830 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S),
 2017/18:1910 av Matilda Ernkrans m.fl. (S),
 2017/18:2052 av Lena Asplund (M),

2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 3,
2017/18:3421 av Cecilia Widegren m.fl. (M) yrkandena 11 och 55 samt
2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkandena 48 och 49.

Reservation 54 (M)

Reservation 55 (SD)

Reservation 56 (V)

Reservation 57 (KD)

25. Kompetensförsörjning inom film

Riksdagen avslår motion

2016/17:2886 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11.

Reservation 58 (M, C, L, KD)

26. Utbud av och innehåll i andra utbildningar

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:7 av Robert Stenkvis (SD),

2016/17:71 av Robert Stenkvis (SD) yrkande 1,

2016/17:562 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 2,

2016/17:1545 av Marta Obminska (M),

2016/17:1574 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2016/17:2012 av Robert Hannah (L) yrkande 3,

2016/17:2165 av Susanne Eberstein (S),

2016/17:2183 av Johan Büser (S),

2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13,

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 17,

2017/18:17 av Robert Stenkvis (SD) yrkande 1,

2017/18:104 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2,

2017/18:433 av Robert Hannah (L) yrkande 2,

2017/18:499 av Robert Hannah (L) yrkande 1,

2017/18:565 av Anna Hagwall (-),

2017/18:1114 av Fredrik Lundh Sammeli (S) yrkande 3,

2017/18:1594 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 1,

2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C) yrkande 1,

2017/18:2027 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2017/18:2667 av Monica Green m.fl. (S),

2017/18:3070 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 2,

2017/18:3116 av Marta Obminska (M),

2017/18:3186 av Aminéh Kakabaveh (V) yrkande 8,

2017/18:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,

2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3,

2017/18:3600 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 19,
 2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 21 och
 2017/18:3789 av Annika Karlsson m.fl. (C) yrkande 30.

Reservation 59 (M)

Reservation 60 (SD)

Reservation 61 (C)

Reservation 62 (L)

Reservation 63 (KD)

27. Studentfrågor

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1497 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M),
 2016/17:2971 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13,
 2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 9,
 2017/18:1669 av Annika Hirvonen Falk (MP),
 2017/18:1825 av Åsa Westlund m.fl. (S),
 2017/18:3167 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M),
 2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkandena 4–6,
 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkandena 9 och 18 samt
 2017/18:3776 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13.

Reservation 64 (C)

Reservation 65 (V)

28. Genomströmning

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:496 av Gunilla Nordgren (M),
 2016/17:938 av Sanne Lennström och Pyry Niemi (båda S),
 2016/17:1970 av Hans Rothenberg (M),
 2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 13,
 2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 4
 och 5,
 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 6 och
 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 43.

Reservation 66 (M)

Reservation 67 (C)

29. Utbildningars arbetslivsanknytning

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:787 av Johan Nissinen (SD),
 2016/17:2392 av Markus Wiechel (SD),
 2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 14,
 2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 14,
 2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2,
 2017/18:1636 av Johan Nissinen (SD),
 2017/18:2283 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,

2017/18:3111 av Saila Quicklund (M),
2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4,
2017/18:3592 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 20 och
2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 13.

Reservation 68 (M)

Reservation 69 (SD)

Reservation 70 (C)

Stockholm den 22 mars 2018

På utbildningsutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Erik Bengtzboe (M), Thomas Strand (S), Betty Malmberg (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Maria Stockhaus (M), Gunilla Svantorp (S), Daniel Riazat (V), Annika Eclund (KD), Roza Güclü Hedin (S), Lena Emilsson (S), Ida Drougge (M), Niclas Malmberg (MP), Christina Östberg (SD) och Sanne Lennström (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet ca 310 motionsyrkanden om högskolan från allmänna motionstiden 2016/17 och 2017/18. En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilagan.

Motionerna tar upp frågor om bl.a. mål, kvalitetsutvärdering, högskolelandskapet, resursfördelningssystem, ledningsfrågor, alternativa utbildningsformer, vissa lärosätesfrågor, utbildningsutbud vid särskilda lärosäten, internationella frågor, rekrytering, tillträde, validering, komplettering, vägar till läraryrket, lärarutbildningar, hälso- och sjukvårdsutbildningar, vissa andra utbildningar, studentfrågor, genomströmning i utbildningar och utbildningars arbetslivsanknytning.

Utskottets överväganden

Mål och kvalitet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om mål och delmål för utbildnings- och forskningspolitiken, kvalitetsgranskningar och uppföljning och utvärdering.

Jämför reservation 1 (M, C, L, KD), 2 (M) och 3 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:3041 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 2 föreslås att det ska införas mätbara delmål till det av Alliansens föreslagna övergripande målet för högre utbildning, forskning och innovationspolitik. Delmålen ska systematiskt utvärderas och ingå i regeringens resultatredovisning för berörda utgiftsområden, enligt motionärerna.

I kommittémotion 2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 och i kommittémotion 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 framförs att utbildningars kvalitet ska kunna jämföras mellan olika lärosäten. Det är även viktigt att kunna se hur kvaliteten på ett lärosäte har utvecklats över tid. I yrkande 5 anförs att Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärdering ska stärkas och även omfatta hur väl studenterna lyckas efter avslutad utbildning.

I motion 2017/18:2995 av Sofia Fölster (M) framförs att Universitetskanslersämbetet ska ha ett större ansvar för granskningen av lärosätena.

I kommittémotion 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 11 förespråkas ett införande av ett transparent utvärderingssystem där utbildningens kvalitet, koppling till arbetsmarknaden och tidigare studenters åsikter tydliggörs för att blivande studenter ska kunna göra välinformerade studieval.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Mål och delmål för utbildnings- och forskningspolitiken

De statliga universiteten och högskolorna styrs av de mål och krav som anges i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt de mål i övrigt som riksdag och regering har fastställt för högre utbildning och forskning. Vissa centrala mål och krav framgår av det gemensamma regleringsbrevet för universitet och högskolor. Frågan om forskningens frihet regleras både i regeringsformen och i högskolelagen.

I den forskningspolitiska propositionen 2016 (prop. 2016/17:50) angav regeringen att det nya forskningspolitiska målet är att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation, där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och svarar mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt. Regeringen ansåg att Sverige skulle ha ambitionen att vara en av de allra främsta kunskapsnationerna. Regeringen pekade på vikten av att även den högre utbildningen omfattas av målet och att de strävanden som görs inom forskning, innovation och högre utbildning ytterst syftar till att främja hela samhällets utveckling och stärka samhällsbygget. Regeringen angav vidare följande uppföljningsbara delmål för tioårsperioden:

- Sverige ska vara ett internationellt attraktivt land för investeringar i forskning och utveckling. De offentliga och privata investeringarna i forskning och utveckling bör även fortsatt överskrida EU:s mål.
- En övergripande kvalitetsförstärkning av forskningen ska ske och jämställdheten ska öka.
- Samverkan och samhällspåverkan ska öka.

Kvalitetsgranskningar

I december 2015 överlämnade regeringen skrivelsen Kvalitetssäkring av högre utbildning till riksdagen (skr. 2015/16:76). I skrivelsen presenterade regeringen bedömningar när det gällde ett nytt nationellt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning och att regeringen avsåg att ge Universitetskanslersämbetet (UKÄ) i uppdrag att ansvara för att vidareutveckla och genomföra ett nytt system. Skrivelsen behandlades av riksdagen i mars 2016 och lades till handlingarna (bet. 2015/16:UbU9, rskr. 2015/16:155). Riksdagen beslutade om tre tillkännagivanden till regeringen med anledning av motionsyrkanden om uppföljning av det nya kvalitetssäkringssystemet och om jämförelser av utbildningars kvalitet, nämligen att regeringen ska

- ge UKÄ i uppdrag att årligen rapportera om det nya kvalitetssäkringssystemet
- utvärdera och följa upp det nya kvalitetssäkringssystemet tre år efter införandet
- se över hur utbildningars kvalitet kan jämföras mellan olika lärosäten.

Utifrån det uppdrag regeringen gav UKÄ redovisade myndigheten sitt förslag till granskningsmodell i rapporten Nationellt system för kvalitetssäkring av högre utbildning (rapport 2016:15). Myndigheten angav att arbetet med att utveckla metoder för kvalitetssäkringen kommer att fortsätta med bl.a. pilotstudier av utbildningsutvärderingar, och justeringar kommer att kunna göras utifrån erfarenheter av dessa. När det gällde frågan om hur jämförelser av utbildning ska genomföras var UKÄ:s uppfattning att den bör hanteras

utanför uppdraget att utveckla och genomföra ett nytt kvalitetssäkringssystem. UKÄ pekar samtidigt på att i de fall UKÄ gör nationella utbildningsutvärderingar av ämnen eller yrkesexamina finns möjlighet till jämförelser via myndighetens webbplats. UKÄ pekar även på att det finns jämförande statistik om lärosäten att ta del av. Enligt uppgift från Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) avser regeringen att återkomma till riksdagen i denna fråga under 2018.

Enligt UKÄ har den nya modellen för systemet nu tagits fram i nära dialog med lärosätena och kommer att användas under åren 2017–2022. Under 2017 gjordes ett antal pilotgranskningar, vilka gav upphov till vissa justeringar i modellen.

Systemet för kvalitetssäkring består av fyra olika typer av granskningar:

- granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete
- utbildningsutvärderingar
- tematiska utvärderingar
- examenstillståndsprövningar

Följande sex bedömningsområden står i fokus för granskningarna:

- Styrning och organisation
- Förutsättningar
- Utformning, genomförande och resultat
- Student- och doktorandperspektiv
- Arbetsliv och samverkan
- Jämställdhet.

Utifrån bedömningsområdena finns ett antal bedömningsgrunder som ska uppfyllas i granskningarna.

UKÄ ska under perioden granska ett urval utbildningar på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Legitimationsutbildningar ska prioriteras, och samtliga lärarutbildningar kommer därför att granskas. För ämneslärarutbildningarna kommer ett urval av ämnen att granskas. Vidare ska läkarutbildningar, sjuksköterskeutbildningar och ett urval inriktningar av specialistsjuksköterskeutbildningar granskas. Dessutom kommer cirka en fjärdedel av alla forskarutbildningar granskas.

Under 2017 genomfördes en pilotutvärdering av två utbildningar för förskollärarexamen och sex utbildningar för grundlärarexamen. De utbildningar som fick omdömet hög kvalitet (sex stycken) är färdigutvärderade och kommer inte att ingå i den ordinarie utvärderingen. Den 15 mars 2018 anordnade UKÄ ett informationsmöte för kontaktpersoner för förskolläraryrket och grundläraryrket inför kommande utvärderingar.

I UKÄ:s instruktion (2012:810) anges att myndigheten ska ansvara för kvalitetssäkring av universitetens och högskolornas verksamhet. Myndigheten ska vidare årligen redovisa hur kvalitetssäkringen har bidragit till kvalitetsutveckling och hög kvalitet i lärosätenas verksamhet. I myndighetens regleringsbrev för 2018 anges att myndigheten ska ansvara för att det, tre år

efter att kvalitetssäkringssystemet har införts, görs en extern uppföljning och utvärdering av om systemet varit kvalitetsdrivande för såväl lärosätena som deras utbildningar. Uppföljningen ska också belysa om, och i så fall på vilket sätt, studenters och arbetslivets erfarenheter har tagits till vara i bedömningsarbetet. Uppdraget ska redovisas senast den 1 februari 2021.

Enligt vad regeringen aviserade i den forskningspolitiska propositionen 2016 (prop. 2016/17:50) har UKÄ även fått i uppdrag att utveckla det nationella systemet för kvalitetssäkring så att det omfattar både högre utbildning och forskning, och därmed granskar högskolans hela verksamhet. I regleringsbrevet för 2018 anges att uppdraget ska genomföras i dialog med universitet och högskolor, Vetenskapsrådet och företrädare för studenter och arbetsliv och redovisas senast den 6 april 2018.

Uppföljning och utvärdering

I samband med att frågan om mål behandlades i den forskningspolitiska propositionen (prop. 2016/17:50) aviserade regeringen att berörda myndigheter skulle få i uppdrag att utveckla uppföljningen av hur svensk forskning utvecklas i förhållande till regeringens mål. I 2018 års regleringsbrev har UKÄ och Vetenskapsrådet fått i uppdrag att tillsammans utveckla indikatorer för uppföljning av målen för forskningspolitiken. Uppdraget ska genomföras i dialog med lärosätena och andra berörda myndigheter. Vetenskapsrådet leder uppdraget och svarar för redovisningen till Regeringskansliet senast den 6 april 2018. UKÄ ska vidare tillsammans med Vetenskapsrådet redovisa ett uppdrag om att lämna förslag på hur olika myndigheters uppföljningar och utvärderingar av verksamheter vid universitet och högskolor kan samordnas. Detta uppdrag ska genomföras i dialog med universitet och högskolor, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) och Verket för innovationssystem (Vinnova). Även detta uppdrag ska redovisas den 6 april 2018.

Styr- och resursutredningen

Regeringen tillsatte i april 2017 en utredning för att göra en samlad översyn av universitetens och högskolornas styrning, inklusive resurstilldelning, Styr- och resursutredningen (dir. 2017:46). I direktivet påpekas att det nuvarande systemet för styrning av högskolan, inklusive resurstilldelning, nu har verkat under snart 25 år och att någon samlad utredning av högskolans styrning inte har gjorts sedan införandet. Under perioden har det samtidigt skett stora förändringar, både i omvärlden och i kraven på universitetens och högskolornas verksamhet, enligt direktivet.

Syftet med översynen är att utveckla styrningen så att den effektivt och ändamålsenligt stöder målet att Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation, där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets

utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och svarar mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt. Utredaren har bl.a. i uppdrag att föreslå hur styrningen bör utformas för att säkerställa att riksdagsmål och regeringsmål får genomslag i verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och hur principer för uppföljning och bedömning av måluppfyllelse och resultat bör utformas. Vidare ska utredaren bl.a. föreslå på vilket sätt anslag för utbildning och forskning bör tilldelas så att lärosätena får förutsättningar att bedriva långsiktig verksamhet, kan nå målen för utbildning och forskning samt uppnå högsta möjliga kvalitet.

Utskottets ställningstagande

Mål och delmål för utbildnings- och forskningspolitiken

Frågan om mål behandlades av utskottet i samband med beredningen av propositionen Kunskap för samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft (prop. 2016/17:50, bet. 2016/17:UbU12, rskr.2016/17:208). Utskottet välkomnade då regeringens nya mål och var positivt till att även den högre utbildningen omfattades. Utskottet hade inget att invända mot de uppföljningsbara delmål som regeringen presenterade. Vidare angavs att utskottet med intresse såg fram emot att ta del av resultatet av det uppdrag att utveckla uppföljningen av regeringens mål som aviserades i propositionen. Utskottet finner ingen anledning att ändra sin tidigare ståndpunkt och avstyrker därmed motion 2017/18:3041 (L, M, C, KD) yrkande 2.

Kvalitetsgranskningar och uppföljning och utvärdering

Utskottet behandlade regeringens skrivelse om ett nytt nationellt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning i februari 2016, och ett nytt system för kvalitetssäkring har därefter börjat användas. Modellen har tagits fram i dialog med lärosätena och provats ut genom pilotgranskningar. I enlighet med tillkännagivanden som riksdagen riktade till regeringen i samband med skrivelsen har regeringen gett Universitetskanslersämbetet (UKÄ) i uppdrag att ansvara för att det tre år efter att systemet för kvalitetssäkring har införts görs en extern uppföljning och utvärdering av om systemet har varit kvalitetsdrivande för såväl lärosätena som deras utbildningar. Av myndighetens instruktion framgår vidare att myndigheten årligen ska redovisa hur kvalitetssäkringen har bidragit till kvalitetsutveckling och hög kvalitet i lärosätenas verksamhet. Utskottet vill uppmärksamma att det går att jämföra utbildningars och lärosätens kvalitet via olika former av statistik. Genom kommande granskningar av ett ämne eller en utbildning på samtliga lärosäten kommer möjligheten till jämförelser att öka. Utskottet erfar vidare att frågan om jämförelse av utbildningars kvalitet är under beredning i regeringskansliet. Vad gäller uppföljning och utvärdering i övrigt noterar utskottet att UKÄ tillsammans med Vetenskapsrådet ska lämna förslag på hur

olika myndigheters uppföljningar och utvärderingar av verksamheter vid universitet och högskolor kan samordnas.

Utskottet kan slutligen konstatera att den pågående Styr- och resursutredningen bl.a. har i uppdrag att föreslå hur principer för uppföljning och bedömning av måloppfyllelse och resultat bör utformas. Utskottet ser inte något skäl att redan nu föreslå ändringar i det nya systemet för kvalitetssäkring utan menar att kommande uppföljning och utvärdering av systemet liksom förslag om utveckling av uppföljning och utvärdering bör avvaktas. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2016/17:3048 (M) yrkande 3, 2017/18:2995 (M), 2017/18:3357 (M) yrkandena 3 och 5 och 2017/18:3760 (C) yrkande 11.

Högskolelandskapet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om lärosätenas organisation m.m.

Jämför reservation 4 (SD), 5 (C) och 6 (L).

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:3356 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 1 efterfrågas en ny indelning av lärosätena. Skillnaden mellan universitet och högskola är inte så stor i formell mening, menar motionärerna, men stora i förutsättningar och förväntningar. I yrkande 3 anför motionärerna att det behövs ett nytt begrepp, forskningsuniversitet, och ett nytt regelverk för de mer forskningsintensiva lärosätena. I yrkande 5 begärs tydliga kriterier för när ett lärosäte ska få benämnas universitet.

I kommittémotion 2017/18:909 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 3 förordas en utredning av hur högskoleväsendet kan effektiviseras och rationaliseras. En liknande begäran finns i kommittémotion 2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 4.

I kommittémotion 2017/18:1732 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås att ett nationellt universitet för samisk kultur och utbildning samt de samiska språken ska utses.

I kommittémotion 2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 7 begärs att de lärosäten som vill ska ha möjlighet att ombildas till stiftelser. Samma begäran finns i kommittémotion 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 7.

I kommittémotion 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 6 begärs att lärosätenas autonomi stärks. I yrkande 19 framförs att svenska lärosäten bör uppmontras att etablera sig utomlands.

I partimotion 2017/18:474 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9 föreslås att viss högre utbildning, t.ex. ämneslärarutbildningen, ska koncentreras till färre studieorter.

I motion 2017/18:1313 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 3 behandlas möjligheten till självständigare lärosäten genom stiftelseformen.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Universitet och högskolor

Det finns 15 statliga universitet och 16 statliga högskolor. Till följd av att lärosäten gick samman på frivillig basis 2010–2014 minskade antalet statliga universitet och högskolor sammanlagt från 36 till 31. Den 1 januari 2018 övergick Malmö högskola till att benämnas Malmö universitet. Utöver de statliga lärosätena finns det enskilda utbildningsanordnare, varav ett antal har tillstånd att utfärda vissa examina på grundnivå och avancerad nivå, medan vissa även har tillstånd att utfärda examina på forskarnivå. Flertalet av dessa utbildningsanordnare får statsbidrag för sin verksamhet. Kraven som en enskild utbildningsanordnare måste uppfylla för att få examenstillstånd är angivna i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. Det är regeringen som lämnar tillstånd om att utfärda examina.

Enligt 1 kap. 2 § högskolelagen (1992:1434) ska staten som huvudman anordna högskolor för dels utbildning som vilar på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet, dels för forskning och konstnärlig forskning samt utvecklingsarbete. I bilaga 1 till högskoleförordningen (1993:100) anges vilka statliga universitet och högskolor som finns samt deras benämning. I budgetpropositionen för 1997 (prop. 1996/97:1) föreslog regeringen ett antal kriterier för att ett statligt lärosäte skulle kunna benämnas universitet. Riksdagen beslutade enligt regeringens förslag (bet. 1996/97:UbU1, rskr. 1996/97:100). I propositionen Forskarutbildning med profilering och kvalitet (prop. 2008/09:134) föreslog regeringen att riksdagens tidigare ställningstagande om universitetsbegreppet inte längre skulle gälla. Regeringen skulle dock även i fortsättningen besluta om benämningen universitet. Regeringen menade att det inte finns något som hindrar riksdagen eller regeringen från att göra en bedömning att särskilda resurser ska satsas på att bygga ut något eller några lärosäten. Enligt regeringens bedömning borde en sådan bedömning vara en del av en långsiktig utbildnings- och forskningspolitisk bedömning. Riksdagen beslutade enligt regeringens förslag (bet. 2008/09:UbU18, rskr. 2008/09:276). Riksdagen behandlade även frågan om ordningen för beslut om benämningen universitet våren 2017. Utskottet ansåg att nuvarande ordning var tillfyllest och att det inte finns skäl att vidta någon åtgärd med anledning av yrkanden i frågan (prop. 2016/17:50, bet. 2016/17:UbU12, rskr. 2016/17:208).

I den s.k. autonomipropositionen En akademi i tiden – ökad frihet för universitet och högskolor (prop. 2009/10:149) bedömde regeringen att självbestämmandet för statliga lärosäten och högskolor skulle öka inom ramen för myndighetsformen. Det gjordes genom lättnader i de högskolespecifika regelverken om lärosätenas interna organisation, läraranställningar och

utbildning och genom att lärosätena undantogs från vissa av de regelverk som gäller allmänt för statliga förvaltningsmyndigheter inom t.ex. det ekonomiadministrativa området (bet. 2009/10:UbU23, rskr. 2009/10:337). I propositionen angavs att författningsregler för högskoleverksamheten kan vara motiverade i vissa fall, t.ex. för att säkra kvaliteten i verksamheten, tydliggöra ansvarsförhållanden och värna rättssäkerheten för studenter. Utbildningsutskottet har inom ramen för arbetet med att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut följt upp autonomireformen och publicerat resultaten i serien Rapporter från riksdagen (bl.a. huvudrapporten 2014/15:RFR5).

Den 25 juni 2013 remitterades promemorian Högskolestiftelser – en ny verksamhetsform för ökad handlingsfrihet (Ds 2013:49). I budgetpropositionen för 2018 meddelade regeringen att den efter överväganden inte kommer att gå vidare med promemorians förslag i frågan.

Etablering i Sverige eller utomlands

Den 1 juli 2010 infördes en möjlighet för universitet och högskolor, såväl statliga som enskilda, att utfärda en gemensam examen tillsammans med t.ex. ett utländskt lärosäte (prop. 2008/09:175, bet. 2008/09:UbU19, rskr. 2008/09:282). Med gemensam examen avses examina som får utfärdas av de lärosäten som tillsammans har anordnat en utbildning som kan leda till dessa examina, enligt 1 kap. 17 § högskolelagen (1992:1434). Enligt högskoleförordningen 6 kap. 11 a § (1993:100) ska samarbetet grundas på en skriftlig överenskommelse.

I delbetänkandet En strategisk agenda för internationalisering av utredningen om ökad internationalisering av universitet och högskolor (SOU 2018:3), som lämnades i januari 2018, föreslås bl.a. att statliga universitets och högskolors möjligheter att agera i internationella sammanhang ska analyseras och vid behov stärkas liksom att lärosätens möjligheter att etablera verksamhet utomlands ska analyseras, klargöras och vid behov stärkas. Utredningen pekar bl.a. på att användningen av anslag endast får användas till utbildning för medborgare i en stat som omfattas av EES-avtalet eller Schweiz samt att de statliga lärosätenas möjligheter att agera utomlands på olika sätt påverkas av myndighetsformen.

Utveckling av högskoleväsendet och utbildningsutbud

I betänkandet Högre utbildning under tjugo år (SOU 2015:70), som överlämnades i juni 2015 av utredningen om högskolans utbildningsutbud (dir. 2014:54), beskrevs utvecklingen och sammansättningen av utbildningsutbudet ur ett helhetsperspektiv såväl på nationell nivå som på lärosätensnivå under de senaste tjugo åren. Utredningen pekar bl.a. på att det under hela perioden funnits obalanser i dimensioneringen för vissa samhällsviktiga utbildningar.

I direktivet till Styr- och resursutredningen (dir. 2017:46) betonar regeringen att det är viktigt att Sverige satsar på kvalitet och framstående

forskningsmiljöer oavsett var i landet och vid vilka lärosäten som dessa miljöer finns. Såväl de äldre som de nyare universiteten och alla högskolor måste ha rimliga förutsättningar att bedriva högre utbildning på vetenskaplig grund och bygga upp starka och profilerade forskningsmiljöer, särskilt inom vissa specifika områden. All högskoleutbildning ska hålla hög kvalitet, och universitet och högskolor har en viktig uppgift att utbilda både för dagens och för morgondagens arbetsmarknad. Lärosätena har därför ett stort ansvar att se till att utbildningarna förnyas, är långsiktigt hållbara, arbetsmarknadsanknutna, är tillgängliga för många och vilar på vetenskaplig grund. Enligt direktivet ska utredaren bl.a. föreslå

- hur ansvaret för dimensioneringen av utbildningsutbudet ska fördelas mellan regeringen och lärosätena för att säkerställa kompetensförsörjningen och andra samhällsbehov
- hur en ändamålsenlig styrning behöver utformas i de fall regeringen behöver påverka dimensioneringen för att minska tydliga obalanser i utbildningsutbudet
- hur styrningen bör utvecklas för att säkerställa att olika gruppers utbildningsbehov kan tillgodoses, särskilt när det gäller möjligheten till ett livslångt lärande.

Regeringen anger vidare i direktivet att det finns flera fördelar med en generell styrning av lärosätena, dvs. att den är i huvudsak lika för alla lärosäten. Styrningen är då tydlig och ger alla lärosäten samma grundförutsättningar. I en föränderlig omvärld finns det dock anledning att överväga om lärosätena i högre grad ska ha delvis olika roller och om styrningen i vissa avseenden ska vara mer lärosätesspecifik. Utredaren ges bl.a. i uppdrag att föreslå principer för att avgöra när styrningen ska vara fortsatt generell och när den ska vara lärosätesspecifik.

Utskottets ställningstagande

Flera av de frågor om högskolors organisation, som status, etablering, profilering och koncentration, som lyfts fram i motionerna behandlas på olika sätt i pågående utredningsarbete liksom i det delbetänkande Internationaliseringsutredningen har lämnat (SOU 2018:3). Utskottet anser att det inte finns anledning att nu föreslå förändringar i lärosätenas organisation, eller styrning av detsamma, utan att kommande utredningsförslag från Styr- och resursutredningen och Internationaliseringsutredningen samt kommande beredningsarbeten bör avvaktas.

När det gäller frågan om benämning av lärosäten ser utskottet inte heller nu någon anledning att föreslå någon förändring av regeringens ansvar för att benämna de statliga universiteten och högskolorna. Utskottet konstaterar att regeringen inte avser att gå vidare i frågan om stiftelser som verksamhetsform för lärosäten. Utskottet ser ingen anledning att föreslå någon åtgärd i denna fråga. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2016/17:3038 (C) yrkande 7,

2017/18:474 (L) yrkande 9, 2017/18:909 (SD) yrkande 3, 2017/18:911 (SD) yrkande 4, 2017/18:1313 (KD) yrkande 3, 2017/18:1732 (SD) yrkande 2, 2017/18:3356 (M) yrkandena 1, 3 och 5 och 2017/18:3760 (C) yrkandena 6, 7 och 19.

Resurstilldelningssystem

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om resurstilldelningssystem m.m.

Jämför reservation 7 (M, C, L, KD), 8 (M), 9 (SD), 10 (C) och 11 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:3041 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 3 poängteras att kvalitet och samverkan även fortsättningsvis bör premieras. Motionärerna hänvisar till den modell som alliansregeringen införde där 20 procent av nya resurser omfördelades utifrån indikatorer för kvalitet och samverkan och anför att denna modell måste fortsätta att gälla men också utvecklas.

I partimotion 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 42 anför att högskolans resurstilldelningssystem måste ses över för att i högre grad premiera akademisk kvalitet och genomströmning samt etablering på arbetsmarknaden.

I kommittémotion 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 8 efterfrågas en redovisning av principerna för den modell enligt vilken resurser för forskning ska fördelas 2018 och 2019. I yrkande 10 framförs att effektivitet och kvalitet bör vara vägledande när det nya resurstilldelningssystemet tas fram.

I motion 2016/17:305 av Jesper Skalberg Karlsson (M) föreslås att en antagen som inte infinner sig vid kursstart ska få betala en avgift.

I kommittémotion 2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 3 förordas en utredning av hur ett finansieringssystem kan bli mer kvalitetsdrivande.

I kommittémotion 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 1 begärs att undervisningens kvalitet ska öka, t.ex. genom mer lärarledd undervisning. I yrkande 16 föreslås att ett resursfördelningssystem införs där kvalitet, arbetslivsanknytning och regional samverkan premieras.

I motion 2017/18:755 av Jörgen Hellman m.fl. (S) hävdas att det läggs för mycket tid på ansökningar om finansiering av forskning på lärosätena.

I motion 2017/18:1915 av Johanna Haraldsson m.fl. (S) framförs behovet av fortsatta investeringar i högre utbildning.

I kommittémotion 2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3 förespråkas en jämställdhetsbonus i lärosätenas basanslag.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Gällande fördelningsprinciper

Statliga universitet och högskolor tilldelas huvuddelen av sina resurser via ett anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå och ett anslag för forskning och utbildning på forskarnivå. För utbildning på grundnivå och avancerad nivå tilldelas respektive lärosäte varje år ett s.k. takbelopp som är den ersättning lärosätet kan få för att utbilda studenter. Lärosätet beslutar i hög grad självt om sitt utbildningsutbud. Ersättningen beräknas dels utifrån antalet registrerade studenter (helårsstudenter), dels utifrån det antal högskolepoäng som studenterna presterar under ett år (helårsprestationer). Ersättningen beror också på vilket utbildningsområde som helårsstudenterna och helårsprestationerna hänförs till. Olika utbildningsområden genererar olika ersättningsbelopp, och respektive kurs klassificeras av lärosätet till ett utbildningsområde beroende på kursens ämnesinnehåll. I budgetpropositionen för varje år anges ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer för de olika utbildningsområdena. Ett lärosäte kan därutöver få finansiering för s.k. särskilt åtagande, dvs. en specifik uppgift som lärosätet fått av regeringen.

I den forskningspolitiska propositionen 2016 (Kunskap i samverkan – för samhällets utmaningar och stärkt konkurrenskraft, prop. 2016/17:50) angav regeringen principer för fördelning av ökade forskningsanslag till lärosätena. Alla statliga universitet och högskolor samt Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping får anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som omfattar minst 12 000 kronor per student. Vidare angav regeringen att merparten av nya anslag till forskning och utbildning på forskarnivå ska fördelas utifrån dels de nuvarande två kvalitetsindikatorerna, citeringar och publiceringar respektive externa medel, dels samverkan med det omgivande samhället. Regeringen påminner om att den aviserade i budgetpropositionen för 2017 att den avser att låta samverkan med det omgivande samhället i högre grad påverka fördelningen av medlen.

Regeringen menade vidare att det är väsentligt att även de mindre, enskilda utbildningsanordnarna har en forskningsanknuten utbildning. Därför skulle de tilldelas resurser för forskning och utbildning på forskarnivå motsvarande 8 000 kronor per helårsstudent, i den mån de inte redan nådde upp till denna nivå.

Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2016/17:UbU12, rskr. 2016/17:208).

I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1) angav regeringen att, i avvaktan på den pågående Styr- och resursutredningens förslag om hur samverkan kan premieras ekonomiskt (se nedan), 2018 års resurstilldelning

för samverkan skulle göras utifrån den bedömning som Vinnova hade gjort av lärosätenas strategier för samverkan. Detta gällde för de lärosäten som ingår i den kvalitetsbaserade resurstilldelningen.

Utöver det anslag som varje lärosäte tilldelas för forskning och utbildning på forskarnivå, får högskolor och universitet en stor andel av sina forskningsmedel i form av bidrag från statliga och icke-statliga forskningsfinansierare.

Styr- och resursutredningen

Direktivet för den pågående Styr- och resursutredningen (dir. 2017:46) anger att utredaren bl.a. ska föreslå på vilket sätt anslag för utbildning och forskning bör tilldelas så att lärosätena får förutsättningar att bedriva långsiktig verksamhet, kan nå målen för utbildning och forskning samt uppnå högsta möjliga kvalitet. Utredaren ska också föreslå hur samverkan med det omgivande samhället kan premieras ekonomiskt. I fråga om lärosätenas samverkan med det omgivande samhället påminner regeringen om att den konstaterade i 2016 års forskningspolitiska proposition (prop. 2016/17:50) att resurstilldelningen till lärosätena har medfört att angelägna aspekter av högskolans verksamhet inte har främjats i tillräcklig utsträckning, t.ex. samverkan med det omgivande samhället.

I januari 2018 presenterade utredaren en idéskiss om de problem som har observerats hittills, liksom möjliga lösningar. Utredaren anser att även om mycket av styrningen är av långsiktig karaktär, t.ex. regleringen i lag och förordning och de övergripande resurstilldelningsprinciperna, finns det för stora inslag av kortsiktighet och ryckighet. Dessutom har det i Sverige i praktiken uppstått en uppdelning mellan utbildning och forskning som är starkare än i många andra länder inklusive våra grannländer. Till stor del har detta sin grund i att universitet och högskolor tilldelas statsanslagen uppdelat; ett anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå och ett för forskning och utbildning på forskarnivå. Men det finns även andra orsaker till att sambandet mellan forskning och utbildning brister, enligt utredningen.

Utredningen föreslår att anslagsmedel ges samlat till respektive lärosäte men att det bygger på olika delar som har tydliga beräkningsunderlag. Beräkningen av dessa delar ska vara transparent och redovisas för riksdagen i budgetpropositionen. Lärosätena fördelar därefter, utifrån de kvalitetskrav som finns för verksamheten, anslagsmedel mellan utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning. Hur ersättning till utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska beräknas behöver utredas vidare, menar utredaren, men en utgångspunkt bör vara att dagens system med ersättningsbelopp bör avvecklas och att ansvaret för hur resurser fördelas mellan olika utbildningsområden ses som en lärosätesfråga.

I förslaget framförs att det även behöver utredas vidare hur eventuella utbyggnader av utbildning ska beräknas. En utgångspunkt kommer dock vara

att det med ett utökat utbildningsuppdrag även bör medfölja ett höjt basanslag för forskning, enligt utredningen.

Enligt utredningens direktiv ska uppdraget redovisas den 3 december 2018.

Utskottets ställningstagande

Yrkandena tar sikte på frågan om hur systemet för resurstilldelning till lärosätena ska se ut och i övrigt frågor om resursanvändningen inom lärosätena. Utskottet kan konstatera att den pågående utredningen om styrning för starka och ansvarsfulla lärosäten (U 2017:05) enligt direktivet (dir. 2017:46) ska föreslå ett styr- och resurstilldelningssystem som stöder universitet och högskolor och ger dem incitament att utveckla verksamheten i enlighet med kraven i högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100) samt de mål i övrigt som riksdagen och regeringen har fastställt för högre utbildning och forskning. I januari 2018 presenterade utredningen ett övergripande modellförslag för styrning av universitet och högskolor. Utredningen ska slutredovisa sitt arbete senast den 3 december 2018. Utskottet anser att utredningens samlade bedömning och förslag bör avvaktas. Utskottet finner därför ingen anledning att föreslå några åtgärder utifrån yrkandena om resurstilldelningen och avstyrker därmed motionerna 2016/17:305 (M), 2017/18:755 (S), 2017/18:911 (SD) yrkande 3, 2017/18:1915 (S), 2017/18:3041 (L, M, C, KD) yrkande 3, 2017/18:3357 (M) yrkandena 8 och 10, 2017/18:3567 (M) yrkande 42, 2017/18:3597 (V) yrkande 3 och 2017/18:3760 (C) yrkandena 1 och 16.

Ledningsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om lärosätenas ledning.
Jämför reservation 12 (M, C, L, KD) och 13 (M).

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:3041 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 8 poängteras vikten av att stärka lärosätenas ledarskap och att tydliggöra rollen för lärosätenas styrelser. Slutsatserna från den ledningsutredning som alliansregeringen tillsatte bör följas upp, enligt motionärerna. Även i partimotion 2017/18:474 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4 framförs motsvarande.

I kommittémotion 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 1 begärs en uppföljning av slutsatserna från den ledningsutredning som alliansregeringen tillsatte. I yrkande 2 uppmärksammas vikten av att tydliggöra rollen för rektorer och för lärosätenas styrelser. Motionärerna anser

att rektors mandat i fråga om geografisk placering av lärosätenas utbildning och forskning behöver förtydligas.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Den s.k. Ledningsutredningen hade i uppdrag att kartlägga och analysera ledarskap och ledningsfunktioner vid universitet och högskolor (dir. 2014:70). Utredningen lämnade sitt slutbetänkande Utvecklad ledning av universitet och högskolor (SOU 2015:92) i oktober 2015. Betänkandet har remissbehandlats. I uppdraget ingick att beskriva och analysera olika alternativ för hur förslag till ordförande till och sådana ledamöter i en högskolas styrelse som utses av regeringen ska tas fram och att förorda ett alternativ. Utredningens förslag i dessa delar presenterades i propositionen Styrelser för universitet och högskolor – ledamöternas ställning och ansvar. Riksdagen beslutade enligt regeringens förslag i propositionen (prop. 2015/16:131, bet. 2015/16:UbU20, rskr. 2015/16:266).

I departementspromemorian Förslag om möjlighet till mindre styrelser för universitet och högskolor och om rektors möjlighet att vara ordförande i styrelsen (2017-07-26) föreslås att det ska vara möjligt för statliga lärosäten att ha en styrelse med 11 i stället för 15 ledamöter, om det finns skäl för det med hänsyn till högskolans behov. Syftet med förslagen anges vara att öka möjligheten till variation i antalet ledamöter i styrelsen utifrån respektive lärosätes behov samt att säkra en tydlig rollfördelning mellan styrelseordföranden och rektorn. Ändringar föreslås i högskolelagen, högskoleförordningen samt förordningen för SLU och förordningen för Forsvarshögskolan. Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2018. Promemorian har remissbehandlats och förslagen är under beredning i Regeringskansliet. Ledningsutredningens övriga delar bereds i Regeringskansliet.

I det tidigare nämnda övergripande modellförslag för styrning av universitet och högskolor som Styr- och resursutredningen har lämnat (promemoria 2018-01-04) föreslås bl.a. att fyraåriga överenskommelser mellan regering och lärosäte införs med syftet att åstadkomma en mer långsiktig, sammanhållen och lärosätesspecifik styrning. Sådana överenskommelser ska baseras på en dialog mellan regeringen och respektive lärosäte och kan bidra till ett mer effektivt högskolelandskap där olika lärosäten ges möjlighet att utveckla sina speciella styrkor, utöver sitt generella uppdrag, menar utredningen. Tanken är att sådana överenskommelser ska konkretisera kopplingen mellan de politiska målen och lärosätenas verksamhet. Enligt utredningen skulle också överenskommelserna kunna fungera som ett verktyg för lärosätesledning och lärosätesstyrelser i deras arbete med den strategiska utvecklingen på lärosätet, samt att de tydliggör att ansvaret för att skapa de förutsättningar som krävs för att nå målen är delat mellan regeringen och lärosätena.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill påminna om att riksdagen i juni 2016 behandlade en proposition om styrelser för statliga universitet och högskolor (prop. 2015/16:131, bet. 2015/16:UbU20, rskr. 2015/16:266). Regeringen har därefter i en departementspromemoria lämnat förslag om möjlighet till mindre styrelser för universitet och högskolor m.m. Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2018. Förslagen är under beredning i Regeringskansliet. Detsamma gäller de delar i Ledningsutredningen som inte har omhändertagits redan. Utskottet vill vidare uppmärksamma direktiven till den pågående utredningen om universitetens och högskolornas styrning som bl.a. anger att den statliga styrningen måste vara långsiktig och förutsebar så att lärosätena ges möjlighet att agera strategiskt och göra prioriteringar inom ramen för sin verksamhet. Utredningen ska t.ex. föreslå en tydlig och ändamålsenlig ansvarsfördelning mellan regeringen och lärosätena. I ett första förslag tar utredningen upp frågan om en möjlighet till långsiktiga överenskommelser mellan regeringen och respektive lärosäte, vilka bl.a. skulle tjäna som ett verktyg för lärosätetsledning och lärosätetsstyrelser i deras arbete med sitt lärosätets strategiska utveckling.

Enligt utskottets mening är det troligt att sådana frågor om lärosätens inre styrning som tas upp i flera yrkanden kan komma att påverkas av bl.a. Styr- och resursutredningens kommande förslag. Utskottet anser sammantaget att kommande förslag om styrelsefrågor och Styr- och resursutredningens förslag bör avvaktas, liksom kommande beredning av desamma. Utskottet finner därför inga skäl att nu föreslå förändringar av lärosätens ledarskap och avstyrker därför motionerna 2017/18:474 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4, 2017/18:3041 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 8 och 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1 och 2.

Utbildningsformer m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om flexibla utbildningslösningar och alternativa utbildningsformer m.m.

Jämför reservation 14 (M, C, L, KD), 15 (M), 16 (C) och 17 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 2 föreslås att universitet och högskolor ska få ett förtydligt uppdrag att tillhandahålla mer flexibla utbildningslösningar och samverka med lokala och regionala aktörer, i syfte att stimulera landsbygdens företagsutveckling.

I kommittémotion 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 11 poängteras vikten av att utreda och avhjälpa formella hinder för ökat samarbete mellan lärosäten.

I motion 2017/18:3112 av Saila Quicklund (M) uppmärksammas utbildningscentrum för högre utbildning som en möjlighet för unga i landsbygdskommunerna att studera.

I motion 2016/17:2387 av Markus Wiechel (SD) liksom i motion 2017/18:2305 av Markus Wiechel (SD) föreslås att fler universitet och högskolor ska kunna inrätta öppna utbildningar.

I kommittémotion 2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 5 och i kommittémotion 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 5 vill motionärerna se en satsning på nätbaserade lärosäten och att en utveckling av alternativt likt s.k. MOOC-kurser (massive open online courses) och kommunala lärcentrum övervägs.

I motion 2016/17:2623 av Anders Åkesson (C) behandlas möjligheten att avsätta medel till pilotprojektet Nya vägar för flexibilitet i högre utbildning. Projektet handlar om att tillgängliggöra högre utbildning i orter utan högskola eller universitet. Arbetet sker i samverkan mellan den lokala arbetsmarknaden, ett antal kommuners lokala campus och ett universitet och en högskola.

I motion 2017/18:2858 av Rickard Nordin (C) förespråkas att lärosätena ska uppmuntras att inrätta fler öppna kurser, gärna kombinerat med distanskurser.

I motion 2017/18:4 av Caroline Szyber (KD) föreslås att en privat aktör ska få möjlighet att bedriva delar av Södertörns högskolas utbildning.

I motion 2016/17:969 av Catharina Bråkenhielm och Jan-Olof Larsson (båda S) och 2017/18:1855 av Catharina Bråkenhielm och Jan-Olof Larsson (båda S) påpekas att distansutbildning har visat sig vara ett mycket bra utbildningssystem för samhället, för landsbygden och för studenterna själva.

I motion 2016/17:1034 av Krister Örnfjäder och Laila Naraghi (båda S) efterfrågas möjligheten till högre utbildning i hela landet genom kommunala lärcenter. Motionärerna menar att tillgången till högre utbildning i det egna närområdet och i relation till den lokala arbetsmarknadens behov är en nyckelfaktor för samhällsutvecklingen.

I motion 2016/17:2132 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) lyfts behovet av en förnyad satsning på att utveckla lärcentrum runt om i landet för att få fler utbildningsplatser som kan bidra till arbetsmarknadens behov samt motverka snedrekryteringen till högre studier.

I kommittémotion 2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 11 förespråkas att regeringen ålägger universitet och högskolor samt berörda myndigheter att arbeta aktivt för att utveckla lärcentrum och distansutbildningar.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Samverkan om dimensionering

Dagens styrning av lärosäten sker i huvudsak genom de krav som ställs i högskolelagen (1992:1434) och de förordningar som ansluter till lagen, främst högskoleförordningen (1993:100), samt ett gemensamt regleringsbrev. Lärosätena har stora möjligheter att själva bestämma över sin verksamhet. Enligt lärosätenas regleringsbrev ska utbildningsutbudet svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Lärosätena ska i årsredovisningen redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om utbildningsutbudet. Prioriteringar och förändringar som rör utbildningar inom hälso- och sjukvårdsområdet samt lärar- och förskollärarytbildningar ska särskilt kommenteras. Därutöver ska en redovisning lämnas över hur lärosätet möter det omgivande samhällets behov av utbildning, enligt regleringsbrevet. UKÄ har enligt sin instruktion i uppdrag att följa och redovisa arbetsmarknadens framtida kompetensbehov i relation till utbildningsutbudet samt att följa och redovisa de examinerades etablering på arbetsmarknaden.

I mars 2017 beslutade riksdagen att tillkännage för regeringen som sin mening att regeringen bör verka för ett ökat samarbete mellan lärosäten, arbetsliv och relevanta branschorganisationer och en kontinuerlig dialog om utbildningars innehåll och dimensionering (prop. 2016/17:50, bet. 2016/17:UbU12, rskr. 2016/17:208). I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 16 s. 172) informerade regeringen om att UKÄ fått ett uppdrag att kartlägga hur universitet och högskolor samverkar kontinuerligt med externa parter i frågor om dimensionering av utbildning samt att samla universitet och högskolor till diskussion om dimensioneringsfrågor (U2017/03135/UH). Syftet med uppdraget är att öka samverkan mellan lärosäten, arbetsliv och andra relevanta parter. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 30 april 2018.

På UKÄ:s webbplats framgår av information om arbetet med uppdraget att myndigheten har identifierat fyra områden av betydelse för dimensionering som kan vara föremål för samverkan, oavsett om det gäller generella program, yrkesexamensprogram eller fristående kurser. Områdena är utbildningarnas volym (antal studenter som antas), behov av att starta eller lägga ned utbildningar, utbildningarnas förläggning (på campus eller på distans) och utbildningarnas innehåll. UKÄ uppger också att myndigheten arbetar parallellt med det angränsande uppdrag man har tillsammans med Socialstyrelsen om kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården. Myndigheterna fick den 28 juli 2016 i uppdrag att tillsammans analysera och föreslå hur samverkansarenor mellan aktörer med ansvar för kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården kan utvecklas långsiktigt. I uppdraget ingår även att säkerställa en förbättrad tillgång till statistik och prognoser över kompetensbehov. Uppdraget, som ska slutrapporteras senast den 31 augusti 2019, ska genomföras i samarbete med berörda aktörer, t.ex. lärosäten.

Uppdraget ska även årligen redovisa vidtagna åtgärder och aktiviteter. En årsrapport för 2017 lämnades den 20 februari 2018.

Den 1 juli 2010 infördes en möjlighet för universitet och högskolor, såväl statliga som enskilda, att utfärda en gemensam examen med ett svenskt eller ett utländskt lärosäte (prop. 2008/09:175, bet. 2008/09:UbU19, rskr. 2008/09:282). Med gemensam examen avses examina som får utfärdas av de lärosäten som tillsammans har anordnat en utbildning som kan leda till dessa examina.

I direktivet till Styr- och resursutredningen påpekas att det finns obalanser i dimensioneringen för vissa samhällsviktiga utbildningar och att regeringen på olika sätt har försökt påverka utbildningsutbudet för att komma till rätta med detta. Utredningen ska föreslå hur ansvaret för dimensioneringen av utbildningsutbudet ska fördelas mellan regeringen och lärosätena för att säkerställa kompetensförsörjningen och andra samhällsbehov, hur en ändamålsenlig styrning bör utformas i de fall där regeringen behöver påverka dimensioneringen för att minska tydliga obalanser i utbildningsutbudet, och hur styrningen bör utvecklas för att säkerställa att olika gruppers utbildningsutbud kan tillgodoses, särskilt när det gäller möjligheten till livslångt lärande (dir. 2017:46).

Nätbaserad utbildning m.m.

UKÄ har på uppdrag av regeringen kartlagt och analyserat högskolors och universitets distansutbildningsverksamhet och deras strategier för och utbud av distansutbildningar (rapport 2017:18). I uppdraget ingick även att kartlägga hur samarbetet mellan lärosätena och kommuner, landsting och regioner via lärcentrum eller motsvarande ser ut och vilket stöd som distansstudenter erbjuds. UKÄ konstaterar inledningsvis i rapporten att olika former av distansutbildning har utvecklats under det senaste decenniet. För att fånga in olika varianter av distansutbildning frågade UKÄ lärosätena hur de definierar distansutbildning och om de använder olika definitioner i olika sammanhang. Enkätsvaren visar på en mångfald av uttryck inom ramen för distansutbildning, som halvdistan (eng. blended learning), nätbaserad utbildning, nät- och distansutbildning, internetbaserad utbildning, e-lärande, samt s.k. MOOC (massive open online courses, öppna nätbaserade kurser). UKÄ konstaterar att av dessa är inte alla renodlade distansutbildningar. Det är ungefär hälften av lärosätena som anger att de har samarbete med i första hand kommuner men till del med landsting och regioner, via kommunala lärcentrum eller motsvarande.

Kartläggningen visar bl.a. att registreringarna på programkurser som ges på distans har ökat och att distansstudenter på yrkesexamensprogram som lärarprogram och specialistsjuksköterskeprogram presterar nästan lika bra som studenter som läser motsvarande kurser på campus. Utifrån uppgifter om de studerande drar UKÄ slutsatsen att distansutbildning underlättar breddad rekrytering och ett livslångt lärande för dem som bor utanför orter med

universitets- och högskolecampus. UKÄ anser att distansutbildning, och även uppdragsutbildning, kan öka och stärka utbildningen på områden där det är problem med kompetensförsörjningen i olika delar av landet.

Lärcentrum m.m.

Skolverket redovisade i september 2017 (dnr 2017:00296) ett regeringsuppdrag om förekomsten av lärcentrum m.m. I en kommunenkät uppgav 142 kommuner av 229 svarande att de bedriver ett eller flera lärcentrum. Skolverket konstaterar att det inte finns några bestämmelser om lärcentrum eller någon allmängiltig definition av begreppet, vilket kan påverka de uppgifter om förekomst som anges. Enkätsvaren pekar på att lärcentrum kan fylla delvis olika behov i olika kommuner. Samtliga lärcentrum bedriver dock verksamhet för vuxna som studerar. Den vanligaste målgruppen för lärcentrum är elever inom kommunal vuxenutbildning, men 74 procent av lärcentrumen har högskolestudenter som målgrupp. Arbetsgivare som vill fortbilda sin personal är en målgrupp för drygt hälften av lärcentrumen. Över 90 procent av lärcentrumen erbjuder självstudieplatser, studie- och yrkesvägledning och tentamensservice. På drygt 60 procent av lärcentrumen finns kontaktpersoner mot lärosäten och yrkeshögskolor. Lärcentrum förekommer i samtliga län men är särskilt vanliga i de fem nordligaste länen. Det saknas uppgifter på nationell nivå om det totala antalet som studerar vid eller brukar besöka lärcentrum.

Skolverket bedömer att lärcentrum kan vidareutvecklas och menar att kommuner genom lärcentrum och liknande verksamheter kan främja genomströmningen i utbildning och matchningen på arbetsmarknaden. Lärcentrumens möjligheter till detta påverkas dock av samarbetet med andra aktörer, t.ex. lärosäten.

I den parlamentariska landsbygdskommitténs slutbetänkande (SOU 2017:1) lämnas förslag som berör lärcentrum. Kommittén föreslår att ett statsbidrag införs för att landsbygdskommuner ska kunna etablera och utveckla utbildningscentrum för högre utbildning. Vidare föreslås att universitet och högskolor ska ges i uppdrag att öka tillgängligheten till högre utbildning i hela landet och att regeringen ska se över indikatorerna inom resurstilldelningssystemet för att göra utbildningarna mer relevanta för de lokala arbetsmarknaderna.

I 2018 års budgetproposition (prop. 2017/18:1 utg.omr. 16) föreslog regeringen en satsning på 50 miljoner kronor 2018 och därefter 70 miljoner kronor årligen i form av ett statsbidrag till kommunerna för att möjliggöra en utveckling av lärcentrum som tillhandahåller lokaler och stöd för lärande nära hemorten. Regeringen anger att lärcentrumet ska vara tillgängligt för studerande på olika utbildningsnivåer och för olika utbildningsanordnare. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2017/18:1 utg.omr. 16, bet. 2017/18:UbU1, rskr. 2017/18:125). I ett pressmeddelande den 7 september 2017 anger regeringen att lärcentrumen ska fungera som en

öppen lärmiljö, dvs. en fysisk lokal för studerande att nyttja och mötas i, med tillgång till olika former av stöd i studierna och med möjlighet till distansstudier.

Särskild kompetensförsörjning

Den 18 december 2017 gav regeringen de regionalt utvecklingsansvariga i varje län i uppdrag att organisera och fastställa målsättningar för regionalt kompetensförsörjningsarbete i samverkan med bl.a. kommuner, arbetsliv, utbildningsaktörer och statliga myndigheter. Man ska även tillhandahålla analyser och prognoser av behovet av kompetens i privat och offentlig sektor på kort och lång sikt. De regionalt utvecklingsansvariga ska också i samtliga län främja insatser för att etablera effektiva strukturer för validering på regional nivå, medverka i planeringen av utbud och inriktning för regionalt yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning samt bidra till etableringen av lärcentrum. Regeringen har vidare gett Tillväxtverket i uppdrag att stödja det regionala kompetensförsörjningsarbetet 2018–2020 (pressmeddelande Regeringskansliet den 3 januari 2018).

Regeringen uppdrog den 15 februari 2018 åt Verket för innovationssystem (Vinnova) att genomföra insatser för att stärka kompetensförsörjningen inom strategiskt viktiga områden. Insatserna ska främja det livslånga lärandet genom ett mindre antal pilotprojekt gällande flexibla korta högskolekurser på avancerad nivå för redan yrkesverksamma specialister (N2018/01043/IFK).

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att regeringen har gett UKÄ ett särskilt uppdrag utifrån det tillkännagivande som riksdagen lämnade till regeringen i mars 2017 om att verka för ett ökat samarbete mellan lärosäten, arbetsliv och relevanta branschorganisationer och en kontinuerlig dialog om utbildningars innehåll och dimensionering. Utskottet ser med intresse fram emot den kommande redovisningen av uppdraget i april 2018. UKÄ och Socialstyrelsen arbetar även med att se hur tillgången på utbildad personal inom hälso- och sjukvården kan säkras genom ökad samverkan mellan berörda parter. Utskottet vill också peka på det arbete med kompetensförsörjningsfrågor som bedrivs både på regional och på statlig nivå, och där t.ex. Tillväxtverket har en roll. När det gäller distansutbildningar och lärcentrum har både UKÄ och Skolverket nyligen avrapporterat särskilda regeringsuppdrag om förekomsten m.m. av dessa typer av utbildningsformer. Riksdagen har också utifrån regeringens förslag beslutat om statsbidrag i syfte att utveckla lärcentrum. Lärosätena ansvarar själva för frågor om utbildningsutbud, organisation, profilering, samverkan med andra lärosäten m.m. Sedan några år tillbaka finns även möjligheten att utfärda gemensam examen mellan lärosäten.

Den pågående Styr- och resursutredningen har i uppdrag att lämna förslag i frågor om ansvar för dimensionering och behov av styrning av

utbildningsutbudet. Utskottet menar att det är viktigt att avvakta utredningen och beredningen av dess förslag. I övrigt är utskottets mening att det pågår ett flertal insatser för att utveckla arbetet med kompetensförsörjningen i relation till den enskildes och till samhällets behov och att det nu inte finns anledning för utskottet att föreslå någon åtgärd utifrån de redovisade motionsyrkandena. Utskottet avstyrker därför motionerna 2016/17:2623 (C), 2016/17:2649 (C, M, L, KD) yrkande 2, 2016/17:969 (S), 2016/17:1034 (S), 2016/17:2132 (S), 2016/17:2387 (SD), 2016/17:2474 (V) yrkande 11, 2016/17:3038 (C) yrkande 5, 2017/18:4 (KD), 2017/18:1855 (S), 2017/18:2305 (SD), 2017/18:2858 (C), 2017/18:3112 (M), 2017/18:3357 (M) yrkande 11 och 2017/18:3760 (C) yrkande 5.

Särskilda lärosätes- och utbildningsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om lärosätesfrågor och utbildningsutbud vid särskilda lärosäten.

Jämför reservation 18 (M), 19 (SD), 20 (V) och 21 (KD).

Motionerna

Lärosätesfrågor

I partimotion 2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 21 framförs att högskolornas och universitetens möjlighet och ansvar för att öka antalet studentbostäder bör stärkas.

I kommittémotion 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 12 föreslås att lärosätena ska utarbeta en strategi för digitalisering och modern teknik eftersom modern teknik kan användas för att förbättra undervisningen och höja kunskapsresultaten.

Även i motion 2017/18:2613 av Lars Hjalmered (M) yrkande 4 efterfrågas en digital strategi för högre utbildning.

I motion 2016/17:326 av Robert Stenkvisst och Stefan Jakobsson (båda SD) yrkande 1 och i motion 2017/18:100 av Robert Stenkvisst och Stefan Jakobsson (båda SD) yrkande 1 hävdas att när medel för ett visst antal studenter fördelas till lärosätena måste det också finnas tillräckligt med bostäder för detta antal.

I motion 2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2 och motion 2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2 framförs att högskolor och universitet bör erbjuda jämställda studiemiljöer som profilering och konkurrensfördel.

Enligt kommittémotion 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 49 och kommittémotion 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 51 ska etisk reflektion vara en självklarhet inom högre utbildning och

forskning, och varje högskola bör få i uppdrag att redovisa hur de etiska frågorna implementeras i samtliga utbildningar.

I kommittémotion 2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 28 och kommittémotion 2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 38 framförs att den tidigare försöksverksamheten för vissa lärosäten att tillhandahålla bostäder åt studenter och gästforskare bör permanentas och vara möjlig för samtliga universitet och högskolor.

I kommittémotion 2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 15 hävdar motionärerna att högskolans samverkansuppdrag behöver tydliggöras.

I kommittémotion 2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 5 framförs att regeringen bör utreda möjligheten att ställa krav på lärosätena att digitalt tillgängliggöra sin forskning för allmänheten, både pågående forskning och tidigare.

I kommittémotion 2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 8 begärs att regeringen utreder eventuella hinder för hur lärosätena i ännu högre utsträckning kan bidra i flyktingmottagandet.

Utbildningsutbud vid särskilda lärosäten

I motion 2016/17:313 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkande 2 begärs att Lunds universitet ska få ett fördjupat och bredare utbildningsuppdrag för järnåldersboplatsen Uppåkra.

I motion 2016/17:520 av Edward Riedl (M) liksom i motion 2017/18:1346 av Edward Riedl (M) begärs att Umeå universitets roll som ett kunskapsnav i Västerbotten ska värnas.

I motion 2017/18:995 av Lars Beckman (M) hävdas att det finns goda möjligheter för Högskolan i Gävle att utvecklas till ett universitet om högskolan inleder ett nära samarbete med ett universitet eller i förlängningen blir en del av ett universitet.

I motion 2017/18:2464 av Jan R Andersson (M) förespråkas ett center för marinekologi vid Linnéuniversitetet i Kalmar.

I motion 2017/18:1860 av Helena Lindahl (C) sägs att regeringen bör få i uppdrag att i nästa regleringsbrev för Umeå universitet se över möjligheten att utöka antalet decentraliserade utbildningsplatser.

I motion 2017/18:56 av Lars-Axel Nordell (KD) yrkande 1 begärs att statens fördelning av anslag till de olika fristående teologiska högskolorna för utbildning och forskning ska ske likvärdigt och utifrån samma beräkningsgrund. Motionären hävdar att det är angeläget att de statliga anslagen till de fristående högskolorna motsvarar statsbidraget till de statliga samt att likvärdighet råder mellan de teologiska högskolorna. I yrkande 2 begärs att de fristående teologiska högskolorna i likhet med de statliga ska få statliga fakultetsmedel för att lärare ska kunna använda tid till forskning som en del i sin tjänst.

I motion 2016/17:1123 av Lars-Axel Nordell (KD) yrkande 3 uppmärksammar motionären behovet av ett ökat antal statligt finansierade

utbildningsplatser vid Örebro Teologiska Högskola (ÖTH) och pekar på att ÖTH har ett betydande sökandetryck och varje år redovisar en överproduktion i förhållande till det statliga stödet. Även i motion 2017/18:56 av Lars-Axel Nordell (KD) yrkande 3 uppmärksammas detta behov.

I motion 2016/17:215 av Lars-Axel Nordell (KD) begärs att läkarutbildningen vid Örebro universitet får en statlig finansiering för hela utbildningsvolymen. Ett likalydande yrkande återfinns i motion 2017/18:1008 av Lars-Axel Nordell (KD). Även i motion 2016/17:1698 av Lennart Axelsson m.fl. (S) uppmärksammas finansieringen av läkarutbildningen vid Örebro universitet.

I motion 2016/17:955 av Monica Green m.fl. (S) liksom i motion 2017/18:798 av Monica Green m.fl. (S) pekas på ett behov av att utveckla och bredda utbildningarna bl.a. vid Högskolan i Skövde.

I motion 2016/17:956 av Susanne Eberstein m.fl. (S) uppmärksammas Mittuniversitetets betydelse för tillväxt och välfärd. Motsvarande yrkande återfinns i motion 2017/18:2131 av Ingemar Nilsson m.fl. (S).

I motion 2016/17:1135 av Kalle Olsson och Anna-Caren Säterberg (båda S) poängteras vikten av att säkra välfärdens kompetensförsörjning på landsbygden genom högre utbildning. Motionärerna anser att Mittuniversitetet är en naturlig plattform i det sammanhanget.

I motion 2017/18:754 av Jörgen Hellman m.fl. (S) framhålls vikten av att regeringen beaktar Högskolan Västs betydelse för kompetensförsörjningen och den framtida tillväxten.

I motion 2017/18:1912 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S) efterfrågas att den ursprungliga ambitionen för Södertörns högskola fullföljs och att det blir ett universitet.

I motion 2017/18:2201 av Anna Wallén m.fl. (S) framhålls vikten av att regeringen säkerställer Mälardalens högskolas framtida behov av forskningsresurser liksom en möjlighet till universitetsstatus.

I motion 2016/17:2738 av Johanna Haraldsson m.fl. (S) liksom i motion 2017/18:738 av Peter Persson m.fl. (S) understryks behovet att beakta Jönköping Universitys betydelse för regionens ekonomiska tillväxt och välfärd. Motionärerna anser att det behövs en ökning av både utbildnings- och forskningsanslag för att motsvara de behov som finns.

I motion 2016/17:1648 av Mattias Ottosson m.fl. (S) påtalas behovet av att möta den pågående omvandlingen på arbetsmarknaden med investeringar i högre utbildning och att detta kräver ett utbyggt Campus Norrköping.

I motion 2016/17:952 av Per-Arne Håkansson och Kent Härstedt (båda S) liksom i motion 2017/18:1828 av Per-Arne Håkansson och Kent Härstedt (båda S) begärs att Trafikflyghögskolan i Ljungbyheds direkta koppling till forskning och universitet som en resurs för grundläggande flygutbildningsbehov bevaras och utvecklas.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Lärosätesfrågor

Studentbostäder

Regeringen beslutade i juli 2010 att vissa lärosäten ska ha möjlighet att upplåta lägenheter för bostadsändamål (U2010/4277/UH). Under perioden 2010–2015 skulle lärosätena få upplåta lägenheter i andra hand för bostadsändamål till studenter och gästforskare på respektive lärosäte. Prövotiden förlängdes sedan t.o.m. 2016 för att underlätta de berörda lärosätenas långsiktiga planering och för att kunna utvärdera försöksverksamheten (U2013/3504/UH). I den utvärdering som Universitetskanslersämbetet (UKÄ) redovisade i april 2015 konstateras att den utökade möjligheten att hyra ut bostäder i andra hand till studenter inte åstadkommit några förändringar när det gäller själva grundproblemet, nämligen den akuta bostadsbristsituationen för studenter i storstads- och tillväxtregionerna.

Regeringen beslutade i december 2015 att förlänga prövotiden t.o.m. utgången av 2018 för att underlätta planeringen för de berörda universiteten och högskolorna (U2015/05797/UH).

Med anledning av motionsyrkanden om utökat uppdrag för Akademiska Hus AB anförde finansutskottet våren 2015 att uppdraget till Akademiska Hus AB gör det möjligt för bolaget att äga, utveckla och förvalta studentbostäder (bet. 2014/15:FiU25). Av svaret på skriftlig fråga 2016/17:1819 (den 29 augusti 2017) framgår att Akademiska Hus i regeringens 22-punktsprogram för fler bostäder har identifierats som en nyckelaktör för att bidra till bostadsbyggandet. Fram till 2021 planeras för mer än 11 000 studentbostäder varav 6 400 ska byggas i bolagets regi. Ytterligare 10 000 bostäder planeras mellan 2021 och 2026, varav Akademiska Hus AB kommer att stå för ungefär hälften, enligt ansvarig minister.

Regeringen beslutade 2016 om investeringsstöd för byggande av bl.a. studentbostäder, dels ett tidsbegränsat stöd, dels ett långsiktigt stöd (förordningen [2016:880] om statligt stöd för att anordna och tillhandahålla hyresbostäder och bostäder för studerande samt förordningen [2016:881] om statligt investeringsstöd för hyresrätter och bostäder för studerande). Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr.18) att riksdagen skulle anvisa 3,2 miljarder kronor för 2018. Dessutom föreslogs att riksdagen skulle bemyndiga regeringen att under 2018 för anslaget ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 4,5 miljarder kronor 2019–2021. Riksdagen beslutade enligt regeringens förslag (bet. 2017/18:CU1, rskr. 2017/18:70).

Digitalisering

Regeringen beslutade i maj 2017 om digitaliseringsstrategin För ett hållbart digitaliserat Sverige. Ett digitaliseringsråd med tillhörande kanslifunktion har inrättats, bl.a. för att stödja strategins genomförande. Likaså finns en

samordnande statssekreterargrupp inom Regeringskansliet. Som grund för de områden med delmål som strategin behandlar ligger Digitaliseringskommissionens betänkande Digitaliseringens transformerande kraft – vägval för framtiden (SOU 2015:91). I samband med det delmål som anger att alla ska kunna utveckla och använda sin digitala kompetens behandlas i strategin bl.a. frågan om digitalisering och högre utbildning. Där anges t.ex. att det är viktigt att i det utvecklingsarbete som pågår inom landets lärosäten bevaka att innehåll i högre utbildning svarar mot studenters och arbetsmarknadens behov av digital kompetens. Vidare behöver lärosäten förhålla sig till den utveckling som pågår mot ett mer diversifierat och flexibelt utbildningsutbud inom högre utbildning då detta medför att synen på och formerna för hur kunskap inhämtas ändras, enligt strategin.

I direktivet till Styr- och resursutredningen påpekas att den snabba digitaliseringen i samhället kommer att leda till ett förändrat utbildningsutbud och utveckling av nya utbildningsformer. Den ger också bättre möjligheter att säkerställa kompetensförsörjningen och öka tillgängligheten till högre utbildning i hela landet. Genom att utnyttja digitaliseringens möjligheter bör högskolan kunna öka sina möjligheter att både spela en aktiv roll inom det livslånga lärandet och möta privata och offentliga arbetsgivares behov av fort- och vidareutbildning (dir. 2017:46).

I den kartläggning och analys av lärosätenas distansutbildningsverksamhet som UKÄ presenterade i december 2017 pekar myndigheten på att det för att lärosätena ska kunna utveckla verksamheten är viktigt med satsningar på pedagogik och teknik (rapport 2017:18).

Tillgång till forskningsresultat

I forskningspropositionen 2016 (prop. 2016/17:50) behandlas frågan om öppen tillgång till forskningsresultat. Regeringen anser, i likhet med EU:s konkurrenskraftsråd, att forskningsresultat som forskningsdata och vetenskapliga publikationer som tas fram med offentlig finansiering bör vara öppet tillgängliga så långt det är möjligt. Målbilden är att en omställning till öppen tillgång till forskningsresultat, inklusive vetenskapliga publikationer, konstnärliga verk och forskningsdata, bör vara genomförd fullt ut inom senast tio år. Inom flera vetenskapliga områden går dock utvecklingen betydligt snabbare än så. Regeringen gör bedömningen att Vetenskapsrådet ska ha ett nationellt samordningsansvar för det fortsatta arbetet med öppen tillgång till forskningsdata och att Kungliga biblioteket bör ha ett motsvarande uppdrag för vetenskapliga publikationer. I regleringsbrevet 2018 för Vetenskapsrådet framgår att myndigheten ska samordna det nationella arbetet med att införa öppen tillgång till forskningsdata. Vid genomförandet av uppdraget ska Vetenskapsrådet samråda med Kungliga biblioteket, universitet och högskolor samt Riksarkivet. Enligt regleringsbrevet 2018 för Kungliga biblioteket ska myndigheten samordna arbetet med införande av principer för att främja publicering av vetenskapliga publikationer med öppen tillgång (open access). I arbetet ska principerna för publicering med öppen tillgång utformas

så att de beaktar principen att forskningsresultat får publiceras fritt i enlighet med 1 kap. 6 § högskolelagen (1992:1434). Vid genomförandet av uppdraget ska Kungl. biblioteket samråda med Vetenskapsrådet. Vad gäller i övrigt möjlighet att ta del av forskningsresultat finns bl.a. olika forskningsdatabaser att tillgå. Via bibliotek finns möjligheter att få vägledning på området.

Etiska frågor

I examensordningen i högskoleförordningens (1993:100) bilaga 2 för generella examina, högskoleexamen, anges under målet Värderingsförmåga och förhållningssätt att för högskoleexamen ska studenten visa kunskap om och ha förutsättningar för att hantera etiska frågeställningar inom huvudområdet för utbildningen. Under motsvarande mål för kandidatexamen anges att studenten bl.a. ska visa förmåga att inom huvudområdet för utbildningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällseliga och etiska aspekter. Motsvarande krav anges för konstnärliga examina, konstnärlig högskoleexamen och konstnärlig kandidatexamen. För yrkesexamina finns motsvarande, liknande eller utvecklade krav under det aktuella målet.

År 2015 redovisade Universitetskanslersämbetet ett uppdrag om en kartläggning av undervisning om mänskliga rättigheter i bred bemärkelse vid landets lärarutbildningar och utbildningar inom hälso- och sjukvård, social omsorg och rättsväsen. UKÄ angav att det fanns ett stort engagemang för frågorna och att det ingick undervisning om området i så gott som alla utbildningar. Undervisningen som gavs var också relativt omfattande, enligt UKÄ. Mänskliga rättigheter var inskrivet i utbildnings- och kursplaner för de flesta utbildningarna, med lärandemål för området (rapport 2015:25).

Flyktningmottagande

I Internationaliseringsutredningens betänkande En strategisk agenda för internationalisering (SOU 2018:3) som avlämnades i januari 2018 behandlas frågan om lärosätenas möjligheter att på olika sätt arbeta med flyktingar. I anslutning till ett förslag om mål om universitetens och högskolornas möjligheter att bidra till global utveckling och att lösa globala samhällsutmaningar, föreslås att regeringen ser över lärosätenas förutsättningar att inom ramen för sitt uppdrag underlätta situationen för flyktingar och nyanlända i Sverige. Utredningen anger att arbetet på lärosätena med detta i dag är så omfattande att Sveriges universitets- och högskoleförbund tillsatt en arbetsgrupp för att samordna arbetet och verka för ett strukturerat erfarenhetsutbyte men att det finns vissa hinder eller oklarheter som försvårar verksamheten. I anslutning till målet att de anställda vid universitet och högskolor, inklusive doktoranderna, ska ha god internationell erfarenhet och starka internationella kontaktnät, föreslås utredningen vidare bl.a. att lärosätena ska verka för att internationella erfarenheter hos personer som flytt eller av andra skäl migrerat till Sverige tas till vara inom lärosätena.

Utbildningsutbud vid särskilda lärosäten

De statliga universiteten och högskolorna har långtgående möjligheter att själva bestämma hur deras resurser ska användas. Lärosätena kan dock bara ge utbildningar som leder fram till de examina som de har tillstånd för eller rätt att utfärda enligt lag. Som har nämnts tidigare ska utbudet enligt regleringsbrevet för universitet och högskolor 2018 svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Lärosätena ska sedan i årsredovisningen redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om utbildningsutbudet. Ett universitets eller en högskolas avvägningar när det gäller t.ex. fördelningen mellan program och kurser på olika nivåer och med olika förkunskapskrav samt fördelningen mellan campus och nätbaserad undervisning ska redovisas. Prioriteringar och förändringar som rör utbildningar inom hälso- och sjukvårdsområdet samt lärar- och förskollärarytbildningar ska särskilt kommenteras. Därutöver ska en redovisning lämnas över hur lärosätet möter det omgivande samhällets behov av utbildning.

Vidare ska lärosätena i årsredovisningen lämna uppgifter om antalet programnybörjare, antalet helårsstudenter och antalet examinerade de senaste tre åren på utbildningar som leder till olika examina, t.ex. grundläroreexamen och ämnesläroreexamen. Lärosätena ska i årsredovisningen också särskilt kommentera hur den utbyggnad av vissa hälso- och sjukvårdsutbildningar samt förskolläraryt- och lärarutbildningar som inleddes 2015 fortlöper, liksom utbyggnadens omfattning i förhållande till uppsatta mål.

De lärosäten som har tillstånd att utfärda lärar- eller förskolläroreamina ska planera för dimensioneringen av utbildningen till olika examina, inriktningar och ämneskombinationer så att dimensioneringen svarar mot studenternas efterfrågan och mot arbetsmarknadens nationella och regionala behov. Lärosätena ska redovisa i årsredovisningen vilka överväganden och åtgärder som har gjorts för att informera och vägleda studenterna i detta val.

I en särskild bilaga till regleringsbrevet anges omfattningen av den utbyggnad av vissa utbildningar som presenterades i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg. omr. 16). Utbyggnaden ska genomföras under 2018 och redovisas i årsredovisningen.

Vissa lärosäten har s.k. särskilda åtaganden. Det är en uppgift, t.ex. att tillhandahålla utbildning i ett visst ämne, som lärosätet har särskild finansiering för.

Den pågående Styr- och resursutredningen (dir. 2017:46) har bl.a. i uppdrag att föreslå hur ansvaret för dimensioneringen av utbildningsutbudet ska fördelas mellan regeringen och lärosätena för att säkerställa kompetensförsörjningen och andra samhällsbehov samt hur en ändamålsenlig styrning behöver utformas i de fall regeringen behöver påverka dimensioneringen för att minska tydliga obalanser i utbildningsutbudet.

Utskottets ställningstagande

Lärosätesfrågor

När det gäller yrkanden om studentbostäder ser utskottet med tillfredsställelse på att regeringen har gett Akademiska Hus AB en framskjuten roll i arbetet med att tillhandahålla studentbostäder och att en stor mängd studentbostäder kommer att byggas under de närmaste åren. Utskottet vill också uppmärksamma det långsiktiga investeringsstödet för byggande av bl.a. studentbostäder som regeringen har tagit initiativ till. Utskottet noterar även att regeringen har förlängt den pågående försöksverksamheten för lärosäten att upplåta lägenheter i andra hand.

När det gäller frågor om digitalisering och högre utbildning liksom digital tillgång till forskning kan utskottet konstatera att dessa områden på flera sätt är uppe för diskussion, t.ex. inom ramen för digitaliseringsrådets arbete och det internationella arbetet med att öka tillgången till vetenskap, s.k. open science.

När det gäller yrkanden om etiska frågor i den högre utbildningen ingår sådana aspekter i utbildningen, vilket framgår av de examenskrav som finns.

Angående lärosätenas möjligheter att arbeta med flyktingar har Internationaliseringsutredningen i det betänkande den nyligen lämnat föreslagit att regeringen ska se över denna fråga.

Utskottet menar att de frågor som motionerna behandlar antingen redan är tillgodosedda eller att det finns förslag om översyn och utveckling, där beredning av dessa bör avvaktas. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2016/17:326 (SD) yrkande 1, 2016/17:3057 (C) yrkande 2, 2016/17:3211 (KD) yrkande 49, 2016/17:3347 (KD) yrkande 28, 2016/17:3378 (M) yrkande 21, 2017/18:100 (SD) yrkande 1, 2017/18:2613 (M) yrkande 4, 2017/18:2869 (C) yrkande 2, 2017/18:3357 (M) yrkande 12, 2017/18:3597 (V) yrkande 5, 2017/18:3601 (KD) yrkande 51, 2017/18:3602 (V) yrkande 8, 2017/18:3652 (KD) yrkande 38 och 2017/18:3747 (KD) yrkande 15.

Utbildningsutbud vid särskilda lärosäten

När det gäller olika yrkanden om ytterligare utbildningar m.m. vid olika lärosäten vill utskottet påminna om att universitet och högskolor själva ansvarar för dimensioneringen av utbildningsutbudet. Utbudet ska enligt regleringsbrevet för universitet och högskolor svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Lärosätena ska sedan i årsredovisningen redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om utbildningsutbudet. Utskottet har vid tidigare behandling av liknande yrkanden (bet. 2015/16:UbU15) understrukt vikten av att högskolans utbildningar möter arbetsmarknadens och samhällets behov i dag och på längre sikt. I övrigt när det gäller frågor om utbildningsutbudet beslutar lärosätena själva vilka utbildningar de vill erbjuda studenter, under förutsättning att lärosätet har rätt att utfärda examen för den aktuella utbildningen. Det är lärosätets ansvar att

prioritera vilka utbildningar som ska bedrivas och besluta hur tilldelade medel ska fördelas internt. Lärosätena har också stora möjligheter att ta initiativ till samarbeten och samverka med andra lärosäten m.m. vad gäller olika typer av utbildningsfrågor. Utskottet vill också återigen hänvisa till Styr- och resursutredningens pågående arbete och det uppdrag utredningen har att bl.a. se över styrfrågor i förhållande till behov av styrning av hur utbildningar ska dimensioneras.

Utskottet ser inte skäl att tillgodose yrkanden om föreslagna förändringar eller om utbildningsutbud vid särskilda lärosäten och avstyrker därmed motionerna 2016/17:215 (KD), 2016/17:313 (M) yrkande 2, 2016/17:520 (M), 2016/17:952 (S), 2016/17:955 (S), 2016/17:956 (S), 2016/17:1123 (KD) yrkande 3, 2016/17:1135 (S), 2016/17:1648 (S), 2016/17:1698 (S), 2016/17:2738 (S), 2017/18:56 (KD) yrkandena 1–3, 2017/18:738 (S), 2017/18:754 (S), 2017/18:798 (S), 2017/18:995 (M), 2017/18:1008 (KD), 2017/18:1346 (M), 2017/18:1828 (S), 2017/18:1860 (C), 2017/18:1912 (S), 2017/18:2131 (S), 2017/18:2201 (S) och 2017/18:2464 (M).

Internationella frågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om etablering av utländska lärosäten i Sverige m.m.

Jämför reservation 22 (M) och 23 (C).

Motionerna

I partimotion 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 43 begärs att tillståndsgivning för utländska lärosäten ska utredas. Mer kan göras för att ytterligare öppna högskolesektorn både för framstående internationella studenter och för lärare, enligt motionärerna.

I partimotion 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 44 begärs att internationella universitet ska kunna etablera filialer i Sverige.

I kommittémotion 2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 10 efterfrågas förbättrade och förenklade möjligheter för internationella universitet att utdela examensrättigheter i Sverige. Även i motion 2017/18:3000 av Jesper Skalberg Karlsson och Jenny Petersson (båda M) tas frågan om tillståndsgivning för utländska lärosäten upp.

I kommittémotion 2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 4 och kommittémotion 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 4 menas att regelverket om etablering för utländska lärosäten måste förenklas och samordnas bättre.

I kommittémotion 2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 18 föreslås att studieavgifter för utländska studenter tas bort.

I motion 2016/17:1056 av Emma Hult m.fl. (MP) och i motion 2017/18:2394 av Emma Hult m.fl. (MP) poängteras vikten av en avgiftsfri utbildning för alla.

I motion 2016/17:1797 av Stefan Nilsson och Marco Venegas (båda MP) och i motion 2017/18:2646 av Stefan Nilsson och Marco Venegas (båda MP) efterfrågas en översyn av utvecklingsmöjligheterna för att utländska universitet och högskolor ska kunna köpa skraddarsydda akademiska utbildningar från svenska universitet och högskolor, inom ramen för nätbaserad distansundervisning.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Internationalisering

Enligt 1 kap. 5 § högskolelagen (1992:1434) ska högskolorna i sin verksamhet främja förståelsen för andra länder och för internationella förhållanden. I direktivet till Utredningen om ökad internationalisering av universitet och högskolor anges att villkoren för och behovet av internationalisering av svenska universitet och högskolor har förändrats och att det behöver utredas hur lärosätenas internationalisering kan underlättas och öka (dir. 2017:19). Utredningen lämnade den 31 januari 2018 delbetänkandet En strategisk agenda för internationalisering (SOU 2018:3). I betänkandet lämnas bl.a. förslag om nya mål och en ny strategi för internationalisering samt hur fler studenter kan få ett internationellt perspektiv i sin utbildning. Utredningens uppdrag att föreslå åtgärder för att öka Sveriges attraktivitet som studiedestination och kunskapsnation, bl.a. genom en översyn av systemet för anmälnings- och studieavgifter, ska redovisas senast den 31 oktober 2018.

I delbetänkandet föreslår utredningen att en ny formulering avseende internationalisering införs i högskolelagen. Vidare föreslås en uppföljningsbar nationell strategi för internationalisering av universitet och högskolor, som omfattar lärosätenas utbildnings- och forskningsverksamhet och den däri ingående uppgiften att samverka med det omgivande samhället. Strategin syftar till att på sikt nå utredningens förslag om en vision om Sverige som kunskapsnation. För att nå visionen behöver ett antal angivna mål uppfyllas. För vart och ett av målen utvecklar utredningen ett antal åtgärder som krävs för att nå målen. Utredningen riktar därför ett antal förslag till regeringen samt rekommendationer, till lärosätena direkt, till lärosätena tillsammans med andra aktörer, till forskningsfinansiärerna och till övriga myndigheter.

I anknytning till målet om att internationalisering ska prägla styrningen av och vid universitet och högskolor föreslår utredningen bl.a. att lärosätenas möjligheter att etablera verksamhet utomlands ska analyseras, klargöras och vid behov stärkas. I samband med målet om att Sverige ska ha attraktionskraft som studie- och kunskapsnation föreslår utredningen bl.a. att regeringen, myndigheterna och lärosätena ska samarbeta tätt för att skapa intresse och möjligheter för utländsk etablering av utbildnings- eller forskningsverksamhet

vid svenska lärosäten och annan kunskapsintensiv verksamhet i Sverige. Vidare föreslås bl.a. att Sverige ska kunna erbjuda attraktiva stipendier till internationella studenter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att Internationaliseringsutredningen (SOU 2018:3) i sitt nyligen lämnade betänkande har gett en bred bild av området och lämnat förslag till bl.a. en ny internationaliseringsstrategi med ett antal mål och åtgärder för att nå dessa mål. Utredningen ska senare lämna förslag bl.a. om hur Sverige kan bli mer attraktivt som studiedestination, vilket utskottet med intresse ser fram emot. Utskottet kan konstatera att huvuddelen av de frågor som efterfrågas i motionsyrkanden på olika sätt behandlas av utredningen. I slutbetänkandet som ska lämnas i oktober 2018 ska bl.a. en översyn av systemet för anmälnings- och studieavgifter föreslås. Enligt utskottet innebär Internationaliseringsutredningens arbete, och kommande beredning, att det nu inte finns skäl för utskottet att lämna förslag på förändringar inom området. Utskottet avstyrker därför motionerna 2016/17:1056 (MP), 2016/17:1797 (MP), 2016/17:2975 (C) yrkande 18, 2016/17:3038 (C) yrkande 4, 2016/17:3048 (M) yrkande 10, 2016/17:3389 (M) yrkande 43, 2017/18:2394 (MP), 2017/18:2646 (MP), 2017/18:3000 (M), 2017/18:3567 (M) yrkande 44 och 2017/18:3760 (C) yrkande 4.

Rekrytering och tillträde m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om breddad rekrytering, behörighet, antagning och tillgänglighet m.m.

Jämför reservation 24 (M), 25 (V), 26 (C), 27 (V), 28 (KD) och 29 (V).

Motionerna

Breddad rekrytering

I kommittémotion 2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 8 och i kommittémotion 2017/18:3357 yrkande 7 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) begärs att lärosätena ska redovisa hur de systematiskt arbetar för att förbättra studenters inlärningsmiljö.

I kommittémotion 2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 6 poängteras vikten av att studie- och yrkesvägledningen stärks genom hela utbildningskedjan, bl.a. som stöd i arbetet med breddad rekrytering. I yrkande 7 framförs att lärosätena bör öka dialogen med grund- och gymnasieskolor för att inspirera fler elever att söka till högre studier.

I kommittémotion 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 9 omnämns regeringens tidigare förslag om en ökad roll för lärosätena avseende studenters studiegång. Motionärerna avvisar förslaget och menar att detta ansvar inte bara kan läggas på universitet och högskolor.

I motion 2016/17:903 av Teres Lindberg (S) efterfrågas åtgärder för att komma till rätta med social snedrekrytering till universitet och högskolor. I motion 2017/18:1874 av Teres Lindberg (S) framförs att möjligheten att införa ett liknande regelsystem som den tidigare 25:4-regeln bör övervägas.

I kommittémotion 2016/17:2961 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1 och i kommittémotion 2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1 begärs att lärosätena åläggs att ta fram strategier för breddad rekrytering i linje med vad Universitets- och högskolerådet (UHR) har föreslagit.

I kommittémotion 2017/18:3603 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkande 4 framförs att lärosätena bör ta fram en strategi för sitt arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande. I yrkande 5 anges att UHR bör få i uppdrag att regelbundet följa upp lärosätenas arbete med breddad rekrytering. I yrkande 6 efterfrågas ett särskilt uppdrag till UHR att stimulera, främja och följa upp de konstnärliga utbildningarnas arbete med breddad rekrytering.

Tillträde m.m.

I motion 2016/17:97 av Eva Lohman och Ann-Britt Åsebol (båda M) föreslås att meritpoäng i samiska, meänkieli, finska, jiddisch och romani chib införs för att stärka språkens ställning.

I motion 2017/18:470 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1 begärs att utbildningar med internationell inriktning bör bedömas efter samma standard som svenska och inte särbehandlas. Motionären pekar på höjda antagningskrav till svenska universitet och högskolor för elever som har genomgått IB-utbildning. I yrkande 2 anförs att Sverige måste ta till vara ungdomars ambition och studiegglädje för att även framöver kunna konkurrera på den globala marknaden. Därför måste internationella utbildningar erkännas och bedömas efter samma mått som svenska. I motion 2017/18:727 av Cecilia Widegren (M) begärs att effekterna av IB-programmets förändrade förutsättningar bör följas upp och utvärderas.

I motion 2017/18:1154 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1 framförs att högskoleprovets syfte att bredda rekryteringen inte helt har uppnåtts. Därför bör det ses över på vilka fler sätt fler skulle kunna ta del av högre studier. I yrkande 2 föreslås att digital teknik kan användas för sökande att visa sina kunskaper vid ansökan till högre utbildning.

I motion 2017/18:1420 av Christian Holm Barenfeld (M) uppmärksammas negativa konsekvenser av förändringen av poängomvandlingen till meritvärde från studier vid International Baccalaureate (IB) och European Baccalaureate (EB).

I kommittémotion 2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 16 liksom i kommittémotion 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C)

yrkande 15 föreslås att antalet behörighetsgrupper vid ansökningar till högre utbildning minskas och att det enskilda lärosätet inte ska ha möjlighet att sätta egna behörighetskrav. Målet ska vara en mer transparent och rättssäker ansökningsprocess där det är tydligt för studenten vad som krävs, enligt motionärerna.

I motion 2017/18:956 av Per Lodenius (C) begärs en översyn av antagningskriterierna till svenska universitet och högskolor så att Ålandsöverenskommelsen, vars syfte är att skydda den åländska befolkningens språkliga och kulturella förhållanden, följs och respekteras. Det har nu blivit svårare för studerande från Åland att bli antagna till studier i Sverige, enligt motionären. I motion 2017/18:957 av Per Lodenius (C) begärs att åländska studenter på svenska universitet och högskolor tillförsäkras tillgång till den svenska statens myndighetsfär med hänvisning till Ålandsöverenskommelsen, t.ex. för praktikplatser.

I kommittémotion 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 54 menar motionärerna att ett sätt att värna om lärosätenas autonomi är att lärosäten använder sig av egna antagningsprocesser anpassade till respektive högskoleutbildning.

I motion 2017/18:1672 av Maria Ferm (MP) yrkande 5 föreslås att det ska ges meritpoäng för modersmålsstudier.

I kommittémotion 2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1 begärs att regeringen tillsätter en utredning som granskar förutsättningarna för forskare med funktionsnedsättning inom universitet och högskolor samt vilka åtgärder som krävs för att öka tillgängligheten. Motionärerna anför att eventuella yttre hinder för människor att arbeta med vad de önskar måste motverkas.

I kommittémotion 2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3 efterfrågas en utredning som tar ett helhetsperspektiv på frågan om tillgängligheten till universitet och högskolor för personer med funktionsnedsättning.

I kommittémotion 2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 2 begärs att regeringen återkommer med förslag till ytterligare åtgärder för att minska fusket på högskoleprovet. Urvalsmetodens legitimitet ligger i att alla ska ha samma förutsättningar att baserat på relevanta meriter ta sig in på högskolan.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Breddad rekrytering

Av 1 kap. 5 § fjärde stycket högskolelagen framgår att högskolorna aktivt ska främja och bredda rekryteringen till högskolan. UHR har haft regeringens uppdrag att kartlägga och analysera lärosätenas arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande. Uppdraget redovisades till regeringen den 1 april 2016 i rapporten Kan excellens uppnås i homogena studentgrupper? Enligt redovisningen är det dubbelt så vanligt att studera vid högskolan om

man har högskoleutbildade föräldrar. Bristande studietradition men även andra faktorer påverkar vilka som studerar. UHR ansåg att arbetet med breddad rekrytering och breddat deltagande kräver ett brett och strategiskt arbetssätt och rekommenderade att regeringen ser till att lärosätena tar fram en strategi för detta. UHR rekommenderade även att lärosätena ska åiterrapportera sitt arbete till regeringen.

I promemorian Brett deltagande i högskoleutbildning lämnade regeringen (2017-07-18) ett förslag om ändring i högskolelagen med innebörden att lärosäten ska främja ett brett deltagande i utbildningen. Förslaget drogs senare tillbaka.

Frågan om breddad rekrytering ingår i uppdraget för den pågående Styr- och resursutredningen (dir. 2017:46). I direktiven påpekas att den sociala snedrekryteringen till högskolan kvarstår, trots att det framgår av högskolelagen att lärosätena ska bredda rekryteringen för att ge fler tillgång till högskolan. Vidare anges att alla ska ges möjlighet att gå vidare till högskoleutbildning oavsett bakgrund, och en utvecklad styrning måste underlätta detta.

Tillträde till högskoleutbildning på grundnivå

Av 1 kap. 8 § högskolelagen (1992:1434) framgår att utbildningen ska ges på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå. Enligt 7 § ska utbildning på grundnivå väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper.

Av 4 kap. 1 § högskolelagen framgår att högskolorna ska ta emot de sökande som uppfyller behörighetskraven för studierna som studenter så långt det kan ske med hänsyn till kvalitetskravet i 1 kap. 4 § första stycket. Där anges att verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildningen och forskningen. I 4 kap. 2 § anges att den högskola som anordnar en utbildning avgör vilka behörighetsvillkor som ska gälla för att bli antagen till utbildningen, om inte annat följer av föreskrifter från regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Av 7 kap. 2 § högskoleförordningen (1993:100) framgår att det för att bli antagen krävs att sökanden har grundläggande behörighet och dessutom den särskilda behörighet som kan vara föreskriven. I 5 § anges att grundläggande behörighet till utbildning som påbörjas på grundnivå och vänder sig till nybörjare har bl.a. den som avlagt en högskoleförberedande examen i gymnasieskolan. Enligt 8 § ska de krav på särskild behörighet som ställs vara helt nödvändiga för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen. Av bestämmelsen framgår vad sådana krav får avse.

Om inte alla behöriga sökande till en utbildning kan tas emot, ska urval göras bland de sökande. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om urval. Enligt 7 kap. 12 och 23 §§ högskoleförordningen är urvalsgrunder betyg, resultat från högskoleprovet och andra urvalsgrunder som högskolan får bestämma. Av 13 § framgår att vid

urval till en utbildning ska minst en tredjedel av platserna fördelas på grundval av betyg, minst en tredjedel på grundval av resultat från högskoleprovet och högst en tredjedel på grundval av de urvalsgrunder som högskolan bestämt. I 18 § anges att meritkurser är sådana kurser från gymnasial utbildning som är särskilt meriterande vid urval och som inte utgör krav på grundläggande eller särskild behörighet. I bilaga 3 till högskoleförordningen redovisas närmare bestämmelser om platsfördelning vid urval på grundval av betyg liksom om hur betyg ska värderas.

I mars 2016 tillsattes utredningen Ett öppnare och enklare system för tillträde till högskoleutbildning på grundnivå (dir. 2016:24). Utredaren skulle göra en översyn av hela systemet för tillträde till sådan högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå och som vänder sig till nybörjare. Tillträdesutredningen (U2016:01) lämnade den 15 mars 2017 betänkandet Tillträde för nybörjare – ett öppnare och enklare system för tillträde till högskoleutbildning (SOU 2017:20). I betänkandet lämnas förslag till nya bestämmelser med syftet att göra tillträdessystemet öppnare och enklare. Utredningen menar att förändringar i tillträdesbestämmelserna bör göras inom de befintliga ramarna för det nuvarande systemet. En högre grad av enkelhet har varit en styrande princip när olika avvägningar har behövt göras. Bestämmelserna måste utformas så att de kan hantera olika grupper av sökande med olika slags meriter, och det behövs även tydligare och enklare vägar in i högskolan för personer som inte har en traditionell studiebakgrund, enligt utredningen. Utredningen anser att den grundläggande behörigheten bör uttryckas i kompetenser. För personer som inte har slutfört en gymnasial utbildning eller motsvarande ska det finnas möjlighet att visa sin kompetens genom ett nationellt behörighetsprov.

Enligt propositionsförteckningen för riksmötet 2017/18 (Statsrådsberedningen 2018-01-16) är en proposition om tillträde till högre utbildning planerad till den 20 mars.

Regeringen angav i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 16 s. 207) att tillgången på relevant utbildning är en förutsättning för en hållbar tillväxt och för enskilda individers utveckling. För att fler behöriga sökande ska kunna beredas plats för att genomgå högskoleutbildning föreslog regeringen en utökning av resurserna till högskoleutbildning i hela landet. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2017/18:UbU1, rskr. 2017/18:125).

Ålandsöverenskommelsen

Genom den s.k. Ålandsöverenskommelsen fick Ålands befolkning garantier om bl.a. språkskydd av svenskan. Överenskommelsen, som ingicks mellan Sverige och Finland efter att Nationernas Förbund 1921 gav Finland suveränitet över Åland, gäller fortfarande. Den 3 september 1996 ingick Sverige en överenskommelse med de nordiska länderna om tillträde till högre utbildning (SÖ 1997:13). Av artikel 4 i överenskommelsen framgår att om tillträde till högre utbildning är begränsat görs urvalet av sökande från de andra

nordiska länderna efter samma eller likvärdiga regler som gäller för sökande från det egna landet. Strävan ska vara att använda sådana urvalsregler som så långt som möjligt jämställer utbildningssökande från de andra nordiska länderna med sökande från det egna landet.

Meritvärdering utländska betyg

Universitets- och högskolerådet (UHR) har enligt 7 kap. 18 § fjärde stycket högskoleförordningen (1993:100) ett bemyndigande att meddela föreskrifter om meritvärdering av betyg, vilket omfattar bl.a. att bestämma hur utländska betyg ska värderas i förhållande till betyg från gymnasieskolan i Sverige. UHR beslutade om en förändring av värderingen av utländska betyg (bl.a. betyg från International Baccalaureate-utbildningar, IB) inför antagningen till höstterminen 2017. Regeringen beslutade den 31 augusti 2017 att UHR skulle följa upp och analysera utfallet av den förändringen (U2017/03461/UH). I uppdraget angavs att om analysen visade att meritvärderingen av olika gruppers betyg innebar att sökande med svenska och utländska betyg inte kunde konkurrera på likvärdiga villkor skulle UHR vidta de nödvändiga åtgärder som krävdes för att uppnå detta. Eventuella förändringar i UHR:s föreskrifter skulle göras inför antagningen till höstterminen 2018.

UHR delrapporterade uppdraget den 15 december 2017 med en analys av antagningen till höstterminen 2017 och en övergripande analys över antagningen till vårterminen 2018. I delrapporten anger UHR bl.a. att sökande med meriter från Finland antogs i mindre utsträckning höstterminen 2017 men att bilden var mer positiv för antagningen till vårterminen 2018. Sökande med meriter från Åland liksom sökande som har meriter från betygssystem där det inte har gjorts några omräkningar antogs i högre utsträckning jämfört med tidigare år.

I UHR:s slutliga redovisning den 1 mars 2018 anges att den nya analysen bekräftar tidigare slutsatser. De nya regler för omräkning av utländska betyg som UHR införde 2016 har fått avsedd effekt och sökande med svensk gymnasieexamen har inte missgynnats vid de senaste antagningarna till studier på högskolan. Den fördjupade analysen visar också att i stort sett alla grupper med utländska eller internationella betyg har klarat sig väl i konkurrensen både hösten 2017 och våren 2018. UHR anger att det finska betygssystemet behöver analyseras vidare då sökande med finska gymnasiebetyg har tagit färre utbildningsplatser än vad de borde ha gjort, både nu i vår och i höstas. UHR anger att myndigheten fortsätter arbetet med att se till att konkurrensen om utbildningsplatserna blir så rättvis som möjligt. Under 2018 planerar UHR att se över samtliga utländska gymnasimeriter.

Studie- och yrkesvägledning

Universitets- och högskolerådet (UHR) har enligt sin instruktion i uppgift att stimulera intresset för högskoleutbildning, främja breddad rekrytering till högskolan och informera om högskoleutbildning. Myndigheten har utvecklat

en särskild webbplats, Studera.nu, för alla som är intresserade av högskolestudier. UHR tillhandahåller även information och stöd till studie- och yrkesvägledare i skolan.

Studiemiljö m.m.

I arbetsmiljölagen (1977:1166) anges att den som genomgår utbildning ska likställas med arbetstagare i arbetsmiljöfrågor, med vissa undantag. I arbetsmiljöförordningen (1977:1166) behandlas bl.a. frågan om studerandeskyddsombud.

I 1 kap. 11 § högskoleförordningen (1993:100) anges att högskolorna ska ansvara för att studenterna har tillgång till hälsovård, särskilt förebyggande hälsovård som har till ändamål att främja studenternas fysiska och psykiska hälsa. Högskolorna ska även ansvara för andra uppgifter av studiesocial karaktär som stöder studenterna i deras studiesituation eller underlättar övergången till arbetslivet samt för att studenterna i övrigt har en god studiemiljö.

I diskrimineringslagen (2008:567) anges bl.a. att lärosätena ska arbeta med aktiva åtgärder, dvs. ett förebyggande och främjande arbete för att inom en verksamhet motverka diskriminering och på annat sätt främja lika rättigheter och möjligheter. De aktiva åtgärderna omfattar att genomföra ett fortlöpande arbete i fyra steg (undersöka, analysera, åtgärda och följa upp) inom fem områden och att ta fram riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier. Ett av områdena är studiemiljön. I Diskrimineringsombudsmannens anvisningar för hur arbetet ska genomföras tydliggörs att begreppet studiemiljö syftar på både den fysiska och den psykosociala miljön. Enligt diskrimineringslagen ska lärosätets arbete med aktiva åtgärder ske i samverkan med studenter och anställda och dokumenteras. Bristande tillgänglighet är en form av diskriminering enligt diskrimineringslagen.

Universitets- och högskolerådet (UHR) ska enligt sin instruktion inom högskolan motverka diskriminering utifrån alla diskrimineringsgrunder och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter för alla. Myndigheten stödjer högskolornas arbete med dessa frågor på olika sätt, t.ex. genom pilotverksamhet, uppföljningar, analyser, konferenser och utbildning.

Personer med viss funktionsnedsättning får genomföra högskoleprovet med anpassning:

- Personer med dokumenterad dyslexi eller svag synskada får skriva det vanliga högskoleprovet med förlängd provtid.
- Personer med dokumenterad grav synskada skriver ett speciellt framtaget högskoleprov med förlängd provtid i punktskrift eller i talboksformatet Daisy.

Under våren 2018 utreder UHR om personer med dyskalkyli, narkolepsi eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar ska få anpassning i form av förlängd provtid vid högskoleprovet.

Stockholms universitet har ett s.k. särskilt åtagande att fördela nationella medel till lärosäten som ansöker om bidrag för särskilt pedagogiskt stöd, inklusive teckenspråkstolkning, för studenter med funktionshinder i studiesituationen.

Centrala studiestödsnämnden (CSN) har på senare tid vartannat år genom en enkätundersökning undersökt de studerandes ekonomiska och sociala situation. I den senaste rapporten, Studerandes ekonomiska och sociala situation 2015 (rapport 2016:2), redovisas bl.a. följande om studenternas sociala situation: De flesta studerande upplever att de mår bra. Av samtliga studerande uppger majoriteten, 69 procent, av de studerande att de mår bra eller mycket bra. Endast 5 procent bedömer att de mår dåligt eller mycket dåligt. Män uppger oftare än kvinnor att de mår mycket bra. Trots att de allra flesta mår bra upplever 90 procent ofta olika typer av hälsobesvär. Upplevelsen av olika hälsobesvär har ökat jämfört med 2013. Stress är det vanligaste hälsobesväret bland de studerande; 74 procent upplever ofta att de är stressade. Andelen kvinnor som ofta känner sig stressade är 81 procent och andelen män 63 procent. Att uppleva olika hälsobesvär är vanligt oavsett hur den studerande upplever sin studiesituation och sin ekonomiska situation.

I UKÄ:s rapport Studentspeglarna (rapport 2017:3) ges en bild av de studerandes uppfattningar och attityder till sina studier och sin studiemiljö. De flesta studenter svarar att de i stor utsträckning tycker att lärarna är tillmötesgående, stödjande, kunniga och tillgängliga. Sex procent av studenterna anger att de har en funktionsnedsättning. Av dessa svarar en tredjedel att funktionsnedsättningen är ett hinder i studierna, och en fjärdedel svarar att lärosätet inte gett det stöd de behöver. Sju procent av studenterna uppger att de blivit negativt särbehandlade.

Fusk vid högskoleprov

I augusti 2016 genomförde regeringen två ändringar i högskoleförordningen som innebär att den som använder otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid högskoleprov, ska stängas av från deltagande i provet under två år, dvs. vid fyra provtillfällen. UHR har också befogenheter att meddela föreskrifter för att motverka brott. Myndigheten kräver att provsvar lämnas på heder och samvete, och med detta krav ges bättre förutsättningar att bedöma fusk som ett brott. UHR kan stänga av en provdeltagare när det finns underlag som leder till bedömningen att försök till fusk eller fullbordat fusk har skett. För polisanmälan krävs först och främst att provdeltagaren har skrivit under på heder och samvete att inte använda otillåtna hjälpmedel under provet. UHR anger att ytterligare iakttagelser och analyser utgör underlag för en bedömning om provdeltagaren har använt otillåtna hjälpmedel. Brottsubriceringen blir då "osann försäkran", där möjlig straffpåföljd i normalfallet är böter eller upp till sex månaders fängelse. I februari 2018 dömde Svea hovrätt en person åtalad för osann försäkran i samband med ett högskoleprov till dagsböter. UHR har begärt att förundersökningar i ett antal

nedlagda polisanmälningar återupptas med stöd av denna dom (pressmeddelande UHR 23 februari 2018).

Utskottets ställningstagande

Rekrytering

Utskottet konstaterar att den aviserade propositionen om tillträde till högre utbildning kommer att behandla områden och frågor som tas upp i flera yrkanden om tillträde till högskolan. Även i den pågående Styr- och resursutredningen kommer frågor om rekrytering till högskolan att tas upp. I frågor om diskriminering och tillgänglighet vill utskottet påminna om de nyligen beslutade skärpningarna i diskrimineringslagen som bl.a. tar sikte på att ingen får diskrimineras samt att arbetsgivaren har ett ansvar att vidta åtgärder för att aktivt motverka diskriminering. I avvaktan på Styr- och resursutredningens betänkande och vidare beredning av förslag som berör breddat tillträde och deltagande anser utskottet att det nu inte finns anledning att föreslå några åtgärder utifrån motionsyrkandena som på olika sätt rör frågan om breddad rekrytering. Därmed avstyrker utskottet motionerna 2016/17:903 (S), 2016/17:2961 (V) yrkande 1, 2016/17:3048 (M) yrkandena 6–8, 2017/18:1874 (S), 2017/18:3357 (M) yrkandena 7 och 9, 2017/18:3602 (V) yrkande 1 och 2017/18:3603 (V) yrkandena 4–6.

Tillträde m.m.

När det gäller yrkanden som på olika sätt behandlar frågor om tillträde och antagning till högskolan kan utskottet konstatera att även dessa frågor kommer att behandlas i den aviserade tillträdespropositionen. Även kommande förslag från Styr- och resursutredningen kan vara relevanta.

När det gäller frågor om antagning till studier för utländska studenter hänvisar utskottet till UHR:s arbete med att, både fortlöpande och i särskilda analyser, bevaka att alla studenters betyg värderas på ett jämbördigt sätt så att alla sökande har en lika stor chans att bli antagna. Utskottet kan emellertid konstatera att den fördjupande uppföljning myndigheten nyligen har genomfört visar att sökande med svensk gymnasieexamen inte har missgynnats vid de senaste antagningarna och att sökande med utländska eller internationella betyg har klarat sig väl i antagningen.

När det gäller frågan om högskoleprovet noterar utskottet att UHR enligt nya bestämmelser i högskoleförordningen har ökad befogenhet att agera vid misstänkt fusk liksom att provdeltagare som har fuskat nyligen har fällts i domstol.

Utskottet konstaterar vidare att lärosätena ansvarar för att studenterna har tillgång till hälsovård och förebyggande hälsovård för att främja deras fysiska och psykiska hälsa. Lärosätena ansvarar även för andra uppgifter av studiesocial karaktär och att studenterna i övrigt har en god studiemiljö. När det gäller tillgänglighet för alla har utskottet tidigare (bet. 2016/17:UbU12)

framhållit att alla ska ha samma möjlighet att vara verksamma vid universitet och högskolor och att en central förutsättning för det är att verksamheten är tillgänglig på alla sätt. Utskottet menade då att det inte fanns skäl att föreslå någon ytterligare åtgärd utan att man bör följa resultatet av lagändringen i diskrimineringslagen som innebär att bristande tillgänglighet är en form av diskriminering. Utskottet har inte ändrat uppfattning i frågan.

Mot bakgrund av det som anförs ovan finner inte utskottet någon anledning att föreslå några åtgärder utifrån motionsyrkandena om olika aspekter av tillträde och tillgänglighet. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2016/17:97 (M), 2016/17:3038 (C) yrkande 16, 2017/18:470 (M) yrkandena 1 och 2, 2017/18:727 (M), 2017/18:956 (C), 2017/18:957 (C), 2017/18:1154 (M) yrkandena 1 och 2, 2017/18:1420 (M), 2017/18:1672 (MP) yrkande 5, 2017/18:3601 (KD) yrkande 54, 2017/18:3602 (V) yrkandena 2 och 3, 2017/18:3597 (V) yrkande 1 och 2017/18:3760 (C) yrkande 15.

Validering och komplettering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om validering och kompletterande utbildning.

Jämför reservation 30 (M), 31 (C), 32 (V) och 33 (KD).

Motionerna

I partimotion 2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 14 föreslås att Universitets- och högskolerådet ska ta över valideringen av utbildning på hälso- och sjukvårdsområdet. Det är viktigt att valideringen går snabbt med tanke på det stora rekryteringsbehov som finns på detta område samtidigt som höga kvalitetskrav ska upprätthållas.

I kommittémotion 2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 15 efterfrågas en utvärdering av valideringen av hälso- och sjukvårdsyrken i syfte att effektivisera valideringen. I yrkande 16 anges att det bör övervägas om validering av hälso- och sjukvårdsyrken bör göras av Universitets- och högskolerådet (UHR). Motionärerna menar vidare att den sökande ska få tydlig information om exakt vad som behöver kompletteras och erbjudas studievägledning.

I motion 2016/17:224 av Lotta Finstorp (M) yrkande 1 föreslås att det utreds hur man bättre kan ta till vara de kunskaper som hemvändande studenter och nyanlända införskaffat sig genom studier i andra länder. I yrkande 2 efterfrågas förbättrade rutiner för översättning av legitimation inom en profession. I kommittémotion 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 20 föreslås att speciella kompletteringsutbildningar införs för att ge nyanlända akademiker större möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.

I partimotion 2016/17:3384 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7 efterfrågas en förbättrad validering. Det är angeläget att både samordningen av och kvaliteten på valideringen av akademiska kunskaper och arbetslivserfarenheter förbättras, enligt motionärerna. Även i kommittémotion 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 44 och kommittémotion 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 46 framförs samma synpunkt.

I partimotion 2016/17:1988 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6 förespråkas att regeringen genomför de förordningsändringar som krävs för att öka möjligheterna att komplettera en utländsk avslutad utbildning, enligt förslag i Utredningen om utbildning för nyanlända (SOU 2016:35). Även i kommittémotion 2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 7 framförs denna begäran.

I kommittémotion 2017/18:2341 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 2 efterfrågas en utredning av utvecklade möjligheter till vidareutbildning och validering för anställda på fritidshem som saknar pedagogisk högskoleexamen.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

I 6 kap. 8 § högskoleförordningen (1993:100) anges att högskolan ska pröva om tidigare utbildning eller verksamhet kan godtas för tillgodoräknande. Enligt 6 § har en student vid en högskola i Sverige som har gått igenom viss högskoleutbildning med godkänt resultat, rätt att tillgodoräkna sig detta för högskoleutbildningen vid en annan högskola. I 7 § anges att detta gäller om de kunskaper och färdigheter som studenten åberopar är av en sådan beskaffenhet och har en sådan omfattning att de i huvudsak svarar mot den utbildning för vilken de är avsedda att tillgodoräknas. En student får även tillgodoräknas motsvarande kunskaper och färdigheter som har förvärvats i yrkesverksamhet.

UHR anger i samband med regeringsuppdrag om bedömning av reell kompetens och validering av utländsk kompetens (se nedan) följande: Reell kompetens är den samlade kompetens en person har, oavsett om hon eller han har formella bevis för det eller inte. Det kan vara kunskaper och erfarenhet från t.ex. arbetslivet, utbildning utanför eller inom det formella utbildningssystemet inom och utanför Sverige etc. I universitets och högskolors uppdrag ingår att bedöma reell kompetens i två avseenden. Det ena för att ge blivande studenter behörighet att söka högskolestudier trots brist på formell behörighet. Det andra för att ge antagna studenter möjlighet att tillgodoräkna sig tidigare kunskaper och färdigheter och få sin studietid förkortad. Med validering avses en process som innebär en strukturerad bedömning, värdering och dokumentation samt ett erkännande av kunskaper och kompetens en person besitter oberoende av hur de förvärvats (definitionen hämtad från rapporten En nationell strategi för validering, SOU 2017:18).

UHR fick i regleringsbrevet för 2016 i uppdrag att bidra till att etablera en varaktig struktur såväl för stöd till lärosätenas arbete med bedömning av reell

kompetens som för samarbete mellan lärosäten i fråga om denna bedömning. I en redovisning till regeringen i oktober 2016 identifierade UHR olika utvecklingsområden inom lärosätenas arbete med bedömning av reell kompetens. Därefter har fyra delprojekt inom ett pilotprojekt tagits fram, bl.a. avseende samverkan mellan lärosäten och validering av utländsk slutförd akademisk utbildning där fullständig utbildningsdokumentation saknas. Det är 30 av landets 48 lärosäten eller nätverk som har ansökt om att delta i pilotverksamhetens fyra delprojekt. UHR har fått en årlig budget på 30 miljoner kronor att fördela mellan lärosätena och till sitt interna arbete. Avsikten är att universitet och högskolor ska kunna tillämpa de strukturer som skapas för valideringen fr.o.m. 2019. Lärosätena ska i årsredovisningen redogöra för hur arbetet med bedömning av reell kompetens utvecklas.

UKÄ har i uppdrag enligt regleringsbrev att utveckla uppföljningen av lärosätenas bedömning av reell kompetens, vilket innebär att UKÄ ska utveckla statistik om lärosätenas bedömning av reell kompetens, dvs. hur bedömningen ska kunna följas upp i framtiden med hjälp av statistik. Uppdraget ska genomföras i samarbete med Universitets- och högskolerådet (UHR) och synpunkter ska inhämtas från lärosätena. I den redovisning som gjordes den 25 oktober 2017 anger UKÄ att det för närvarande inte går att få en heltäckande bild av lärosätenas bedömning av reell kompetens, vare sig om bedömning av behörighet eller för tillgodoräknande, då det inte går att göra en statistisk uppföljning från något centralt system.

Valideringsdelegationen

Den 19 november 2015 tillsattes en kommitté i form av en nationell delegation som skulle följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete inom valideringsområdet på den nationella och regionala nivån. Delegationen fick i uppgift att lämna förslag till en nationell strategi för validering och verka för att en samsyn på validering, dess innebörd och funktion, etableras inom utbildningsväsendet och arbetslivet m.m. (dir. 2015:120). Delegationen lämnade ett delbetänkande i mars 2017, En nationell strategi för validering (SOU 2017:18). I det förslag till strategi som lämnas är det övergripande målet att betydligt fler individer ska få sin kompetens validerad. Validering ska vara tillgänglig i hela landet, på samtliga nivåer i utbildningssystemet och mot en större bredd av kvalifikationer i arbetslivet. Validering som väg till en kvalifikation ska ha lika hög legitimitet som formell utbildning. Delegationen anger vidare att för att säkra tillgången till validering behöver ett överblickbart, sammanhållet och kvalitetssäkrat system komma på plats. För universitets- och högskolesektorn anges bl.a. att det finns behov att se över regelverket för att skapa långsiktiga förutsättningar för validering. Det är också prioriterat att utreda möjliga lösningar för att skapa rättvisande ekonomiska incitament för lärosätenas bedömning av reell kompetens för tillgodoräknande.

Delegationen bedömer att det på flera områden också behövs förändringar i regelverket för att öka möjligheterna till validering och skapa en ökad

tydlighet och likvärdighet, och den avser att prioritera detta i det fortsatta arbetet och återkomma med förslag på området, enligt delbetänkandet. I augusti 2017 påbörjade delegationen ett utredningsarbete om hur valideringen i högskolan kan förbättras. Inriktningen på arbetet är att ta fram förslag som förtydligar regelverket och gör tillämpningen mer likvärdig mellan lärosäten. Två frågor som fokuseras är validering av reell kompetens för tillgodoräknande och möjligheter till förhandsbesked (uppgift publicerad den 8 augusti 2017 på utredningens webbplats).

Förutom att förslag till åtgärder som delegationen anser är nödvändiga under arbetets gång ska redovisas i delbetänkanden, ska delegationen lämna en redovisning till Regeringskansliet den 1 april varje år. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 december 2019 (dir. 2015:120).

Hälso- och sjukvårdsutbildningar

Inom svensk hälso- och sjukvård krävs legitimation för 21 yrken. Socialstyrelsen ansvarar för prövning av behörigheten för dessa och utfärdar legitimation, specialistkompetensbevis och övriga behörighetsbevis i de fall kraven är uppfyllda. Olika regelverk styr hur Socialstyrelsen prövar en ansökan om legitimation, beroende på var den sökande är utbildad. För en person som är utbildad utanför EU och EES består legitimationsprocessen av flera steg, och den tid det tar för respektive sökande att klara av dessa steg är individuell. Myndigheten anger i sin årsredovisning för 2017 att man har arbetat vidare med att förkorta handläggningstiden för samtliga ärendeslag.

Kompletterande utbildning

Enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning, får en kompletterande utbildning omfatta högst 120 högskolepoäng, dvs. motsvarande två års heltidsstudier, och ska planeras med hänsyn till studentens tidigare utbildning och arbetslivserfarenhet. Enligt en redovisning i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 16 s. 168) erbjuds kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning motsvarande svensk högskoleutbildning för vissa specifika yrkesgrupper inom hälso- och sjukvård, pedagogik och juridik. Under 2016 pågick kompletterande utbildningar för lärare vid flera lärosäten för motsvarande 450 helårsstudenter. Dessutom anordnades kompletterande utbildningar för personer med avslutad läkar-, tandläkar- eller sjuksköterskeutbildning om totalt 138 helårsplatser. Regeringen anger vidare att ett antal lärosäten har fått i uppdrag att planera för och bygga upp kompletterande utbildningar för vissa yrken för personer med avslutad utländsk utbildning. I regleringsbrev för 2018 avseende anslag 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* redovisas de lärosäten som ska anordna kompletterande utbildningar och de medel som avsatts för detta.

I promemorian Kompletterande utbildning för personer med avslutad utländsk utbildning lämnas förslag till ändringar i förordningen (2008:1101)

om högskoleutbildning som kompletterar utländsk utbildning (2018-03-15). Syftet med ändringarna är att bättre kunna tillvarata den kunskap och kompetens som inhämtats i andra länder än Sverige. Ändringarna i förordningen bedöms kunna leda till att fler personer kan påbörja och fullfölja kompletterande utbildning, vilket i sin tur kan förväntas leda till att fler personer med utländsk utbildning kan få ett arbete i nivå med sin kompetens (U2018/01274/UH). Promemorian är utsänd på remiss med senaste svarsdatum den 9 maj 2018.

Utskottets ställningstagande

Utskottet menar att arbetet med att utveckla bedömning av reell kompetens och validering är av stor vikt, inte minst för att alla människors kompetens ska tas till vara på arbetsmarknaden. Utskottet kan konstatera att UHR för närvarande arbetar med ett omfattande projekt för att stödja lärosätena i att utveckla strukturer för hanteringen av bedömning av reell kompetens och att tanken är att dessa strukturer ska kunna användas fr.o.m. 2019. Inom ramen för projektet ingår också att utveckla valideringen av en individs faktiska kunskaper i sådana fall denna saknar fullständig dokumentation av sin utbildning. Frågan om bedömning av reell kompetens och validering inom högskolan behandlas även av Valideringsdelegationen som har aviserat ett delbetänkande med förslag om vissa ändringar i relevanta bestämmelser redan under våren 2018. När det gäller frågor om kompletterande utbildning har sådana utbildningar ökat både till antalet och i omfattning de senaste åren, vilket utskottet anser är positivt. Utskottet konstaterar att regeringen den 15 mars 2018 har lämnat förslag som syftar till att fler personer med avslutad utländsk utbildning ska få möjlighet att komplettera sin utbildning för att därigenom lättare komma in på den svenska arbetsmarknaden. Utskottet anser att det inte finns någon anledning att nu föreslå någon åtgärd på dessa områden utan att kommande förslag, beredning liksom erfarenheter och slutsatser av UHR:s projekt bör avvaktas.

När det gäller yrkanden om att överföra den uppgift som Socialstyrelsen i dag har att bedöma utbildningar inom hälso- och sjukvårdsområdet till UHR behandlade utskottet motsvarande yrkanden i betänkande 2015/16:UbU1. Utskottet konstaterade då att Socialstyrelsen hade fått ökade medel, och föreslogs få extra medel årligen, för myndighetens uppgift med validering. Utskottet fann ingen anledning till åtgärder i frågan om den rådande ansvarsfördelningen mellan myndigheter i valideringsärenden. Utskottet har ingen annan uppfattning i dessa frågor nu.

När det gäller yrkandet om validering för personer som arbetar på fritidshem och saknar pedagogisk högskoleexamen men vill vidareutbilda sig, har utskottet tidigare påpekat (bet. 2015/16:UbU15) att det är möjligt att få tidigare utbildning och yrkesverksamhet tillgodoräknad och sin reella kompetens bedömd enligt det nuvarande regelverket. Denna möjlighet gäller fortfarande.

Utskottet avstyrker utifrån det ovan anförda motionerna 2016/17:224 (M) yrkandena 1 och 2, 2016/17:1988 (V) yrkande 6, 2016/17:3048 (M) yrkandena 15 och 16, 2016/17:3211 (KD) yrkande 44, 2016/17:3372 (M) yrkande 14, 2016/17:3384 (KD) yrkande 7, 2017/18:2341 (V) yrkande 2, 2017/18:3601 (KD) yrkande 46, 2017/18:3602 (V) yrkande 7 och 2017/18:3760 (C) yrkande 20.

Vägar till läraryrket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om kompletterande pedagogisk utbildning, antagning till lärarutbildningar och vissa andra frågor om lärarutbildningar.

Jämför reservation 34 (M), 35 (C), 36 (V), 37 (KD), 38 (M, C, L, KD), 39 (M), 40 (SD), 41 (L), 42 (KD), 43 (M), 44 (SD) och 45 (L).

Motionerna

Kompletterande pedagogisk utbildning och fristående anordnare m.m.

I kommittémotion 2016/17:3069 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 1 framförs att det bör kartläggas vilka hinder som begränsar fristående aktörer från att starta och bedriva kompletterande pedagogisk utbildning. I dag är det svårt att få tillstånd om man inte samtidigt bedriver en lärarutbildning. I kommittémotion 2017/18:3039 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 4 framförs samma begäran.

I kommittémotion 2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 föreslås att disputerade som läser till lärare ska ha en kortare utbildningstid än i dag.

I kommittémotion 2017/18:3359 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4 efterfrågas kompletterande pedagogisk utbildning för akademiker och yrkesverksamma som vill bli förskollärare.

I partimotion 2017/18:3683 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 32 begärs att det ska vara möjligt för fler aktörer att bedriva fristående lärarutbildning och att dagens regelverk behöver reformeras.

I kommittémotion 2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 1 efterfrågas fler vägar till läraryrket genom möjligheten till fristående lärarutbildning, snabbare validering av kunskap och fler KPU-utbildningar.

I kommittémotion 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 14 önskas att den kompletterande pedagogiska utbildningen (KPU) förkortas från 90 högskolepoäng till 60 högskolepoäng i syfte att skapa fler vägar in i läraryrket för dem som redan har ämneskunskaper. Motsvarande begäran

framförs i kommittémotion 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 16.

I motion 2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2 och i motion 2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2 förespråkas att det bör utredas hur man kan skapa fler vägar in i läraryrket.

I kommittémotion 2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 4 efterfrågas inrättandet av en kompletterande pedagogisk utbildning till vuxenlärare då bristen på behörig personal inom vuxenutbildningen är akut.

Antagning till lärarutbildningar och kompletterande pedagogisk utbildning (KPU)

I partimotion 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16 krävs skärpta antagningskrav på lärarutbildningen med särskilda behörigheter för olika lärarutbildningar, när det gäller både kurser och betyg på kurser. Dessutom föreslår motionärerna att antagningen kompletteras med ett lämplighetsprov. Motsvarande begäran finns i partimotion 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 18.

I kommittémotion 2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2 efterfrågas en gemensam grund för lärosätena för vilka krav som ska gälla för respektive KPU-inriktning och bedömning av behörighet. Motionärerna vill också att det ska vara möjligt för akademiskt meriterade och andra yrkesskickliga att påbörja en KPU-utbildning trots avsaknad av ett par högskolepoäng.

I motion 2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1 och i motion 2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1 efterfrågas införandet av ett lämplighetstest vid antagningen till lärarutbildningar.

I motion 2017/18:2014 av Maria Plass (M) föreslås att det erbjuds en större flexibilitet vid antagning till kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) eftersom KPU skulle kunna vara en väg in till lärarbanan för betydligt fler intresserade.

I motion 2016/17:2044 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD) efterfrågas införandet av ett obligatoriskt lämplighetstest för lärarstudier.

I partimotion 2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2 och i partimotion 2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2 begärs skärpta krav för att komma in på lärarutbildningen. Enligt motionärerna skulle en höjd undre gräns öka utbildningens attraktivitet och leda till att lärarstudenternas förutsättningar att klara studierna skulle öka väsentligt. Likaså bör det vara krav på högre betyg än godkänt i det kommande undervisningsämnet. I yrkande 3 framförs att ett lämplighetstest eller ett inträdesprov bör vara aktuellt.

I kommittémotion 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 13 och i kommittémotion 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 15

begärs att det ska vara högre betygskrav samt lämplighetstest vid antagningen till lärarutbildningen.

Särskilda frågor om lärarutbildningar

I partimotion 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 17 föreslås att möjligheten till höjd studietakt på lärarutbildningen ska utredas. I kommittémotion 2016/17:3043 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 1 yrkas på att lärosäten med lärarutbildning i högre utsträckning ska erbjuda VFU-handledarutbildning på distans, bl.a. för att åtgärda bristen på VFU-handledare.

I samma motion yrkande 4 och i kommittémotion 2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 6 förespråkas att det tas fram ett program för lärarstudenter motsvarande det brittiska Schools Direct. Detta program innebär, enligt motionärerna, att lärarstudenter tillbringar mer av sin utbildningstid i skolan under ledning av erfarna lärare.

I kommittémotion 2016/17:3043 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2 liksom i kommittémotion 2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4 uppmärksammas frågan om kvalitet och mål för den verksamhetsförlagda lärarutbildningen. Motionärerna begär att UKÄ får ett särskilt uppdrag att, inom ramen för de reguljära utvärderingarna av lärarutbildningarna, noggrant följa kvaliteten på lärarstudenternas VFU-perioder och att föreslå åtgärder för hur kvaliteten kan fortsätta att höjas.

I motion 2016/17:491 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Thomas Finnborg (båda M) yrkande 1 poängteras vikten av en modern och framtidsinriktad lärarhögskola. I yrkande 3 anförs att lärarutbildningen måste bli mer attraktiv för att locka till sig de mest kompetenta kandidaterna.

I motion 2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkande 4 och motion 2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 4 föreslås att sommarkurser införs så att lärarstudenter snabbare ska kunna ta examen. I motion 2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkande 5 och motion 2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 5 poängteras vikten av att följa upp och utvärdera lärarutbildningarnas kvalitet.

I motion 2016/17:1388 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD) föreslås att gemensamma nationella prov, förslagsvis ett till två per läsår, införs på alla lärarhögskolor. I kommittémotion 2016/17:831 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 7 förespråkas en översyn av lärarutbildningarna. Rättas inte brister till ska staten ge bindande direktiv om kvalitetsförbättringar och dra in studentpengen, menar motionärerna. Även i kommittémotion 2017/18:911 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD) yrkande 6 föreslås en översyn av lärarutbildningarna.

I partimotion 2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4 och i partimotion 2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 framförs att lärarutbildningen bör öka sina internationella kontakter och verka för fler

internationella studenter och ett större internationellt utbyte. I dag är utbildningen den minst internationaliserade, enligt motionärerna.

I partimotion 2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1 framförs att regeringens utbyggnad av lärarutbildningen riskerar att försämra dess kvalitet då det är färre sökande men fler antagna.

I motion 2017/18:605 av Johan Andersson m.fl. (S) poängteras vikten av att stärka lärarutbildningens forskningsbas.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Tillträde till högskoleutbildning på grundnivå

Under betänkandets tidigare avsnitt om rekrytering och tillträde redovisas regleringen av antagning och urval. Vidare beskrivs övergripande vad som anges i Tillträdesutredningens direktiv (dir. 2016:24) och om innehållet i det betänkande som denna utredning lämnade den 15 mars 2017, Tillträde för nybörjare – ett öppnare och enklare system för tillträde till högskoleutbildning (SOU 2017:20). Enligt propositionsförteckningen för riksmötet 2017/18 (Statsrådsberedningen 2018-01-16) är en proposition om tillträde till högre utbildning planerad till den 20 mars.

Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) m.m.

Kompletterande pedagogisk utbildning regleras av förordningen (2011:686) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen. Utbildningen syftar till att göra studenterna behöriga som lärare och ska avse utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning, sammanlagt 90 högskolepoäng. Särskilda behörighetsregler gäller för antagningen. Enligt UKÄ-rapport 2017:7 ges kompletterande pedagogiska utbildningar vid cirka två tredjedelar av de lärosäten som har tillstånd att utfärda någon form av lärarexamen. Det krävs inget särskilt tillstånd utöver examenstillståndet, och lärosätet ersätts normalt inom utbildningsanslaget.

Centrala studiestödsnämnden (CSN) ger studerande på kompletterande pedagogiska utbildningar mer förmånliga studiemedel än normalt. Det s.k. högre bidraget ges till KPU-studenter inom matematik, biologi, fysik, kemi, naturvetenskap eller teknik. Det totala beloppet är detsamma som för vanligt studiemedel men bidragsdelen är större.

Det finns vidare en satsning som vänder sig till forskarutbildade. Satsningen regleras i förordningen (2016:705) om kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå. Utbildningen är på distans och har förhöjd studietakt (90 högskolepoäng på ett år). Dessa studenter får 25 000 kronor i utbildningsbidrag under de tolv månader utbildningen tar. Utbildningen ges av Stockholms universitet, Kungl. Tekniska högskolan, Umeå universitet och Karlstads universitet under perioden 2016–2021.

Det finns ytterligare ett antal alternativa satsningar med särskild kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) som leder till ämneslärarexamen, t.ex. Alternativ KPU (inom projektet Brobyggaren) vid Göteborgs universitet och Ämnesdidaktisk KPU vid Högskolan i Halmstad. Verksamhetsintegrerat ämneslärarprogram (VÄP) är en KPU som genomförs samtidigt som studenterna ingår i stiftelsen Teach for Sweden's ledarskapsprogram, och det ges vid Karlstads universitet, Högskolan i Halmstad och Luleå tekniska universitet.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) redovisade i mars 2017 en utvärdering av kompletterande pedagogiska utbildningar som finansieras med särskilda medel, som ovan nämnda alternativa satsningar. UKÄ pekar på att utbildningarna har pågått under en kortare tid och att det är svårt att dra några generella slutsatser jämfört med den KPU som bedrivs inom befintlig medelstillsättning. UKÄ konstaterade att frågan om studenternas försörjning är en viktig fråga för att få yrkesverksamma att omskola sig till lärare. Myndigheten pekade även på behovet av utbildningar för lärare mot även andra områden än naturvetenskap och teknik (rapport 2017:7, UKÄ).

Läsåret 2016/17 var nära en fjärdedel, eller 1 020 studenter, av alla nybörjare på program mot ämneslärarexamen nybörjare på just en KPU. Samma läsår var det 540 personer som tog en ämneslärarexamen efter att ha gått en KPU, motsvarande en tredjedel av samtliga som tog en sådan examen (Statistisk analys, 2018-03-13, UKÄ).

Andra satsningar för att öka antalet lärare är vidareutbildning av lärare som saknar lärarexamen (VAL), särskilda lärarutbildningar med inriktning på utländska lärares vidareutbildning (ULV) och särskild utbildning av lärare i yrkesämnen (SÄL).

Försöksverksamhet med krav vid antagning till lärar- och förskolläraryrket

Universitets- och högskolerådet (UHR) samordnar sedan i mars 2014 på regeringens uppdrag genomförandet av en treårig försöksverksamhet med krav på att den som antas till en utbildning som leder till förskolläraryrket, grundlärares- eller ämneslärarexamen är lämplig för lärar- eller förskolläraryrket (förordning 2015:566). Uppdraget ska slutredovisas senast den 3 maj 2018. I försöksverksamheten deltar två lärosäten: Stiftelsen Högskolan i Jönköping och Linnéuniversitetet. Lärosätena har arbetat fram två olika modeller för lämplighetsbedömning. UHR har tagit fram föreskrifter om lämplighet som krav vid antagning till lärarutbildning (UHRFS 2015:5).

Tvåämnesutbildning

Den 28 september 2017 beslutade regeringen att införa en tvåämnesutbildning för blivande ämneslärare i grundskolans årskurs 7–9. Syftet är att öka söktrycket till ämneslärarutbildningarna och att minska avhoppet. Utbildningen kommer att vara ett halvt år kortare än den nuvarande och ska

omfatta två undervisningsämnen och 240 högskolepoäng. Dessutom innebär den nya utbildningen djupare ämneskunskaper i jämförelse med dagens treämneshögskoleutbildning. Möjligheterna att kombinera ämnen utökas och justeras, t.ex. ska ämnet svenska som andraspråk gå att kombinera med alla ämnen. De nya bestämmelserna träder i kraft den 2 juli 2018.

Sommarkurser

Regeringen har uppdragit åt elva lärosäten att anordna sommarkurser som är relevanta för att studenter snabbare ska nå en lärarexamen och för att möjliggöra kompetensutveckling och vidareutbildning för obehöriga lärare. Bland sådana kurser ska lärosätena prioritera sommarkurser inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK), svenska som andraspråk och behörighetskompletterande kurser för att öka antalet idrottslärare. Regeringen anger att med ett större utbud av sådana relevanta sommarkurser ges studenter möjlighet att bedriva effektivare studier, t.ex. inom ramen för den kompletterande pedagogiska utbildningen för att bli ämneslärare (U2017/04678/UH).

Övningsskolor och övningsförskolor

Den 9 januari 2014 beslutade regeringen om en femårig försöksverksamhet med övningsskolor och övningsförskolor inom lärar- och förskollärarytbildningarna (förordning 2014:2). UKÄ har i uppdrag att följa upp och utvärdera om försöksverksamheten vid de deltagande lärosätena bidrar till att höja kvaliteten i den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU). I en delrapport anger UKÄ att en nära samverkan mellan lärosäten och övningsskolor på flera sätt bidrar till högre kvalitet i VFU. En genomtänkt organisering och genomförande av försöksverksamheten har varit möjlig genom att nyckelfunktioner har utvecklats. Detta har också ökat ansvarstagandet för studenternas VFU och bidragit till att avståndet mellan övningsskola och lärosäten har upplevts minska (UKÄ rapport 2017:13). UKÄ:s uppdrag ska slutredovisas den 15 april 2020.

Praktiknära skolforskning m.m.

Den 6 mars 2018 lämnade Utredningen om praktiknära skolforskning i samverkan sitt betänkande Forska tillsammans – samverkan för lärande och förbättring (SOU 2018:19). Utredningen har bl.a. haft i uppdrag att föreslå hur lärosäten och skolhuvudmän kan skapa långsiktig samverkan om praktiknära forskning för att stärka den vetenskapliga grund som utbildning enligt skollagen ska vila på. Utredningen menar att praktiknära forskning bör ligga till grund för arbetet med att utveckla och förbättra undervisningen i skolan och i lärar- och förskollärarytbildningarna så att barns, elevers och studenters lärande stärks. Ett antal rekommendationer ges till huvudmän i skolväsendet, till lärosäten med lärar- och förskollärarytbildningar och till regeringen.

Sammantaget avser rekommendationerna att bl.a. stärka lärosätenas roll i utbildningssystemet.

Vidare pågår även en femårig försöksverksamhet med praktikinrä forskning som samordnas av fyra universitet. Verksamheten ska pågå t.o.m. 2021 och ska bidra till en stärkt vetenskaplig grund i lärar- och förskolläraryrket och i skolväsendet (U2015/03573/UH, U2017/01129/UH).

Internationaliseringsutredningen har i sitt delbetänkande En strategisk agenda för internationalisering (SOU 2018:3) lämnat förslag om nya mål och en ny nationell strategi för internationalisering av universitet och lärosäten samt förslag om hur fler studenter kan få ett internationellt perspektiv i sin utbildning. Särskilda insatser bör enligt utredningen göras för att öka mobiliteten inom vissa utbildningsprogram, bl.a. de som leder till lärarexamen.

Kvalitetsutvärderingar

Under 2017 genomförde UKA en pilotutvärdering i det nya systemet för kvalitetsutvärdering av två utbildningar för förskolläraryrket och sex utbildningar för grundläraryrket med olika inriktningar. De utbildningar som fick omdömet hög kvalitet (sex stycken) är färdigutvärderade och kommer inte att ingå i den ordinarie utvärderingen. Den 15 mars 2018 anordnade UKÄ ett informationsmöte för kontaktpersoner inom förskolläraryrket och grundläraryrket inför kommande utvärdering. Inför utvärderingen har myndigheten gjort ett urval av examensmål som ska granskas.

Nationell samling för läraryrket

År 2015 inleddes en kvalitetssatsning på lärar- och förskolläraryrket och utbildningar inom humaniora och samhällsvetenskap. I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 16) anger regeringen att satsningen bör vara långvarig för att ge förutsättningar för en fortsatt hög kvalitet inom de aktuella utbildningarna. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2017/18:UbU1, rskr. 2017/18:125).

I budgetpropositionen för 2018 finns en särskild resultatredovisning om lärar- och förskolläraryrket i skolväsendet. Där beskrivs bl.a. den nationella satsningen för läraryrket som regeringen har tagit initiativ till med fokus på att öka attraktiviteten i läraryrket, t.ex. genom statliga insatser för en höjning av lärarlöner, kvalitetssatsningar på läraryrket (se ovan) och kompetensutveckling för lärare. I redovisningen beskrivs också närmare de satsningar på utbildningsvägar till behörighetsgivande examen som har initierats, t.ex. olika typer av kompletterande pedagogisk utbildning. Likaså redogörs för olika utbildningsinsatser för utökad behörighet som pågår.

Utskottets ställningstagande

Kompletterande pedagogisk utbildning och fristående anordnare m.m.

Utskottet vill inledningsvis understryka allvaret i den rådande situationen med lärarbrist. På utskottets begäran har regeringen i särskild form i budgetpropositionen under de senaste åren redovisat läget i personalsituationen och vilka åtgärder som vidtas bl.a. för att öka intresset för läraryrket. Utskottet anser att det behövs alternativa vägar till läraryrket för att hantera bristen på lärare och är positivt till de olika former av kompletterande pedagogisk utbildning som regeringen har utvecklat. Vid behandlingen av budgetpropositionen för 2018 (bet. 2017/18:UbU1) välkomnade utskottet regeringens förslag om fortsatt utbyggnad av utbildningar till lärare och förskollärare och olika insatser för att få fram fler behöriga lärare. Utskottet anser att det är positivt med de omfattande satsningar som regeringen genomför för att på olika sätt stimulera intresset för att bli lärare och för att verksamma lärare ska kunna ta examen och bli behöriga. De nyligen föreslagna åtgärderna om sommarkurser liksom tvåämnesutbildningen är några aktuella exempel på satsningar som enligt utskottet kan bidra till att förbättra situationen. Utskottet menar samtidigt att fortsatta ansträngningar kommer att krävas för att hantera lärarbristen.

När det gäller möjligheten för enskilda huvudmän att anordna högskoleutbildning kan utskottet konstatera att de krav som en enskild utbildningsanordnare måste uppfylla för att få examenstillstånd ställs upp i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. Utskottet har tidigare (bet. 2015/16:UbU15) uttalat att det inte är berett att ställa sig bakom motionärernas önskemål om en annan ordning för den fristående aktör som vill bedriva lärarutbildning eller kompletterande pedagogisk utbildning, utan utskottet anser att det är viktigt att säkerställa utbildningens kvalitet genom att det ställs krav som utbildningsanordnare måste uppfylla för att få bedriva högskoleutbildning. Utskottet har ingen annan uppfattning i frågan nu. Med hänvisning till det ovan anförda avstyrker utskottet därmed motionerna 2016/17:711 (M) yrkande 2, 2016/17:2954 (C) yrkande 1, 2016/17:3069 (L, M, C, KD) yrkande 1, 2016/17:3211 (KD) yrkande 14, 2017/18:2336 (V) yrkande 4, 2017/18:2552 (M) yrkande 2, 2017/18:3039 (L, M, C, KD) yrkande 4, 2017/18:3353 (M) yrkande 3, 2017/18:3359 (M) yrkande 4, 2017/18:3601 (KD) yrkande 16 och 2017/18:3683 (C) yrkande 32.

Antagning till lärarutbildningar och kompletterande pedagogisk utbildning (KPU)

När det gäller frågor om antagningstest eller liknande till lärarutbildningen vill utskottet påminna om att den nuvarande försöksverksamheten med krav på lämplighet för tillträde ska slutrapporteras under våren 2018. Enligt utskottet bör erfarenheterna från denna försöksverksamhet avvaktas. I övrigt när det gäller frågor om tillträdeskrav av olika slag anser utskottet att den aviserade

propositionen om tillträdesfrågor bör avvaktas. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2016/17:711 (M) yrkande 1, 2016/17:1069 (L) yrkande 2, 2016/17:2044 (SD), 2016/17:3211 (KD) yrkande 13, 2016/17:3389 (M) yrkande 16, 2017/18:521 (L) yrkandena 2 och 3, 2017/18:2014 (M), 2017/18:2552 (M) yrkande 1, 2017/18:3353 (M) yrkande 2, 2017/18:3567 (M) yrkande 18 och 2017/18:3601 (KD) yrkande 15.

Särskilda frågor om lärarutbildningar

När det gäller frågor som på olika sätt berör kvalitet i lärarutbildningar och i verksamhetsförlagda delar vill utskottet avvakta UKÄ:s kommande kvalitetsutvärderingar av lärarutbildningarna. Likaså vill utskottet påminna om den pågående femåriga försöksverksamheten med att höja kvaliteten inom den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Utskottet vill vidare erinra om att regeringen 2015 inledde en kvalitetssatsning om 250 miljoner kronor årligen på lärar- och förskollärarytbildningar och utbildningar inom samhällsvetenskap och humaniora. De förslag som Utredningen om samverkan kring praktikinära forskning för att stärka den vetenskapliga grunden nyligen har lämnat, liksom den pågående försöksverksamheten med praktikinära forskning, är exempel på utvecklingsarbete i syfte att stärka kvalitet och vetenskaplig grund i lärar- och förskollärarytbildningar.

När det gäller frågor om internationella aspekter har Internationaliseringsutredningen lämnat sitt betänkande och kommer att lämna sitt slutbetänkande under 2018.

Utskottet anser att kommande utvärderingar och beredningar bör avvaktas. Utifrån det ovan anförda avstyrker utskottet motionerna 2016/17:491 (M) yrkandena 1 och 3, 2016/17:711 (M) yrkandena 4 och 5, 2016/17:831 (SD) yrkande 7, 2016/17:1069 (L) yrkande 4, 2016/17:1388 (SD), 2016/17:3043 (M) yrkandena 1, 2 och 4, 2016/17:3389 (M) yrkande 17, 2017/18:521 (L) yrkandena 1 och 5, 2017/18:605 (S), 2017/18:911 (SD) yrkande 6, 2017/18:2552 (M) yrkandena 4 och 5 samt 2017/18:3353 (M) yrkandena 4 och 6.

Inriktningar av och innehåll i lärarutbildningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om inriktningar av och innehåll i lärarutbildningar.

Jämför reservation 46 (M), 47 (SD), 48 (V), 49 (L), 50 (M), 51 (SD), 52 (L) och 53 (KD).

Motionerna

Särskilda inriktningar

I partimotion 2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 och i partimotion 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 21 föreslås att lärosäten med lärarutbildning ska erbjuda sommarkurser i svenska som andraspråk, som ett sätt att öka antalet sfi-lärare. Motionärerna förespråkar även möjligheten att införa distanskurser i svenska som andraspråk, i kombination med praktik. Även i partimotion 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 23, partimotion 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 22 och partimotion 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 24 föreslås ovanstående.

I motion 2016/17:3134 av Cecilia Widegren (M) yrkande 1 efterfrågas möjligheten att förenkla för yrkeslärare att utöka sin behörighet i fler yrkesämnen än det ämne eller de ämnen som examen är avsedd för. I yrkande 2 föreslås att yrkeslärarutbildningar blir tillgängliga för fler, då detta kan stärka yrket och ge fler karriärvägar.

I motion 2016/17:498 av Jesper Skalberg Karlsson (M) begärs att de lärosäten som har examensrätt i svenska som andraspråk ges i uppdrag att erbjuda sommarkurser i ämnet. I dag är ämnet svenska som andraspråk det ämne som har lägst andel behöriga lärare, påpekar motionärerna.

I kommittémotion 2016/17:833 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 1 och i kommittémotion 2017/18:906 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 1 efterfrågas en förändring av lärarutbildningen med inriktning mot fritidshem. Motionärerna anser att lärare i fritidshemmen ska ansvara för jourklasser, sårbegävade barn och antimobbningsarbetet på skolan och vill se en utbildning med relevanta utbildningsanslag för detta.

I partimotion 2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 föreslås att ämneslärarutbildningen av högstadie- och gymnasielärare ska slås ihop. Enligt motionärerna är det fler som vill utbilda sig till gymnasielärare när de får rätt att undervisa på högstadiet, medan motsatsen inte gäller. I samma motion yrkande 6 samt i partimotion 2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4 föreslås att ämneslärarexamen ska motsvara en masterexamen. Poängmässigt gör den det redan i dag, och en masterexamen är internationellt gångbar och höjer statusen på yrket, enligt motionärerna.

I motion 2016/17:214 av Lars-Axel Nordell (KD) efterfrågas en akademisk utbildning för teckenspråks- och teckentolkslärare, lämpligtvis vid Örebro universitet.

I kommittémotion 2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 3 efterfrågas en vuxenlärarutbildning. I dag är det en stor andel av dem som arbetar med att utbilda vuxna som saknar tillräcklig utbildning, enligt motionärerna.

Innehåll

I partimotion 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 18 begärs nya obligatoriska moment på lärarutbildningen. Lärarutbildningen behöver förbättras och moderniseras då det ställs nya krav på lärarna, enligt motionärerna. Även i partimotion 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 19 finns denna begäran.

I partimotion 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 20 uppmärksammas behovet av att stärka ämneskunskaperna på lärarutbildningarna.

I kommittémotion 2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7 förordas ett särskilt uppdrag till lärosätena om att det i alla lärarutbildningar ska ingå mer utbildning om hur man undervisar elever med neuropsykiatriska funktionsvarianter.

I motion 2016/17:101 av Cecilia Magnusson (M) förespråkas att lärarutbildningen ska omfatta undervisning om kritiskt granskande av bilder.

I motion 2016/17:491 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Thomas Finnborg (båda M) yrkande 2 begärs att specialpedagogik ska ingå i samtliga lärarutbildningar.

I motion 2016/17:1279 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M) yrkande 2 och i motion 2017/18:1423 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M) yrkande 2 efterfrågas ett ökat inslag av ledarskap i lärarutbildningen.

I motion 2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkande 3 och i motion 2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 3 uppmärksammas frågan om digital kunskap på lärarutbildningarna. Enligt motionären kan digitala hjälpmedel enligt forskningen bidra till att elever presterar bättre i skolan. Liknande yrkanden framförs i motion 2016/17:710 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1 och motion 2017/18:2613 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1.

I motion 2016/17:1499 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1 och motion 2017/18:3170 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1 hävdas att sex- och samlevnadsundervisning bör vara en obligatorisk del av lärarutbildningen.

I kommittémotion 2016/17:835 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 8 och kommittémotion 2017/18:1062 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 8 förespråkas en utredning av hur det ska bli en naturlig del av lärarutbildningen. Lärarna måste redan där få pedagogisk kunskap om och arbetssätt för de

möjligheter och de verktyg som den digitala omställningen ger, menar motionärerna.

I motion 2016/17:1397 av Richard Jomshof och Carina Herrstedt (båda SD) menas att ledarskapsutbildning ska vara en integrerad del av lärarutbildningen.

I kommittémotion 2016/17:3031 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 6 och kommittémotion 2017/18:2899 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 5 poängteras att lärare måste ha grundläggande kunskaper om elever med funktionsnedsättning. Motionärerna begär att dagens krav i examenskriterierna skärps och förtydligas.

I motion 2016/17:646 av Birgitta Ohlsson m.fl. (L) yrkande 1 hävdas att stora delar av lärarkåren saknar utbildning i sex- och samlevnadsfrågor och att lärarstudenterna måste få nödvändig utbildning.

I motion 2017/18:1033 av Annika Eclund (KD) yrkande 1 påpekas att många lärarutbildningar fortfarande saknar adekvat utbildning i digital källkritik och att medie- och informationskunnighet bör införas i examinationskraven på lärarutbildningen. I motion 2016/17:2830 av Annika Eclund (KD), kommittémotion 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 50 och kommittémotion 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 52 begärs att styrdokumenterna för lärarutbildningen uppdateras när det gäller kritisk granskning och källkritik.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Lärarutbildningen förändrades 2011 genom att fyra nya examina ersatte den tidigare lärarexamen, nämligen förskollärarexamen, grundläroarexamen, ämnesläroarexamen och yrkesläroarexamen. Ett par av dessa examina har i sin tur olika inriktningar. Målen för respektive examen anges i högskoleförordningens (1993:100) bilaga 2 (examensordningen). Ett antal mål anges under var och en av rubrikerna Kunskap och förståelse, Färdighet och förmåga samt Värderingsförmåga och förhållningssätt. Ansvaret för högskolans utbildningsutbud, inklusive utveckling och start av nya utbildningar, ligger huvudsakligen hos landets lärosäten. Universitet och högskolor ansvarar även för den närmare bedömningen av vilka kurser som ska ingå i respektive utbildning.

Antalet examinerade med de nya examina ökar successivt, men läsåret 2016/17 var det ca 1 500 studenter (av totalt ca 7 700 examinerade) som examinerades från den äldre lärarutbildningen (Statistisk analys, 2018-03-13, UKÄ). Utbildning till förskollärare och lärare finns på sammanlagt 28 av Sveriges lärosäten. Många av dem ger flera av de olika lärarexamina, medan vissa bara ger någon enstaka. Nästan alla dessa lärosäten ger ämnesläroarexamen, och det är vanligt att de lärosäten som bara ger någon enstaka lärarexamen ger just denna (Årsrapport 2017, UKÄ).

Av 2 kap. 13 § skollagen (2010:800) framgår att endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. I förordningen (2011:326) om behörighet och

legitimation för lärare och förskollärare finns det bestämmelser om vad som krävs för att en lärare eller förskollärare ska vara behörig att bedriva viss undervisning i skolväsendet och om legitimation.

Av regleringsbrevet för 2018 avseende universitet och högskolor framgår att utbildningsutbudet ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Det framgår vidare att universitet och högskolor i årsredovisningen bl.a. ska redovisa vilka bedömningar, prioriteringar och behovsanalyser som ligger till grund för beslut om utbildningsutbudet. Ett universitets eller en högskolas avvägningar när det gäller t.ex. fördelningen mellan program och kurser på olika nivåer och med olika förkunskapskrav samt fördelningen mellan campus- och distansutbildning ska redovisas.

Utredningen Bättre skola genom mer attraktiva skolprofessioner

Regeringen beslutade den 15 september 2016 att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag som syftar till att ge bättre förutsättningar för lärare, förskollärare, rektorer och förskolechefer att utföra sina uppdrag och bl.a. se över behörighets- och legitimationsreglerna (dir. 2016:76). Utredningen delredovisade sitt uppdrag den 8 juni 2017 i delbetänkandet Utbildning, undervisning och ledning – reformvård till stöd för en bättre skola (SOU 2017:51). Uppdraget slutredovisades den 12 mars 2018 i slutbetänkandet Med undervisningsskicklighet i centrum – ett ramverk för lärares och rektors professionella utveckling (SOU 2018:17).

Yrkeslärare

För yrkeslärare utan behörighet finns ett statsbidrag som syftar till att ge yrkeslärare en möjlighet att kombinera studier och arbete och få en yrkeslärarexamen (förordningen [2013:60] om statsbidrag för behörighetsgivande utbildning för lärare i yrkesämnen). Huvudmän kan söka om bidrag som ersätter huvudmannen för lärarens minskade arbetstid. Förordningen har förlängts och det är nu möjligt att söka bidrag för studier som påbörjas före den 1 oktober 2020. Vidare finns ett bidrag som är till för att yrkeslärare ska få en möjlighet att delta i verksamheten på en arbetsplats utanför skolan (förordningen [2012:144] om statsbidrag för kompetensutveckling av lärare i yrkesämnen).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill påminna om att riksdagen beslutat om sommarkurser, i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2018, bl.a. i ämnet svenska som andraspråk (prop. 2017/18:1, bet. 2017/18:UbU1, rskr. 2017/18:125). Vad gäller satsningar på behörighetsgivande utbildning för yrkeslärare kan utskottet konstatera att det särskilda statsbidraget för behörighetsgivande utbildning kan utnyttjas i högre utsträckning. Utskottet vill uppmärksamma den nya ämneslärarutbildning som regeringen har initierat liksom andra

satsningar på t.ex. kompletterande utbildningar. Utifrån det ovan anförda avstyrker utskottet motionerna 2016/17:214 (KD), 2016/17:498 (M), 2016/17:833 (SD) yrkande 1, 2016/17:1069 (L) yrkandena 5 och 6, 2016/17:3134 (M) yrkandena 1 och 2, 2016/17:3372 (M) yrkande 5, 2016/17:3389 (M) yrkandena 21 och 22, 2017/18:521 (L) yrkande 4, 2017/18:906 (SD) yrkande 1, 2017/18:2336 (V) yrkande 3 och 2017/18:3567 (M) yrkandena 23 och 24.

När det gäller frågor om innehåll i lärarutbildningen vill utskottet påminna om att den nuvarande lärarutbildningen startade så sent som 2011 och att det fortfarande finns studenter på den tidigare utbildningen. Utskottet menar att de kvalitetsgranskningar av lärarutbildningarna som UKÄ ska genomföra i år och nästa år kommer att vara av stort värde för att få en bild av kvaliteten i utbildningarna. Utskottet anser att dessa utvärderingar bör inväntas och finner ingen anledning att nu föreslå ändringar i examensmålen för de olika lärarutbildningarna.

Utifrån det ovan anförda avstyrker utskottet motionerna 2016/17:101 (M), 2016/17:491 (M) yrkande 2, 2016/17:646 (L) yrkande 1, 2016/17:710 (M) yrkande 1, 2016/17:711 (M) yrkande 3, 2016/17:835 (SD) yrkande 8, 2016/17:1279 (M) yrkande 2, 2016/17:1397 (SD), 2016/17:1499 (M) yrkande 1, 2016/17:2830 (KD), 2016/17:3031 (L) yrkande 6, 2016/17:3211 (KD) yrkande 50, 2016/17:3389 (M) yrkande 18, 2017/18:1033 (KD) yrkande 1, 2017/18:1062 (SD) yrkande 8, 2017/18:1423 (M) yrkande 2, 2017/18:2552 (M) yrkande 3, 2017/18:2613 (M) yrkande 1, 2017/18:2899 (L) yrkande 5, 2017/18:3170 (M) yrkande 1, 2017/18:3353 (M) yrkande 7, 2017/18:3567 (M) yrkandena 19 och 20 samt 2017/18:3601 (KD) yrkande 52.

Utbud av och innehåll i hälso- och sjukvårdsutbildningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utbud av och innehåll i hälso- och sjukvårdsutbildningar.

Jämför reservation 54 (M), 55 (SD), 56 (V) och 57 (KD).

Motionerna

Utbud

I motion 2017/18:1752 av John Widegren (M) yrkande 1 föreslås att en utbildning till avancerad specialistsjuksköterska (AVSP) införs, t.ex. som en ettårig påbyggnadsutbildning ovanpå en specialistsjuksköterskeutbildning.

I motion 2017/18:2052 av Lena Asplund (M) efterfrågas en reglerad specialistutbildning för biomedicinska analytiker.

I motion 2016/17:2689 av Thomas Finnborg (M) föreslås en kortare läkarutbildning för erfarna sjuksköterskor.

I kommittémotion 2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 9 uppmärksammas behovet av att öka dagens antal utbildningsplatser så att bristen på barnmorskor på sikt kan åtgärdas.

I motion 2016/17:2585 av Jeff Ahl (SD) och motion 2017/18:172 av Jeff Ahl (SD) föreslås att undersköterskor med god kompetens och erfarenhet erbjuds en förkortad utbildning till sjuksköterska.

I kommittémotion 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 47 och i kommittémotion 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 49 uppmärksammas bristen på såväl nyutexaminerade som erfarna audionomer, trots att 17 procent av befolkningen från 16 år och uppåt har någon form av hörselproblem. I yrkande 48 föreslås en obligatorisk AT-tjänstgöring på försök för alla nyutbildade sjuksköterskor, med efterföljande utvärdering.

I motion 2017/18:802 av Rikard Larsson m.fl. (S) yrkande 8 efterfrågas en utvidgad utbildningssatsning för att klara kompetensförsörjningen i framtidens välfärd.

I motion 2016/17:870 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S) föreslås att antalet utbildningsplatser för läkarstudenter utökas.

I motion 2017/18:1830 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S) poängteras vikten av att fortsätta följa behovet av utbildningsplatser för läkare.

I motion 2017/18:1910 av Matilda Ernkrans m.fl. (S) påpekas att regeringen, i samverkan med landsting och regioner, bör se över hur ett volymmässigt väl avvägt utbildningsutbud som motsvarar vårdens behov kan åstadkommas.

Innehåll

I kommittémotion 2017/18:3421 av Cecilia Widegren m.fl. (M) yrkande 11 föreslås att tjänstgöring inom den nära vården bör ingå i läkares, sjuksköterskors och andra professioners utbildning. I yrkande 55 framförs att samtliga grundvårdutbildningar ska ge relevanta kunskaper i gerontologi, geriatrik och demenssjukdom.

I motion 2016/17:411 av Finn Bengtsson (M) och i motion 2017/18:458 av Finn Bengtsson (M) efterfrågas en skyndsam beredning av frågan om förändring av grundutbildningen för läkare.

I motion 2016/17:1907 av Margareta B Kjellin (M) uppmärksammas behovet av geriatrik i läkar- och sjuksköterskeutbildningarna, inte minst utifrån den demografiska utvecklingen med allt fler äldre. I motion 2017/18:994 av Lars Beckman (M) framförs att frågor om entreprenörskap och företagande bör inrymmas i vårdutbildningar.

I motion 2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 3 och i motion 2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 3 anser motionärerna att entreprenöriellt skapande och utveckling bör ges en framträdande roll inom vård- och lärarytbildningar.

I motion 2017/18:31 av Tina Acketoft (L) yrkande 1 förespråkas en utredning av kvaliteten på utbildning om smärta på de svenska högskolorna, vad avser både läkarutbildning och andra vårdutbildningar. Likaså bör en bedömning göras om examenskraven på området är tillräckliga, menar motionären.

I motion 2016/17:2850 av Tuve Skånberg (KD) framförs att det bör införas ett obligatoriskt utbildningsmoment i suicidprevention och omhändertagande av suicidnära personer i all högskoleutbildning med vårdinriktning.

I motion 2016/17:995 av Hannah Bergstedt (S) föreslås att bemötandet av patienter inom sjukvården kan utvecklas med stöd av ”lärpatienter”.

I motion 2016/17:1044 av Anna Vikström m.fl. (S) förs fram att om barmomskeutbildningen ska ses över, bör nya yrkeskrav och internationell anpassning uppmärksammas.

I partimotion 2016/17:154 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 begärs en utredning med uppdrag att se över hur genus behandlas i de nationella vårdutbildningarna. Vårdpersonal har en viktig roll i arbetet för en jämställd vård, och staten bör ta rollen som nationell samordnare och styra hälso- och sjukvårdens utbildningar i genusanalytisk riktning, enligt motionärerna.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Styr- och resursutredningen

I direktivet till Styr- och resursutredningen (dir. 2017:46) betonar regeringen att det är viktigt att Sverige satsar på kvalitet och framstående forskningsmiljöer oavsett var i landet och vid vilka lärosäten som dessa miljöer finns. Såväl de äldre som de nyare universiteten och alla högskolor måste ha rimliga förutsättningar att bedriva högre utbildning på vetenskaplig grund och bygga upp starka och profilerade forskningsmiljöer, särskilt inom vissa specifika områden. All högskoleutbildning ska hålla kvalitet, och universitet och lärosäten har en viktig uppgift att utbilda både för dagens och för morgondagens arbetsmarknad. Lärosätena har därför ett stort ansvar att se till att utbildningarna förnyas, är långsiktigt hållbara, arbetsmarknadsanknutna, tillgängliga för många samt vilar på vetenskaplig grund.

Enligt direktivet ska utredaren bl.a. föreslå

- hur ansvaret för dimensioneringen av utbildningsutbudet ska fördelas mellan regeringen och lärosätena för att säkerställa kompetensförsörjningen och andra samhällsbehov
- hur en ändamålsenlig styrning behöver utformas i de fall regeringen behöver påverka dimensioneringen för att minska tydliga obalanser i utbildningsutbudet
- hur styrningen bör utvecklas för att säkerställa att olika gruppers utbildningsbehov kan tillgodoses, särskilt när det gäller möjligheten till ett livslångt lärande.

Utbyggnad

I budgeten för 2018 föreslog regeringen att läkarutbildningen skulle byggas ut. Satsningen för 2018 är 9 miljoner kronor, vilket motsvarar ca 40 helårsstudenter. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2017/18:1 utg.omr. 16, bet. 2017/18:UbU1, rskr. 2017/18:125). När den är fullt utbyggd 2023 beräknar regeringen att satsningen omfattar 96 miljoner kronor, vilket motsvarar ca 440 utbildningsplatser. Tillgången till läkare är lika viktig i hela landet – därför är utbyggnaden utspridd på samtliga sju lärosäten som bedriver läkarutbildning i Sverige.

När det gäller utbildningarna till sjuksköterska, barnmorska och specialistsjuksköterska påbörjades en utbyggnad 2015. Utbyggnaden innebär ytterligare 700 nybörjarplatser på sjuksköterskeutbildningen, 600 nybörjarplatser på specialistsjuksköterskeutbildningen och 250 nybörjarplatser på barnmorskeutbildningen.

Läkarutbildning

I ett förslag om en bastjänstgöring för läkare (Ds 2017:56) föreslås bastjänstgöring bli en ny gemensam klinisk introduktion till specialiseringstjänstgöringen (ST) och utformas som en fristående första del i ST-tjänstgöringen. Förslaget, som är tänkt att gälla ihop med en förnyad läkarutbildning enligt förslaget från Läkarutbildningsutredningen (SOU 2013:15), avses gälla för såväl svenskt utbildade läkare som läkare med utbildningar från andra länder som specialiserar sig i Sverige. Läkarutbildningsutredningen föreslog att läkarutbildningen skulle förlängas till sex år och att man inte längre behöver genomgå AT-tjänstgöring för att få läkarlegitimation. Som en konsekvens av detta avskaffas AT-tjänstgöringen.

I departementspromemorian föreslås vidare att Socialstyrelsen ska utarbeta föreskrifter och målbeskrivningar utifrån tio generella lärandemål som ska representera de kompetenser bastjänstgöringen ska leda till. Som en norm bedöms bastjänstgöringen ta ett år, men det kan gå fortare för den med relevanta erfarenheter. Förslagen bygger på ett antagande att de första studenterna på en förändrad läkarutbildning kan tas in höstterminen 2020. Förslaget har remissbehandlas och bereds nu i Regeringskansliet. I ett svar på en skriftlig fråga (2017/18:318) angav den svarande ministern att regeringen i samband med beredningen av ovanstående förslag skulle återkomma i frågan om en förändrad läkarexamen (2017-12-01).

Specialistsjuksköterskeutbildning m.m.

Regeringen har dessutom gett en särskild utredare i uppdrag att se över specialistsjuksköterskeutbildningen (dir. 2017:86). Syftet med uppdraget är att se över hur utbildningen i framtiden ska kunna möta hälso- och sjukvårdens förändrade behov och ge studenterna den kunskap och förmåga som krävs för yrket. Utredaren ska också se över frågor som rör vissa andra hälso- och sjukvårdsutbildningar. I uppdraget ingår bl.a. att bedöma behoven av en

ändrad examensbeskrivning för barnmorskeexamen. Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2018.

Undersköterskeutbildning

En pågående utredning (dir. 2017:103) ska senast den 30 april 2019 lämna förslag till Socialdepartementet om hur yrket undersköterska kan regleras i syfte att öka kvaliteten och säkerheten i hälso- och sjukvården och omsorgen. Undersköterska är heterogen yrkesgrupp där utbildningen varierar mellan individer och utbildningsanordnare. Utredaren ska bl.a. föreslå en ändamålsenlig reglering för yrkesgruppen. För att inte en reglering av yrket ska innebära onödiga hinder på arbetsmarknaden bör det vara möjligt för undersköterskor att få sin reella och formella kompetens validerad, t.ex. från utländsk utbildning. Utredaren ska samråda med Skolverket och Socialstyrelsen i frågan om vilka utbildningskrav som ska ställas för det reglerade yrket undersköterska.

Regeringen har vidare gett Socialstyrelsen ett nytt uppdrag i regleringsbrevet för innevarande år att föreslå nationella kunskapskrav till yrket undersköterska. Myndigheten ska föra dialog med Skolverket, SKL och ovan nämnda utredning om hur kompetenskraven kan ligga till grund för utbildningar till undersköterska och som grund för en reglering av yrket.

Innehåll

Målen för respektive examen anges i högskoleförordningens (1993:100) bilaga 2 (examensordningen). Ett antal mål anges under var och en av rubrikerna Kunskap och förståelse, Färdighet och förmåga samt Värdningsförmåga och förhållningssätt. Ansvaret för högskolans utbildningsutbud, inklusive utveckling och start av nya utbildningar, ligger huvudsakligen hos landets lärosäten. Universitet och högskolor ansvarar även för den närmare bedömningen av vilka kurser som ska ingå i respektive utbildning. Av regleringsbrevet för 2018 avseende universitet och högskolor framgår att utbildningsutbudet ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov.

Utskottets ställningstagande

Utbud

Utskottet vill påminna om att universitet och högskolor i huvudsak ansvarar själva för dimensioneringen av utbildningsutbudet. Utbudet ska dock enligt regleringsbrevet för universitet och högskolor svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Utskottet vill understryka vikten av att högskolans utbildningar svarar mot både arbetsmarknadens och samhällets behov, i dag och på längre sikt. När det gäller utbudet av vissa yrkesutbildningar konstaterar utskottet att t.ex. läkarutbildningen och barnmorskeutbildningen hör till de utbildningar som efter riksdagens beslut

ska byggas ut. Eftersom den pågående Styr- och resursutredningen har i uppdrag att lämna förslag i frågor om ansvar för dimensionering och behov av styrning av utbildningsutbudet menar utskottet att det är viktigt att avvakta utredningen och beredningen av dess förslag. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2016/17:870 (S), 2016/17:2585 (SD), 2016/17:2689 (M), 2016/17:3211 (KD) yrkande 47, 2017/18:172 (SD), 2017/18:802 (S) yrkande 8, 2017/18:982 (SD) yrkande 9, 2017/18:1752 (M) yrkande 1, 2017/18:1830 (S), 2017/18:1910 (S), 2017/18:2052 (M) samt 2017/18:3601 (KD) yrkandena 48 och 49.

Innehåll

Utskottet vill påminna om att målen för respektive examen anges i högskoleförordningens (1993:100) bilaga 2 (examensordningen) och att universitet och högskolor ansvarar för den närmare bedömningen av vilka kurser som ska ingå i respektive utbildning. Utskottet finner ingen anledning att föreslå några förändringar av detta och avstyrker därmed motionerna 2016/17:154 (V) yrkande 3, 2016/17:411 (M), 2016/17:995 (S), 2016/17:1044 (S), 2016/17:1907 (M), 2016/17:2850 (KD), 2016/17:3057 (C) yrkande 3, 2017/18:31 (L) yrkande 1, 2017/18:458 (M), 2017/18:994 (M), 2017/18:2869 (C) yrkande 3 samt 2017/18:3421 (M) yrkandena 11 och 55.

Andra utbildningar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utbud av och innehåll i vissa utbildningar.

Jämför reservation 58 (M, C, L, KD), 59 (M), 60 (SD), 61 (C), 62 (L) och 63 (KD).

Motionerna

Utbud

I kommittémotion 2016/17:2886 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11 uppmärksammas vikten av att långsiktigt säkerställa kompetensförsörjningen inom filmområdet.

I motion 2016/17:562 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 2 begärs att regeringen ser till att det finns relevanta utbildningar inom kärnkraftsområdet för att säkra kompetensen inom kärnkraftsproduktionen.

I motion 2016/17:1574 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) och i motion 2017/18:2027 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) efterfrågas högre utbildning med inriktning mot offentlig upphandling.

I kommittémotion 2017/18:1594 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 1 förespråkas en nationell översyn och kvalitetssäkring av scenkonstutbildningar, bl.a. utifrån en ambition om lämplig balans mellan utbudet av utbildningsplatser och efterfrågan.

I motion 2016/17:7 av Robert Stenkvist (SD) efterfrågas en översyn av arkitektutbildningen så att det blir obligatoriskt med inslag som estetik, proportionslära och arkitekturhistoria.

I motion 2016/17:71 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 1 och i motion 2017/18:17 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 1 efterfrågas förslag om en särskild antagningsgrupp till juristprogrammet för personer med erfarenhet inom polisyrket.

I motion 2017/18:433 av Robert Hannah (L) yrkande 2 förespråkas varaktig högskoleutbildning och forskning inom ämnet esperanto.

I kommittémotion 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 17 och i kommittémotion 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 19 föreslås en akademisk utbildning i pedagogiskt ledarskap, som t.ex. kan leda till en befattning som rektor. Kravet för att antas ska vara lägst en filosofie kandidatexamen och två års arbetslivserfarenhet, enligt motionärerna.

I motion 2017/18:104 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2 efterfrågas fler högskole- och yrkeshögskoleutbildningar som har fokus på handelsbranschen. Branschen behöver kompetens inom it, logistik, webbdesign och betallösningar, enligt motionären.

I motion 2017/18:565 av Anna Hagwall (-) begärs att utbildningar som inte leder till arbete avvecklas.

I motion 2016/17:2165 av Susanne Eberstein (S) begärs att antalet fria platser på högskolan ses över, särskilt vid juristprogrammet. Motionären pekar på att fler kvinnor än män går på juristprogrammet, vilket i förlängningen påverkar könsfördelningen inom t.ex. åklagar- och domarbanan.

Innehåll

I kommittémotion 2017/18:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2 uppmärksammas behovet av en utveckling av utbildningen till studie- och yrkesvägledare, bl.a. utifrån nya krav på yrkesrollen.

I kommittémotion 2017/18:3070 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 2 efterfrågas en utredning av hur staten kan stimulera ett fördjupat samarbete mellan de olika kultur- och arkitektutbildningarna. Samarbetet mellan olika yrkesgrupper behöver utvecklas, anser motionärerna.

I motion 2016/17:1545 av Marta Obminska (M) och i motion 2017/18:3116 av Marta Obminska (M) efterfrågas obligatorisk utbildning om hedersrelaterat förtryck och våld på socionomutbildningarna.

I kommittémotion 2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30 liksom i kommittémotion 2017/18:3789 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30 begärs att det ska vara obligatoriskt med relevanta grundläggande moment

om våldsutsatthet m.m. i utbildningar till yrken där man kommer i kontakt med våldsutsatta personer.

I motion 2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C) yrkande 1 begärs att ett digitalt perspektiv ska ingå i t.ex. vårdutbildningar, så att detta i förlängningen kan integreras i verksamheten.

I partimotion 2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 uppmärksammas behovet av kompetens om hedersrelaterat våld och förtryck för yrkesgrupper som sjuksköterskor, kuratorer, psykologer, socionomer, poliser, jurister och lärare.

I motion 2016/17:2012 av Robert Hannah (L) yrkande 3 och i motion 2017/18:499 av Robert Hannah (L) yrkande 1 begärs att kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck görs till obligatoriska inslag i grundutbildningarna för sjuksköterskor, kuratorer, psykologer, socionomer, poliser, jurister och lärare.

I kommittémotion 2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13 och i kommittémotion 2017/18:3600 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13 framförs att det finns ett behov av undervisning om företagande och entreprenörskap i konstnärliga utbildningar.

I kommittémotion 2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 21 förespråkas fler utbildningar samt forskning och utveckling på området turismvetenskap och mötesplanering.

I motion 2017/18:1114 av Fredrik Lundh Sammeli (S) yrkande 3 understryks vikten av obligatorisk utbildning på Sveriges juristutbildningar om barnets rättigheter och barnsexhandel.

I motion 2016/17:2183 av Johan Büser (S) efterfrågas ett obligatoriskt utbildningsmoment om att upptäcka våld mot barn i berörda utbildningar.

I motion 2017/18:2667 av Monica Green m.fl. (S) framförs att utbildningar som är inriktade mot yrken med barnkontakter måste ge kunskaper om utsatta barn.

I motion 2017/18:3186 av Amineh Kakabaveh (V) yrkande 8 begärs att det ska ingå undervisning i frågor om hedersvåld för dem som utbildar sig till t.ex. lärare, socialarbetare, polis och domare samt de som studerar ämnet svenska som andraspråk 2 för att undervisa i svenska för invandrare (sfi) och nyanlända.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Kunskap om våld

I en översikt över regeringens insatser inom ramen för den nationella strategin mot mäns våld mot kvinnor anges bl.a. följande. Regeringen avser att införa obligatoriska moment om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer i vissa utbildningar till yrken som innebär möten med våldsutsatta kvinnor och barn. Utbildningarna som berörs är fysioterapeutexamen, juristexamen, läkarexamen, psykologexamen, sjuksköterskeexamen, socionomexamen och tandläkarexamen. Målsättningen är att studenterna ska få kunskaper om hur

man kan förebygga och upptäcka våld samt vilka insatser som är verkningsfulla.

Ett flertal myndigheter har därutöver fått i uppdrag att på olika sätt arbeta med området, bl.a. genom att förbättra kunskapen om förekomsten av problemet (Regeringskansliet, information publicerad på Regeringskansliets webbplats den 20 juli 2016, uppdaterad den 3 januari 2018).

Studie- och yrkesvägledning

En pågående utredning har i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder för att ge alla elever inom skolväsendet möjlighet att göra väl övervägda utbildnings- och yrkesval fattade utifrån goda kunskaper om arbetsliv och utbildningsvägar. Utredaren ska bl.a. analysera hur studie- och yrkesvägledarens roll kan stärkas och i högre grad integreras i skolverksamheten liksom hur andelen utbildade studie- och yrkesvägledare kan öka. Uppdraget avseende dessa delar ska redovisas senast den 31 oktober 2018 (dir. 2017:116).

Utskottet beslutade den 4 april 2017 att följa upp hur arbetet med studie- och yrkesvägledningen i grund- och gymnasieskolan fungerar. Uppföljningen förväntas bli klar under våren 2018.

Arkitektur m.m.

Utredningen Gestaltad livsmiljö – en ny politik för arkitektur, form och design överlämnade i oktober 2015 ett betänkande med samma namn (SOU 2015:88). Den 22 februari 2018 överlämnade regeringen propositionen Politik för gestaltad livsmiljö (prop. 2017/18:110) till riksdagen. I propositionen föreslås ett nytt mål för arkitektur-, form- och designpolitiken. Regeringen anger vidare bl.a. att högre utbildning och forskning inom arkitektur, form och design är en förutsättning för att arbetet med hållbara gestaltade livsmiljöer ska kunna utvecklas. Det är angeläget att kunskapen inom området är öppet tillgänglig och möjlig att bearbeta, menar regeringen.

Utskottets ställningstagande

Med hänvisning till den ordning som gäller, nämligen att lärosätena själva ansvarar för utbildningsutbudet liksom hur utbildningarna läggs upp så att examensmål uppfylls, finner inte utskottet någon anledning att lämna förslag på åtgärder i form av nya utbildningar, inriktningar eller förändringar i befintliga utbildningar. Utskottet vill dock uppmärksamma att regeringen avser att förstärka utbildningsmoment i vissa utbildningar till yrken som innebär möten med våldsutsatta kvinnor och barn. När det gäller frågor om studie- och yrkesvägledare anser utskottet att den pågående utredningen om studie- och yrkesvägledning bör avvaktas. Utskottet anser vidare att Styr- och resursutredningens förslag om styrning av dimensionering, liksom kommande beredning, bör avvaktas. Utskottet avstyrker därmed motionerna 2016/17:7

(SD), 2016/17:71 (SD) yrkande 1, 2016/17:562 (M) yrkande 2, 2016/17:1545 (M), 2016/17:1574 (M), 2016/17:2012 (L) yrkande 3, 2016/17:2165 (S), 2016/17:2183 (S), 2016/17:2461 (KD) yrkande 13, 2016/17:2886 (M, C, L, KD) yrkande 11, 2016/17:3037 (C) yrkande 30, 2016/17:3211 (KD) yrkande 17, 2017/18:17 (SD) yrkande 1, 2017/18:104 (KD) yrkande 2, 2017/18:433 (L) yrkande 2, 2017/18:499 (L) yrkande 1, 2017/18:565 (-), 2017/18:1114 (S) yrkande 3, 2017/18:1594 (SD) yrkande 1, 2017/18:1788 (C) yrkande 1, 2017/18:2027 (M), 2017/18:2667 (S), 2017/18:3070 (M) yrkande 2, 2017/18:3116 (M), 2017/18:3186 (V) yrkande 8, 2017/18:3361 (M) yrkande 2, 2017/18:3586 (L) yrkande 3, 2017/18:3600 (KD) yrkande 13, 2017/18:3601 (KD) yrkande 19, 2017/18:3747 (KD) yrkande 21 och 2017/18:3789 (C) yrkande 30.

Studentfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om examination, kostnader i utbildningen och vissa övriga studentrelaterade frågor.

Jämför reservation 64 (C) och 65 (V).

Motionerna

Examination

I motion 2016/17:1497 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) och i motion 2017/18:3167 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) föreslås att en fri tentamensrätt införs så att en student ges rätt att tentera ett ämne som denne anser sig ha tillräckliga kunskaper i.

I kommittémotion 2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 9 och i kommittémotion 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 9 anges att det ska finnas en mångfald av och flexibilitet inom examinationsformer inom den högre utbildningen. I yrkande 18 framförs att det bör vara enklare att tillgodoräkna sig utlandsstudier.

Kostnader

I kommittémotion 2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 4 begärs att det görs en utredning om dolda avgifter och kostnader inom högre utbildning, särskilt inom den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Motionärerna påpekar att all högre utbildning enligt högskolelagen ska vara avgiftsfri men att det finns dåligt med kunskap om hur det ser ut i praktiken. I yrkande 5 förordas att det utreds om det kan ställas krav på att all kurslitteratur ska göras tillgänglig digitalt via högskole- och universitetsbiblioteken då inköp av kurslitteratur är en stor ekonomisk börda för många studenter. I

yrkande 6 begär motionärerna en utredning av Akademiska hus hyressättning i förhållande till studentkåreerna.

Övrigt

I kommittémotion 2016/17:2971 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13 och i kommittémotion 2017/18:3776 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13 begärs en översyn av studenthälsans och sjukvårdens ansvar för studenters rehabilitering liksom ett förtydligande av utbildningsanordnarens rehabiliteringsansvar.

I motion 2017/18:1669 av Annika Hirvonen Falk (MP) föreslås att studenter ska ha lika rättigheter som arbetstagare till ledighet från studier för att fullgöra förtroendeuppdrag inom kommun, landsting, regioner och riksdag.

I motion 2017/18:1825 av Åsa Westlund m.fl. (S) förespråkas att finansieringen av landets studentkårer görs mer oberoende i förhållande till lärosätena.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Examination

När det gäller antalet prov på utbildningar på grundnivå och avancerad nivå framgår följande av 6 kap. 21–22 §§ högskoleförordningen (1993:100). Om en högskola begränsar det antal tillfällen som en student får genomgå prov för att få godkänt resultat på en kurs eller del av en kurs, ska antalet tillfällen bestämmas till minst fem. Om godkänt resultat på en kurs eller del av en kurs förutsätter att studenten genomgått praktik eller motsvarande utbildning med godkänt resultat, ska antalet praktikperioder eller motsvarande utbildningsperioder bestämmas till minst två. En student som utan godkänt resultat har genomgått två prov för en kurs eller en del av en kurs har rätt att få en annan examinator utsedd, om inte särskilda skäl talar mot det.

Enligt UKÄ är det antal tillfällen som en student får göra ett prov eller en praktik i princip obegränsat. Universitet och högskolor kan dock själva besluta om en begränsning om lärosätena bedömer att ett obegränsat antal tillfällen leder till ett orimligt resursslöseri. En sådan begränsning ska framgå av kursplanen för kursen eller av något annat beslutsdokument vid högskolan. Antalet måste i så fall bestämmas till minst fem om begränsningen avser antalet provtillfällen och två om det gäller praktiktillfällen (Studenträtt och tillsyn, UKÄ:s webbplats).

I UKÄ:s undersökning Studentspegeln 2016 anger en majoritet (81 procent) av studenterna att de fått information om vilka betygskriterier som gäller för examinationen. Det är ungefär lika många som tycker att det är lätt att bli godkänd på kurserna (51 procent) som inte tycker det (49 procent). De flesta studenter (63 procent) tycker att de inom rimlig tid fått feedback på examinationsresultaten av sina lärare eller handledare (rapport 2017:3).

Tillgodoräknande

Internationaliseringsutredningen behandlar i sitt betänkande En strategisk agenda för internationalisering (SOU 2018:3) bl.a. frågor om mobilitet. Utifrån utredningens enkät till lärosätena visas att arbetet med tillgodoräknande vid lärosätena upplevs som ett av de tre främsta hindren för att svenska studenter ska vilja studera i andra länder. Utredningen ger ett antal förslag som syftar till att utveckla studentmobiliteten, bl.a. processerna för beslut om tillgodoräknande. Även i Valideringsdelegationens delbetänkande En nationell strategi för validering (SOU 2017:18) behandlas olika aspekter av tillgodoräknande. Delegationen pekar bl.a. på att det saknas tydliga incitament för lärosätena att tillgodoräkna studenters utbytesstudier.

Hälsovård, studiesocialt stöd och studiemiljö

Enligt 1 kap. 11 § högskoleförordningen (1993:100) ska högskolorna ansvara för att studenterna har tillgång till hälsovård, särskilt förebyggande hälsovård som har till ändamål att främja studenternas fysiska och psykiska hälsa. Högskolorna ska även ansvara för andra uppgifter av studiesocial karaktär som stöder studenterna i deras studiesituation eller underlättar övergången till arbetslivet samt för att studenterna i övrigt har en god studiemiljö.

Utredningen om tryggare och effektivare studier (U 2017:06) överlämnade i februari 2018 sitt delbetänkande Ökad trygghet för studerande som blir sjuka. Utredningen har till uppdrag att föreslå åtgärder för att öka tryggheten för studerande vid sjukdom och främja effektivare studier (dir. 2017:80). I delbetänkandet redovisas i enlighet med direktivet de delar som avser uppdraget att öka tryggheten för studerande vid sjukdom. Uppdraget i övrigt ska redovisas senast den 31 augusti 2018. I uppdraget att öka tryggheten för studerande vid sjukdom ingår att föreslå hur en möjlighet till deltidssjukskrivning för alla utbildningsnivåer inom studiemedelssystemet bör utformas, att analysera om den nuvarande karenstiden för rätt till avskrivning av studielån inom studiemedelssystemet är ändamålsenligt utformad och att undersöka vilka rehabiliteringsåtgärder som kan bli aktuella för studerande på alla utbildningsnivåer och föreslå vilka aktörer som ska ansvara för att rehabiliteringen genomförs.

Ledighet för förtroendeuppdrag

Enligt 1 kap. 4 a § högskolelagen (1992:1434) ska studenterna ha rätt att utöva inflytande över utbildningen vid högskolorna. Vidare ska högskolorna verka för att studenterna tar en aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Av 7 kap. 33 § högskoleförordningen (1993:100) framgår att en högskola, om det finns särskilda skäl, i enskilda fall får besluta att den som är antagen till en utbildning på grundnivå eller avancerad nivå vid högskolan får anstånd med att påbörja studierna eller får fortsätta sina studier efter studieuppehåll.

Av 4 § Universitets- och högskolerådets föreskrifter om anstånd med studier för antagna samt studieuppehåll (UHRFS 2013:3) framgår att särskilda skäl för att få fortsätta studierna efter studieuppehåll kan vara sociala, medicinska eller andra särskilda omständigheter, t.ex. vård av barn, värnplikts- eller civilplikts-tjänstgöring eller studentfackliga uppdrag. Särskilda skäl kan också vara tidsbegränsad provanställning enligt 12 § lagen (2012:332) om vissa försvarsmaktsanställningar eller tjänstgöring i Försvarsmakten för den som är anställd som tidvis tjänstgörande gruppbefäl, soldat eller sjöman enligt denna lag.

Studentinflytande m.m.

UKÄ fick i regleringsbrevet för 2016 i uppdrag att kartlägga och analysera studentinflytandets förutsättningar efter kårobligatoriets avskaffande. Frågor om kårernas jämlika villkor och deras förutsättningar att självständigt bedriva ett meningsfullt studentinflytande skulle särskilt uppmärksammas. Uppdraget redovisades i rapporten Studentinflytandet – Kartläggning och analys av studentinflytandets förutsättningar efter kårobligatoriets avskaffande (rapport 2017:4). Kartläggningen visar att universitet och högskolor bidrar till studentinflytandet vid lärosätet genom att tillskjuta uppskattningsvis omkring 97 miljoner kronor årligen. Därutöver köper många lärosäten olika tjänster av sina studentkårer och betalar sammanlagt omkring 15 miljoner kronor per år för detta. Utöver dessa intäkter har studentkåreerna intäkter från medlemsavgifter, 31 miljoner kronor, och från det direkta statsbidraget till stöd för studentinflytande, 32 miljoner kronor. Det ekonomiska bidraget från lärosätena varierar dock och en del kårer har dessutom tillgång till sponsorer. Detta tillsammans med att anslutningsgraden varierar stort gör kårernas ekonomiska ställning ojämlig. UKÄ konstaterar att många kårer efter obligatoriets avskaffande har hamnat i en beroendeställning gentemot lärosätena, att de har olika förutsättningar att utföra sitt uppdrag och att de villkor under vilka de ska utföra detta uppdrag skiljer sig åt.

Tillsyn

UKÄ har tillsyn över statliga universitet och högskolor med fokus på studenternas rättssäkerhet. Myndigheten granskar att lärosätena följer bestämmelser i bl.a. högskolelagen, högskoleförordningen och förvaltningslagen. UKÄ har även viss tillsyn över enskilda utbildningsanordnare med rätt att utfärda examina. Vissa beslut som fattas av ett statligt lärosäte kan överklagas, i de flesta fall till Överklagandenämnden för högskolan.

UKÄ handlägger anmälningar från främst studenter, gör lärosätetsinsyn och gör riktade tillsynsbesök på förekommen anledning eller när någon speciell fråga utreds inom ramen för ett projekt. Fram till 2021 ska alla lärosäten genomgå en särskild juridisk tillsyn där resultatet ska utgöra ett underlag i granskningar av lärosätenas interna kvalitetssäkringsarbete.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill peka på följande. Bestämmelser om examination finns reglerade i högskoleförordningen. Därutöver finns uttalanden från UKÄ:s jurister om olika frågor om examinering. När det gäller frågor eller klagomål över beslut som högskolor och universitet har fattat, t.ex. om kostnader inom den högre utbildningen, finns det en möjlighet för studenter att vända sig till UKÄ respektive Överklagandenämnden för högskolan. Vad gäller frågor om kurslitteratur vill utskottet påminna om möjligheten till lån av litteratur samt tillgång till digital litteratur, bl.a. via lärosätesbibliotek.

Utskottet konstaterar vidare att frågan om studenthälsa behandlas i den pågående utredningen om tryggare och effektivare studier, och att ett delbetänkande har lämnats nyligen om bl.a. ansvar för studenters rehabilitering. Utskottet anser att beredningen av utredningen bör avvaktas.

I övrigt finner inte utskottet anledning att föreslå några åtgärder i de frågor som ovanstående yrkanden tar upp om studentrelaterade frågor och avstyrker därmed motionerna 2016/17:1497 (M), 2016/17:2971 (C) yrkande 13, 2016/17:3038 (C) yrkande 9, 2017/18:1669 (M), 2017/18:1825 (S), 2017/18:3602 (V) yrkandena 4, 5 och 6, 2017/18:3167 (M), 2017/18:3760 (C) yrkandena 9 och 18 samt 2017/18:3776 (C) yrkande 13.

Genomströmning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om genomströmning i utbildningar.

Jämför reservation 66 (M) och 67 (C).

Motionerna

I partimotion 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 43 framförs att längden på högskoleprogrammen liksom möjligheten att avsluta ett program i snabbare takt bör ses över. Orsaken är att det behövs en högre genomströmning än i dag i den högre utbildningen, menar motionärerna.

I kommittémotion 2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4 och i kommittémotion 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 6 understryks att en ökad genomströmning också kräver att heltidsstudier faktiskt motsvarar heltid.

I kommittémotion 2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 5 lyfts behovet av att utreda en förordningsändring angående vem som ska initiera att ett examensbevis utfärdas. Motionärerna hänvisar till att en stor andel svenska studenter inte tar ut sina examensbevis och att detta är något som kan försämra deras möjlighet till internationell rörlighet som yrkesverksamma.

I motion 2016/17:496 av Gunilla Nordgren (M) föreslås att antalet studieveckor ska utökas.

I motion 2016/17:1970 av Hans Rothenberg (M) efterfrågas incitament för att snabbare gå igenom utbildningar.

I kommittémotion 2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 13 föreslås ett mer flexibelt terminssystem i syfte att öka genomströmningen.

I motion 2016/17:938 av Sanne Lennström och Piry Niemi (båda S) vill motionärerna att det införs ett frivilligt treterminssystem då ett sådant kan underlätta för studerande att snabbare bli färdiga med sina studier.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

Examensfrekvens

Uppgifter framtagna av Universitetskanslersämbetet (UKÄ) och SCB om genomströmning på grundnivå och avancerad nivå fram t.o.m. läsåret 2015/16 visar att för de större utbildningarna mot en yrkesexamen var examensfrekvensen högst på utbildningen till barnmorska och läkare, där 89 procent av studenterna vid de utbildningarna hade tagit ut avsedd yrkesexamen. Lägst examensfrekvens hade studenterna på arkitektutbildningen där 43 procent tog ut en arkitektexamen. Kvinnor hade högre examensfrekvens än män på alla större yrkesutbildningar.

Examenskrav gäller främst för yrken som kräver en examen för att få legitimation eller speciell behörighet, t.ex. utbildningar inom vård och medicin. Inom många andra områden krävs inte ett examensbevis för att få anställning. Detta påverkar studenternas benägenhet att ta ut examen och kan därmed vara en förklaring till skillnader i examensfrekvens mellan olika program. I uppföljningen syns att det på de generella programmen mot högskoleexamen, kandidatexamen, magisterexamen och masterexamen var låga andelar som tog ut respektive examen (Statistiskt meddelande UF 20 SM 1702. 2017-12-14. UKÄ, SCB).

Antalet examinerade och examina minskade något läsåret 2016/17 jämfört med läsåret 2015/16, efter flera års uppgång. Studietiderna har förlängts sedan utbildning på avancerad nivå infördes 2007 genom att antalet studenter som studerar fem år eller mer har ökat kraftigt (Statistisk analys. 2018-02-20. UKÄ).

Prestationsgrad

Prestationsgrad är ett mått som visar antalet avklarade högskolepoäng, omräknat till helårsprestationer, i förhållande till antalet helårsstudenter. Läsåret 2014/15 uppgick prestationsgraden till 83 procent, en uppgång jämfört med tidigare läsår och en ökning med 3 procentenheter sedan läsåret 2006/07. Prestationsgraden var högre för studenter på program mot yrkesexamen än för studenter på program mot generell examen, 90 respektive 86 procent. För studenter på fristående kurser var prestationsgraden 65 procent, 71 procent för

campusstudenter och 53 procent för distansstudenter. Prestationsgraden för campusstudenter och distansstudenter på generella program var 87 procent respektive 71 procent. För studenter på yrkesprogram var skillnaden inte så stor mellan campusstuderande och distansstuderande (UF 20 SM 1702. UKÄ-SCB).

Tidsanvändning

Varken högskolelagen (1992:1434) eller högskoleförordningen (1993:100) reglerar hur många studietimmar per vecka som utgör heltidsstudier eller hur många timmar lärarledd undervisningstid en student bör erbjudas eller delta i under en normal studievecka. Utifrån resonemang som regeringen för om normal studietid i propositionen Ny värld – ny högskola (prop. 2004/05:162) kan man dock dra slutsatsen att studietiden per vecka för en genomsnittlig student under ett normalt läsår om 40 veckor skulle kunna ligga inom spannet 37,5–45 studietimmar. UKÄ och Universitets- och högskolerådet (UHR) har i en enkätstudie studerat studenters tidsanvändning. Resultaten pekar på att de flesta av de heltidsstuderande som svarade på enkäten har en kombinerad studietid, i form av lärarledd undervisning och självstudier, på heltid. Omfattningen av den lärarledda tiden, och därmed andelen självstudier, varierar mellan olika studieområden (Studenters tidsanvändning. Rapport 2015:20. UKÄ).

I en senare undersökning uppger de svarande studenterna att de i genomsnitt lägger totalt 36 timmar i veckan på studierelaterade aktiviteter, dvs. lärarledd undervisning, självstudier och grupparbete. I genomsnitt har studenterna 12 timmars lärarledd undervisning per vecka, men antalet timmar varierar mellan olika ämnen (Studentspegl. Rapport 2017:3. UKÄ).

Terminssystemet och sommarkurser

I 6 kap. 2 § högskoleförordningen (1993:100) anges att omfattningen av utbildningen ska anges i högskolepoäng där heltidsstudier under ett normalstudieår om 40 veckor motsvarar 60 högskolepoäng. Vidare framgår av 6 kap. 13 § samma förordning att all utbildning på grundnivå och avancerad nivå ska bedrivas i form av kurser och att dessa får sammanföras till utbildningsprogram. Det finns inga bestämmelser som reglerar hur många terminer som ska finnas eller vid vilken tidpunkt utbildning ska genomföras.

Utredningen om högskolans utbildningsutbud (SOU 2015:70) bedömde att Sverige på grund av överenskommelser inom Bologna-processen inte ensidigt kan förlänga det akademiska året genom att använda sommaren som utbildningstid. För enskilda studenter finns enligt utredningen alltid möjligheten att förkorta sin studietid genom att öka sin studieinsats exempelvis genom att läsa sommarkurser. Om regeringen vill öka utnyttjandet av sommarkurser för att förkorta studietider föreslog utredningen att lärosätena ges i uppdrag att öka utbudet inom ramen för särskilda åtgärder.

I budgetpropositionen för 2018 aviserade regeringen en satsning på sommarkurser och angav att ett större utbud av sådana relevanta kurser ger studenter möjlighet att bedriva effektivare studier, t.ex. inom ramen för den kompletterande pedagogiska utbildningen för att bli ämneslärare. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (prop. 2017/18:1 utg.omr. 16, bet. 2017/18:UbU1, rskr. 2017/18:125). I november 2017 gav regeringen elva utpekade lärosäten i uppdrag att anordna fler kurser på sommaren. Lärosätena ska i första hand anordna sommarkurser som är relevanta för att studenter snabbare ska nå en lärarexamen och för att möjliggöra kompetensutveckling och vidareutbildning för obehöriga lärare. Kurser som ska prioriteras är inom den utbildningsvetenskapliga kärnan, svenska som andraspråk och behörighetskompletterande kurser för att öka antalet idrottslärare (U2017/04678/UH). Syftet anges vara att studenterna ska bli klara med sina utbildningar i snabbare takt och därigenom komma ut i arbetslivet tidigare (pressmeddelande Regeringskansliet 24 november 2017).

Examensbevis

I 6 kap. 9 § högskoleförordningen (1993:100) anges att en student som uppfyller fordringarna för en examen på begäran ska få examensbevis av högskolan. Utredningen om högskolans utbud föreslog i betänkandet Högre utbildning under tjuo år (SOU 2015:70) att regeringen skulle utreda en ändring av högskoleförordningen med innebörden att högskolan ska utfärda examensbevis för yrkesexamen och konstnärlig examen när studenten har fullgjort fordringarna för examen. Utredningen bedömde att lärosätena på sikt bör utveckla ett system för att ta samma ansvar för generella examina.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt med en god genomströmning av studerande i högskolan och en tidig etablering på arbetsmarknaden. Utredningen om högskolans utbud föreslog att om regeringen skulle vilja öka utnyttjandet av sommarkurser för att förkorta studietider kan lärosäten ges i uppdrag att öka utbudet inom ramen för särskilda åtgärder. Regeringen lämnade förslag i budgetpropositionen för 2018 om en satsning för att öka antalet relevanta sommarkurser, och riksdagen beslutade i enlighet med förslaget. Utskottet kan konstatera att regeringen har lämnat ett uppdrag till elva universitet och högskolor i en första omgång om att anordna fler kurser på sommaren, med prioritet för lärarutbildningen. Utskottet ser positivt på den möjlighet till effektivare och snabbare studier som sommarkurser kan innebära. När det gäller frågan om vem som ska initiera att ett examensbevis utfärdas så kan utskottet konstatera att Utredningen om högskolans utbildningsutbud har föreslagit att regeringen ska utreda en ändring i högskoleförordningen avseende denna fråga. I övrigt anser inte utskottet att det finns anledning att föreslå några åtgärder i de frågor rörande bl.a. genomströmning och faktisk studietid som lyfts i yrkandena. Utskottet avslår därmed motionerna

2016/17:496 (M), 2016/17:938 (S), 2016/17:1970 (M), 2016/17:3038 (C) yrkande 13, 2016/17:3048 (M) yrkandena 4 och 5, 2017/18:3357 (M) yrkande 6 och 2017/18:3567 (M) yrkande 43.

Utbildningars arbetslivsanknytning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om utbildningars arbetslivsanknytning.

Jämför reservation 68 (M), 69 (SD) och 70 (C).

Motionerna

I partimotion 2017/18:3592 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 20 efterfrågas reformer för att anpassa utbildningsväsendet bättre till arbetsmarknadens efterfrågan och yrkesverksammas behov av omställning och kompetensutveckling.

I kommittémotion 2016/17:3128 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 14 föreslås att varje lärosäte årligen ska lämna en samlad redovisning med information om de examinerades sysselsättning året efter examen fördelat på utbildningsområde och inrikes och utrikes födda.

I kommittémotion 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4 menas att alla akademiska utbildningar bör redovisa kvalitet och etablering på arbetsmarknaden efter examen i en nationell rankingslista.

I motion 2017/18:3111 av Saila Quicklund (M) poängteras att utbildningar ska vara mer relevanta för de lokala arbetsmarknaderna.

I kommittémotion 2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2 förordas en ökad skyldighet för högskolorna att samverka med det omgivande samhället för att öka studenternas anställningsbarhet efter examen och att relevant forskning kommer till nytta.

I motion 2016/17:787 av Johan Nissinen (SD) och i motion 2017/18:1636 av Johan Nissinen (SD) föreslås att ett näringslivsår införs på högskolor och universitet med syftet att gynna både företag och studenter.

I motion 2016/17:2392 av Markus Wiechel (SD) och motion 2017/18:2283 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2 framförs att matchningen mellan dem som ska välja ett framtida yrke och arbetsmarknadens behov kan förbättras genom information om arbetstillfällen.

I kommittémotion 2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 14 och i kommittémotion 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 13 uppmärksammas behovet av att koppla den högre utbildningen till arbetsmarknaden genom entreprenöriellt lärande, utökad praktik och ett utvecklat studentmedarbetarsystem. Utbildningars samverkan med arbetsmarknad och samhälle behöver förbättras, enligt motionärerna.

Bakgrund, gällande rätt och pågående arbete

UKÄ har en instruktionsenlig uppgift att följa upp de högskoleutbildades etablering på arbetsmarknaden. Det mått UKÄ använder för att följa upp etableringen är konstruerat för att fånga upp de personer som kan anses vara relativt väl förankrade på arbetsmarknaden. För att en person ska definieras som etablerad ställs därför betydligt högre krav än om personen bara är sysselsatt. För att en individ ska räknas som etablerad krävs en ganska stark förankring på arbetsmarknaden, och de senaste åren har andelen etablerade bland de som tog ut en examen ungefär ett år tidigare legat på strax över 80 procent. Av de som tog ut en yrkesexamen 2012/13 hade 87 procent etablerat sig på arbetsmarknaden 2014. Samma år hade 72 procent av dem som tog ut en generell examen 2012/13 etablerat sig. För de yrkesutbildningar som är vidareutbildningar för redan yrkesverksamma är andelarna för etablering höga. Vidare finns också stor efterfrågan på arbetsmarknaden på dem som tagit ut examen efter utbildningar till läkare, sjuksköterska m.fl. (Årsrapport 2017. UKÄ).

I SCB:s rapport Inträdet på arbetsmarknaden för universitets- och högskolestuderande 2013/14 belyses situationen på arbetsmarknaden tre år efter avslutad högskoleutbildning och i vilken utsträckning arbete efter avslutad utbildning överensstämde med inriktningen på studierna. I rapporten redovisas även orsaker till att inte ta ut examen och nöjdhet med utbildningen. Majoriteten av populationen, 22 400 personer, har läst yrkesexamensprogram, medan 17 500 har läst generella program eller fristående kurser. Ungefär 86 procent av de som har läst yrkesexamensprogram har tagit examen, och andelen var större bland kvinnor än bland män. Bland de som har läst yrkesexamensprogram var det drygt 90 procent av kvinnorna som har tagit examen, men bland männen var det knappt 80 procent. Bland de som har läst ett generellt program eller fristående kurser har drygt 70 procent tagit examen. Här är skillnaden i andelen examinerade mellan kvinnor och män mindre än för yrkesexamensprogram (Temarapport 2017:8. November 2017. SCB).

Enligt SCB:s publikation Trender och prognoser 2017 riskerar bristen på lärare inom flertalet lärarkategorier att öka fram till 2035. Även dagens brist på specialistutbildade sjuksköterskor riskerar att tillta. Det beror på en allt större befolkning och en betydande ökning av antalet barn, ungdomar och äldre. Enligt prognosen väntas en fortsatt brist på utbildade fritidspedagoger, ämneslärare, yrkeslärare, förskollärare och lärare för grundskolans tidigare år. Inom vård- och omsorgsområdet visar prognosberäkningarna på stora utmaningar för att täcka det framtida personalbehovet. Utöver specialistutbildade sjuksköterskor finns det risk för fortsatt brist på bl.a. barnmorskor och röntgensjuksköterskor samt risk för brist på fysioterapeuter och biomedicinska analytiker (Trender och prognoser 2017. December 2017. SCB).

I mars 2017 beslutade riksdagen att tillkännage för regeringen som sin mening att regeringen bör verka för ett ökat samarbete mellan lärosäten, arbetsliv och relevanta branschorganisationer och en kontinuerlig dialog om

utbildningars innehåll och dimensionering (prop. 2016/17:50, bet. 2016/17:UbU12, rskr. 2016/17:208). I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 16 s. 172) redovisade regeringen i anslutning till detta att Universitetskanslersämbetet (UKÄ) hade fått ett uppdrag att kartlägga hur universitet och högskolor samverkar kontinuerligt med externa parter i frågor om dimensionering av utbildning samt att samla universitet och högskolor till diskussion om dimensioneringsfrågor (U2017/03135/UH). Syftet med uppdraget är att öka samverkan mellan lärosäten, arbetsliv och andra relevanta parter. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 30 april 2018.

I direktivet till Styr- och resursutredningen påpekas att det finns obalanser i dimensioneringen för vissa samhällsviktiga utbildningar och att regeringen på olika sätt har försökt påverka utbildningsutbudet för att komma till rätta med detta. Utredningen ska föreslå hur ansvaret för dimensioneringen av utbildningsutbudet ska fördelas mellan regeringen och lärosätena för att säkerställa kompetensförsörjningen och andra samhällsbehov, hur en ändamålsenlig styrning bör utformas i de fall där regeringen behöver påverka dimensioneringen för att minska tydliga obalanser i utbildningsutbudet och hur styrningen bör utvecklas för att säkerställa att olika gruppers utbildningsutbud kan tillgodoses, särskilt när det gäller möjligheten till livslångt lärande (dir. 2017:46).

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill påminna om att UKÄ redan har i uppdrag att följa och redovisa de examinerades etablering på arbetsmarknaden i samverkan med universitet och högskolor. Utskottet ansåg vid beredningen av forskningspropositionen 2016 (bet. 2016/17:UbU12) att denna ordning fungerar väl och har ingen annan uppfattning i frågan nu. Utskottet vill vidare erinra om det tillkännagivande som riksdagen lämnade till regeringen i mars 2017 och som just utgår från frågan om dialog mellan arbetsgivarna och Sveriges lärosäten. UKÄ har nu i uppdrag att arbeta med kartläggning m.m. i syfte att öka samverkan mellan lärosäten, arbetsliv och andra parter. Utskottet anser att redovisningen av myndighetens uppdrag bör avvaktas. Vidare är frågan om dimensionering och utbildningars koppling till arbetsmarknaden något som den pågående Styr- och resursutredningen ska analysera. Även här anser utskottet att utredningens förslag bör avvaktas. Utskottet avstyrker utifrån det ovan anförda motionerna 2016/17:787 (SD), 2016/17:2392 (SD), 2016/17:3038 (C) yrkande 14, 2016/17:3128 (M) yrkande 14, 2017/18:911 (SD) yrkande 2, 2017/18:1636 (SD), 2017/18:2283 (SD) yrkande 2, 2017/18:3111 (M), 2017/18:3357 (M) yrkande 4, 2017/18:3592 (M) yrkande 20 och 2017/18:3760 (C) yrkande 13.

Reservationer

1. Förslag till delmål , punkt 1 (M, C, L, KD)

av Christer Nylander (L), Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Maria Stockhaus (M), Annika Eclund (KD) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3041 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi föreslår att nedanstående delmål ska inrättas till det övergripande mål för högre utbildning, forskning och innovationspolitik som Alliansen har föreslagit: ”Sverige ska vara en framstående kunskapsnation där utbildning, forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och effektivitet samt bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft.” Delmålen ska systematiskt utvärderas samt ingå i regeringens resultatredovisning för berörda utgiftsområden.

Följande sju delmål föreslås:

- Sveriges andel av beviljade medel från EU:s forsknings- och partnerskapsprogram ska vara minst 4,2 procent 2020.
- Sveriges offentliga och privata investeringar i FoU ska överstiga EU:s mål.
- Svensk forskning och innovation ska fortsätta att vara ledande jämfört med andra europeiska länder mätt som citeringsgenomslag (Thomson Reuters) och samlat innovationsindex (European Innovation Scoreboard).
- Jämställdheten ska öka såväl inom grundutbildningar som bland meriteringsanställningar.
- En bredare användning och utveckling av etablerad svensk forskningsinfrastruktur såsom Sci Life Lab, ESS och Max IV ska stimuleras.
- Mobiliteten bland svenska forskare ska öka såväl mellan lärosäten som mellan lärosäten och näringsliv samt offentliga verksamheter.
- Fördelningen av resurser från forskningsfinansiärerna ska ske effektivt.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

2. Kvalitetsutvärdering, punkt 2 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 och
2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 3 och 5
samt
avslår motionerna
2017/18:2995 av Sofia Fölster (M) och
2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 11.

Ställningstagande

Vi anser att utbildningars kvalitet ska kunna jämföras mellan olika lärosäten. Det är även viktigt att kunna se hur kvaliteten på ett lärosäte har utvecklats över tid. Antalet timmar lärarledd undervisning är ett mått som bör redovisas. Det bör vidare ses över hur mer kvalitetsdata kan samlas in och offentliggöras. Vi menar också att Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärdering bör stärkas. Utbildningar ska inte bara bedömas och utvärderas utifrån akademiska framgångar, utan också utifrån hur bra studenterna lyckas när de lämnar utbildningen, t.ex. vad gäller jobbchanser, lön och entreprenörskap.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

3. Kvalitetsutvärdering, punkt 2 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 11 och
avslår motionerna
2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3,
2017/18:2995 av Sofia Fölster (M) och
2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 3 och 5.

Ställningstagande

Jag vill att möjligheterna att införa ett transparent utvärderingssystem ska ses över. Genom att tydligare presentera uppgifter om utbildningens kvalitet, koppling till arbetsmarknaden och tidigare studenters omdömen kan blivande studenter göra välinformerade studieval. Ett bra externt kvalitetssystem är nödvändigt för att investeringar i tid och pengar för högre utbildning ska öka likvärdigheten och ge så god utbildning som möjligt.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

4. Höskolelandskapet, punkt 3 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Christina Östberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:909 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 3,

2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 4 och

2017/18:1732 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 2 och avslår motionerna

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 7,

2017/18:474 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9,

2017/18:1313 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 3,

2017/18:3356 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 3 och 5 samt

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkandena 6, 7 och 19.

Ställningstagande

Vi vill att det utreds hur högskoleväsendet kan optimeras genom administrativ effektivisering och rationalisering. Sverige har ett decentraliserat system med universitet och högskolor på relativt många orter. Vi vill se administrativa sammanslagningar av mindre högskolor för att använda samhällets och högskolornas resurser mer effektivt. Kursutbud och utbildningar bör, där det är relevant, koncentreras till vissa högskolor för att det ska bli tillräckligt hög kvalitet i utbildningarna. Kvalitet måste gå före prestige i utbildningsutbudet.

Vi menar vidare att ett nationellt universitet för samisk kultur och utbildning samt de samiska språken ska utses. På så sätt skulle utbildnings- och forskningsmöjligheterna öka, vilket är en förutsättning för den samiska kulturens bevarande.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

5. Högskolelandskapet, punkt 3 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 7 och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkandena 6, 7 och 19 samt avslår motionerna

2017/18:474 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9,

2017/18:909 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 3,

2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 4,

2017/18:1313 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 3,

2017/18:1732 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 2 och

2017/18:3356 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 3 och 5.

Ställningstagande

Jag vill att lärosätenas autonomi stärks och mer makt flyttas från politikerna till professionen. Det är professionen som bäst känner till verksamheten och vad denna behöver för att utvecklas. Det behövs därför mer fristående lärosäten, t.ex. stiftelser, och det bör därför ses över hur intresserade lärosäten ska få möjlighet att ombildas till fristående lärosäte. Vidare anser jag att de svenska lärosätena bör uppmuntras till att etablera sig utomlands.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

6. Högskolelandskapet, punkt 3 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:474 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 9 och avslår motionerna

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 7,
 2017/18:909 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 3,
 2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 4,
 2017/18:1313 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 3,
 2017/18:1732 av Cassandra Sundin m.fl. (SD) yrkande 2,
 2017/18:3356 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 3 och 5
 samt
 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkandena 6, 7 och 19.

Ställningstagande

Jag menar att viss högre utbildning måste centraliseras till färre universitetsorter. Ett exempel är ämnesläroutbildningen där ämnesstudierna bör koncentreras till de högst rankade och största universiteten. På så sätt skulle valmöjligheten för studenterna öka samtidigt som möjligheten att dimensionera platserna efter arbetsmarknadens behov skulle förbättras.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

7. Omfördelningsmodell, punkt 4 (M, C, L, KD)

av Christer Nylander (L), Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M),
 Ulrika Carlsson i Skövde (C), Maria Stockhaus (M), Annika Eclund
 (KD) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3041 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 3.

Ställningstagande

För att premiera vetenskaplig kvalitet införde alliansregeringen en modell där 20 procent av nya resurser omfördelades mellan lärosätena baserat på indikatorerna externa anslag för forskning samt publiceringar och citeringar.

Vi anser att det är viktigt att kvalitet och samverkan i forskning även fortsättningsvis premieras och att denna omfördelningsmodell får finnas kvar och förfinas. Ett viktigt steg i denna riktning är att höja omfördelningen från dagens 20 till 25 procent.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

8. System för finansiering, punkt 5 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 8 och 10 samt

2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 42 och avslår motionerna

2016/17:305 av Jesper Skalberg Karlsson (M),

2017/18:755 av Jörgen Hellman m.fl. (S),

2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 3,

2017/18:1915 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3 och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkandena 1 och 16.

Ställningstagande

Resurstilldelningen per student innebär att kvantitet premieras framför kvalitet, och utbildningskvaliteten har också fallit över tid. Vi vill därför reformera högskolans resurstilldelningssystem för att i högre grad premiera akademisk kvalitet, genomströmning, samverkan samt etablering på arbetsmarknaden efter examen. Effektivitet och kvalitet bör vara vägledande när ett nytt resurstilldelningssystem tas fram. Vi begär vidare att regeringen redovisar principerna för den modell enligt vilken resurser till forskning ska fördelas 2019.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

9. System för finansiering, punkt 5 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Christina Östberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 3 och

avslår motionerna

2016/17:305 av Jesper Skalberg Karlsson (M),
 2017/18:755 av Jörgen Hellman m.fl. (S),
 2017/18:1915 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),
 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 8 och 10,
 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 42,
 2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3 och
 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkandena 1 och 16.

Ställningstagande

Dagens finansieringssystem för högskolan med studentpeng premierar i hög grad kvantitet i stället för kvalitet. Vi vill att det utreds hur ett finansieringssystem för högskolan kan bli mer kvalitetsdrivande. Dessutom vill vi ha en utredning om att avskaffa studentpengen helt för att gå över till rena utbildningsanslag. Ett alternativ är även ett system där anslag kombineras med studentpeng.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

10. System för finansiering, punkt 5 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkandena 1 och 16 samt
 avslår motionerna
 2016/17:305 av Jesper Skalberg Karlsson (M),
 2017/18:755 av Jörgen Hellman m.fl. (S),
 2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 3,
 2017/18:1915 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),
 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 8 och 10,
 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 42 och
 2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Det är angeläget att verka för att det införs ett resursfördelningssystem för den högre utbildningen där kvalitet, arbetslivsanknytning och regional samverkan premieras. Exempelvis behöver resursfördelningen per område ses över för att skapa en högre och jämnare kvalitet på landets alla utbildningar.

Utbildningsformer som skapar bättre förutsättningar för livslångt lärande bör också gynnas. Vidare krävs flera åtgärder för att förbättra utbildningen och stärka undervisningens kvalitet. Det handlar om sådant som mer lärarledd undervisning och ett ökat fokus på återkoppling till studenten.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

11. System för finansiering, punkt 5 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3 och
avslår motionerna
2016/17:305 av Jesper Skalberg Karlsson (M),
2017/18:755 av Jörgen Hellman m.fl. (S),
2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 3,
2017/18:1915 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),
2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 8 och 10,
2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 42 och
2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkandena 1 och 16.

Ställningstagande

Jag menar att regeringen bör utreda möjligheten att införa en jämställdhetsbonus i lärosätenas basanslag. En sådan bonus skulle syfta till att främja en jämnare könsfördelning inom forskningen och akademien.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

12. Lärosätenas ledning, punkt 6 (M, C, L, KD)

av Christer Nylander (L), Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M),
Ulrika Carlsson i Skövde (C), Maria Stockhaus (M), Annika Eclund
(KD) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:474 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4 och
2017/18:3041 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 8.

Ställningstagande

Ett välfungerande och akademiskt ledarskap har stor betydelse för den vetenskapliga kvaliteten i utbildning och forskning. Vi vill stärka lärosätenas ledarskap och tydliggöra rollen för lärosätenas styrelser. 2015 tillsatte alliansregeringen en särskild utredning av lärosätenas ledarskap. Dess slutsatser bör nu följas upp.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

13. Rektorer och styrelser, punkt 7 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Det är viktigt att styrelser vid universitet och högskolor har den kompetens och sammansättning som krävs för att svenska lärosäten ska kunna hålla en internationellt sett hög kvalitet. Vi anser vidare att regeringen under de senaste åren har agerat otydligt när det gäller rektorsbeslut om geografisk placering av lärosätenas utbildning och forskning. Rektorns mandat i dessa frågor måste därför förtydligas. Sammantaget vill vi att rektoreernas respektive lärosätenas styrelser roll ska tydliggöras. Vi vill påpeka att Ledningsutredningen, som presenterades i november 2015, innehåller ett femtiotal utvecklingsförslag för lärosätena på dessa områden. Vi anser att utredningens rekommendationer bör utvärderas under 2018.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

14. Flexibla utbildningslösningar, punkt 8 (M, C, L, KD)

av Christer Nylander (L), Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Maria Stockhaus (M), Annika Eclund (KD) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att förutsättningarna för att stimulera landsbygdens företagsutveckling behöver förstärkas, t.ex. genom ökad kompetens. Vi vill därför att universitet och högskolor får ett förtydligt uppdrag att tillhandahålla mer flexibla utbildningslösningar och att samverka med lokala och regionala aktörer.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

15. Samarbete mellan lärosäten, punkt 9 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 11.

Ställningstagande

Det är angeläget att lärosätena i högre grad samverkar avseende utbildningsutbud, dimensionering av utbildningsprogram, forskning m.m. Ökad samverkan bör premieras. Vi anser att det bör utredas vilka formella hinder som finns för ett ökat samarbete, och sedan avhjälpa dessa.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

16. Alternativa utbildningsformer, punkt 10 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 5 och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 5 och

avslår motionerna

2016/17:969 av Catharina Bråkenhielm och Jan-Olof Larsson (båda S),

2016/17:1034 av Krister Örnfjäder och Laila Naraghi (båda S),

2016/17:2132 av Matilda Ernkrans m.fl. (S),

2016/17:2387 av Markus Wiechel (SD),

2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 11,

2016/17:2623 av Anders Åkesson (C),

2017/18:4 av Caroline Szyber (KD),

2017/18:1855 av Kenneth G Forslund och Catharina Bråkenhielm (båda S),

2017/18:2305 av Markus Wiechel (SD),

2017/18:2858 av Rickard Nordin (C) och

2017/18:3112 av Saila Quicklund (M).

Ställningstagande

Jag vill att högre utbildning ska vara tillgänglig för fler. Geografin ska inte avgöra. Därför bör möjligheterna för en satsning på nätbaserade lärosäten ses över liksom möjligheten att utveckla alternativ som MOOC (massive open online courses, storskaliga öppna nätkurser) och kommunala lärcentrum.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

17. Alternativa utbildningsformer, punkt 10 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkande 11 och

avslår motionerna

2016/17:969 av Catharina Bråkenhielm och Jan-Olof Larsson (båda S),
2016/17:1034 av Krister Örnfjäder och Laila Naraghi (båda S),
2016/17:2132 av Matilda Ernkrans m.fl. (S),
2016/17:2387 av Markus Wiechel (SD),
2016/17:2623 av Anders Åkesson (C),
2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 5,
2017/18:4 av Caroline Szyber (KD),
2017/18:1855 av Kenneth G Forslund och Catharina Bråkenhielm (båda S),
2017/18:2305 av Markus Wiechel (SD),
2017/18:2858 av Rickard Nordin (C),
2017/18:3112 av Saila Quicklund (M) och
2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 5.

Ställningstagande

Att ytterligare satsa på att utveckla lärcentrum och distansutbildning skulle leda till förbättrade möjligheter till utbildning i hela landet. Jag anser därför att regeringen bör ålägga universitet och högskolor samt berörda myndigheter att arbeta aktivt för att utveckla lärcentrum och distansutbildningar.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

18. Vissa lärosätesfrågor, punkt 11 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 21 och
2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 12 och avslår motionerna
2016/17:326 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD) yrkande 1,
2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2,
2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 49,
2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 28,
2017/18:100 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD) yrkande 1,
2017/18:2613 av Lars Hjälmared (M) yrkande 4,
2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2,
2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 5,
2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 51,
2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 8,

2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 38 och
2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 15.

Ställningstagande

Vi vill att lärosätena ska utarbeta en strategi om digitalisering och modern teknik. Modern teknik bör ses som ett komplement för att förbättra undervisningen och höja kunskapsresultaten. Lärosätena bör redovisa vilka infrastrukturella behov som finns liksom vilka förutsättningar som finns för att anpassa utbildningar till modern teknik. Vidare menar vi att högskolornas och universitetens möjlighet och ansvar för att öka antal studentbostäder ska stärkas. De hinder som finns för lärosäten att äga och bygga studentbostäder bör tas bort.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

19. Vissa lärosätesfrågor, punkt 11 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Christina Östberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:326 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD) yrkande 1 och

2017/18:100 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD) yrkande 1 och

avslår motionerna

2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 49,

2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 28,

2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 21,

2017/18:2613 av Lars Hjalmered (M) yrkande 4,

2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2,

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 12,

2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 5,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 51,

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 8,

2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 38 och

2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 15.

Ställningstagande

Vi anser att om regeringen fördelar pengarna till lärosätena för ett visst antal studenter så ska det också finnas tillräckligt med bostäder för detta antal. Lärosäten måste, i samarbete med kommuner och Akademiska Hus, korrelera antalet utbildningsplatser med tillgången på studentbostäder.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

20. Vissa lärosätesfrågor, punkt 11 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 5 och

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 8 och

avslår motionerna

2016/17:326 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD) yrkande 1,

2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 49,

2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 28,

2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 21,

2017/18:100 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD) yrkande 1,

2017/18:2613 av Lars Hjalmered (M) yrkande 4,

2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2,

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 12,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 51,

2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 38 och

2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 15.

Ställningstagande

För att upprätthålla förtroendet för en offentlig finansierad forskning är det viktigt att den finns tillgänglig för medborgarna. Modern teknik med datorer skapar förutsättningar för att med enkla medel kunna ta del av och läsa forskning. Regeringen bör därför utreda möjligheten att ställa krav på lärosätena att i högre utsträckning digitalt tillgängliggöra för allmänheten den forskning de producerar och tidigare har producerat.

Jag menar vidare att det är positivt med det stora engagemang i flyktningmottagandet som finns inom akademien. Regeringen bör utreda vilka

eventuella hinder som kan finnas och hur lärosätena i ännu högre utsträckning kan bidra i mottagandet.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

21. Vissa lärosätesfrågor, punkt 11 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 49,

2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 28,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 51,

2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 38 och

2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 15 och

avslår motionerna

2016/17:326 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD) yrkande 1,

2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2,

2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 21,

2017/18:100 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD) yrkande 1,

2017/18:2613 av Lars Hjälmered (M) yrkande 4,

2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 2,

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 12,

2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 5 och

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 8.

Ställningstagande

Etisk reflektion ska vara en självklarhet inom högre utbildning och forskning, och jag anser att etiska aspekter bör vägas in i samtliga utbildningar. Därför bör åtgärder vidtas för att etiska dimensioner utifrån samhällets värdegrund ska integreras i den högre utbildningen på ett naturligt sätt. Varje högskola bör också få i uppdrag att redovisa hur de etiska frågorna implementeras.

År 2009 fick ett antal större lärosäten möjlighet att under en försöksperiod tillhandahålla bostäder åt studenter och gästforskare. Jag anser att denna möjlighet ska permanentas, och dessutom gälla för samtliga lärosäten. Vidare anser jag att lärosätenas samverkansuppdrag behöver tydliggöras.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

22. Internationella frågor, punkt 13 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 10,
2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 43 och
2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 44 och
avslår motionerna
2016/17:1056 av Emma Hult m.fl. (MP),
2016/17:1797 av Stefan Nilsson och Marco Venegas (båda MP),
2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 18,
2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 4,
2017/18:2394 av Emma Hult m.fl. (MP),
2017/18:2646 av Stefan Nilsson och Marco Venegas (båda MP),
2017/18:3000 av Jesper Skalberg Karlsson och Jenny Petersson (båda M) och
2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 4.

Ställningstagande

Den svenska högskolan är internationaliserad men mer kan göras för att ytterligare öppna sektorn, för framstående internationella studenter och lärare. Ett sätt är att locka utländska universitet att etablera sig i Sverige. Det bör därför utredas hur tillståndsgivning för utländska lärosäten kan hanteras så att internationella universitet ska kunna etablera filialer i Sverige. Möjligheterna för internationella universitet att få examensrättigheter i Sverige måste förbättras och förenklas.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

23. Internationella frågor, punkt 13 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 18,
 2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 4 och
 2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 4 och
 avslår motionerna
 2016/17:1056 av Emma Hult m.fl. (MP),
 2016/17:1797 av Stefan Nilsson och Marco Venegas (båda MP),
 2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 10,
 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 43,
 2017/18:2394 av Emma Hult m.fl. (MP),
 2017/18:2646 av Stefan Nilsson och Marco Venegas (båda MP),
 2017/18:3000 av Jesper Skalberg Karlsson och Jenny Petersson (båda M) och
 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 44.

Ställningstagande

Jag vill se en ökad möjlighet för utländska lärosäten att etablera sig i Sverige. Regelverket för etablering måste förenklas och samordnas.

Jag vill också att det ska utredas om det finns möjlighet att ta bort studieavgifter för utländska studenter. Tredjelandstudenter ska behandlas på liknande sätt som inrikes födda studenter i det avseendet. En mindre avgift kan dock tas ut av de utländska studenterna för att finansiera antagningsförfarandet för dem.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

24. Breddad rekrytering, punkt 14 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 6–8 och
 2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 7 och 9
 samt

avslår motionerna

2016/17:903 av Teres Lindberg (S),
 2016/17:2961 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1,
 2017/18:1874 av Teres Lindberg (S),
 2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1 och
 2017/18:3603 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkandena 4–6.

Ställningstagande

Universitets- och högskolestudier ska vara en möjlighet för alla som har förutsättningar att klara av en utbildning. Vi ser med oro på att problemen med rekrytering kvarstår år efter år. Ur såväl jämställdhets- som jämlikhetssynpunkt är det viktigt att inspirera fler att studera vid universitet och högskolor. Som ett led i detta bör lärosätena öka dialogen med grund- och gymnasieskolor. Ett annat sätt att jobba för breddad rekrytering är att stärka studie- och yrkesvägledningen genom hela utbildningskedjan.

Att bredda deltagandet är viktigt men är inte ett ansvar som bara kan läggas på universitet och högskolor. Vi är kritiska till regeringens tidigare förslag om att lärosätena skulle få ett större ansvar för att få fler att söka utbildning liksom för att alla studenter faktiskt fullföljer sina studier. Vi menar att lärosätena redan bedriver ett arbete med dessa frågor. Det är också viktigt att påpeka att det som är grundläggande för framgångsrika högskolestudier är att kunskap och motivation skapas redan i grund- och gymnasieskolan. Individerna måste också själv ta ansvar för sina studier. Lärosätena bör vidare redovisa hur de arbetar systematiskt för att förbättra studenters inlärningsmiljö.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

25. Breddad rekrytering, punkt 14 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2961 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1,

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1 och

2017/18:3603 av Rossana Dinamarca m.fl. (V) yrkandena 4–6 och avslår motionerna

2016/17:903 av Teres Lindberg (S),

2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 6–8,

2017/18:1874 av Teres Lindberg (S) och

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 7 och 9.

Ställningstagande

Det finns stora skillnader mellan såväl utbildningar som högskolor i hur väl de har lyckats att bredda rekryteringen. Om lärosätena åläggs att ta fram strategier för breddad rekrytering och breddat deltagande, i linje med vad Universitets-

och högskolerådet (UHR) har föreslagit, skulle enligt min mening deras uppdrag att främja breddad rekrytering ta flera steg framåt. Regeringen bör också ge UHR i uppdrag att regelbundet följa upp lärosätenas arbete med breddad rekrytering.

Vidare anser jag att det behöver läggas ett särskilt fokus på de konstnärliga utbildningarnas arbete med att motverka diskriminering och bredda rekryteringen. Regeringen bör därför vidta åtgärder för att stimulera, främja och följa upp de konstnärliga utbildningarnas arbete.

26. Behörighet och antagning, punkt 15 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 16,

2017/18:956 av Per Lodenius (C),

2017/18:957 av Per Lodenius (C) och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 15 och avslår motionerna

2016/17:97 av Eva Lohman och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2017/18:470 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:727 av Cecilia Widegren (M),

2017/18:1154 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:1420 av Christian Holm Barenfeld (M),

2017/18:1672 av Maria Ferm (MP) yrkande 5,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 54 och

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 2.

Ställningstagande

Jag menar att antalet behörighetsgrupper vid ansökningar till högre utbildning ska minska och att det enskilda lärosätets möjlighet att sätta egna behörighetskrav ska hindras. Lärosätenas sätt att profilera sig ska inte vara genom exkluderande behörighetskrav utan genom en bra och attraktiv utbildning. Förslaget ska inte leda till sänkta krav utan det kan t.o.m. vara möjligt att höja kraven för vissa behörighetsgrupper. Målet ska vara att skapa en mer transparent och rättssäker ansökningsprocess, med fler vägar in till utbildning och tydlighet för eleven och studenten vad som krävs. I dag behöver elever veta redan när de väljer till gymnasiet vad och var de vill läsa sin eftergymnasiala utbildning, så att de läser rätt kurser.

Jag vill vidare att det görs en översyn av antagningskriterierna till svenska universitet och högskolor så att Ålandsöverenskommelsen garanterat följs och respekteras. Syftet med Ålandsöverenskommelsen är att skydda den åländska befolkningens språkliga och kulturella förhållanden. I och med den senaste förändringen vad gäller utländska betyg för sökande till svenska universitet och högskolor har det dock blivit svårare för studerande från Åland att bli antagna till studier i Sverige. Med hänvisning till Ålandsöverenskommelsen bör också åländska studenter på svenska universitet och högskolor tillförsäkras tillgång till den svenska statens myndighetsfär. Åländska ungdomar som studerar i Sverige har i dag inte samma möjligheter till praktik på svenska myndigheter som sina svenska studiekamrater.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

27. Behörighet och antagning, punkt 15 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 2 och
avslår motionerna
2016/17:97 av Eva Lohman och Ann-Britt Åsebol (båda M),
2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 16,
2017/18:470 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,
2017/18:727 av Cecilia Widegren (M),
2017/18:956 av Per Lodenius (C),
2017/18:957 av Per Lodenius (C),
2017/18:1154 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,
2017/18:1420 av Christian Holm Barenfeld (M),
2017/18:1672 av Maria Ferm (MP) yrkande 5,
2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 54 och
2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 15.

Ställningstagande

Det är avgörande att de olika urvalsmetoder som finns i dag fungerar. Deras legitimitet ligger i att alla ska ha samma förutsättningar att, baserat på relevanta meriter, ta sig in på högskolan. UHR har vidtagit flera åtgärder för att motverka fusk. Det är bra, men det har visat sig inte vara tillräckligt. Därför bör regeringen återkomma med förslag på ytterligare åtgärder för att minska fusk på högskoleprovet.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

28. Behörighet och antagning, punkt 15 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 54 och avslår motionerna

2016/17:97 av Eva Lohman och Ann-Britt Åsebol (båda M),

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 16,

2017/18:470 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:727 av Cecilia Widegren (M),

2017/18:956 av Per Lodenius (C),

2017/18:957 av Per Lodenius (C),

2017/18:1154 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:1420 av Christian Holm Barenfeld (M),

2017/18:1672 av Maria Ferm (MP) yrkande 5,

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 2 och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 15.

Ställningstagande

Jag vill värna om lärosätenas autonomi och menar att det är viktigt att verka för att lärosäten använder sig av egna antagningsprocesser som är anpassade till respektive högskoleutbildning.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

29. Tillgänglighet, punkt 16 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 1 och

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Andelen studenter som uppger att de har en funktionsnedsättning har ökat under senare år. Lagstiftningen ställer höga krav på fysisk tillgänglighet vid lärosätena, och det är också sådant som högskolorna framför allt fokuserar på i sitt tillgänglighetsarbete. Tillgänglighetsarbetet som helhet behöver dock stärkas. Det bör därför tillsättas en utredning som tar ett helhetsgrepp på frågan om tillgängligheten till universitet och högskolor för personer med funktionsnedsättning. På motsvarande sätt bör regeringen tillsätta en utredning som granskar förutsättningarna för forskare med funktionsnedsättning inom lärosätena samt vilka åtgärder som krävs för att öka tillgängligheten. Olika människor har i dag mycket olika möjligheter när det kommer till att arbeta inom akademien. Bakgrund, ekonomiska faktorer, kön och inte minst eventuella funktionsnedsättningar spelar in. Eventuella yttre hinder för människor att arbeta med vad de önskar arbeta med måste dock motverkas.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

30. Validering och komplettering, punkt 17 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 15 och 16 samt

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 14 och avslår motionerna

2016/17:224 av Lotta Finstorp (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:1988 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 44,

2016/17:3384 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7,

2017/18:2341 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 2,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 46,

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 7 och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 20.

Ställningstagande

Vi vill effektivisera valideringen av kompetens i hälso- och sjukvårdsyrken och menar att en utvärdering bör göras i detta syfte. I dag fungerar inte systemet fullgott, med bl.a. en orimligt lång väntetid. Det är nödvändigt att validering av kompetens för yrken inom hälso- och sjukvård går snabbt med tanke på det stora rekryteringsbehov som finns inom hälso- och sjukvården. Samtidigt ska höga kvalitetskrav upprätthållas. Socialstyrelsens handläggning inom området validering av kompetens inom hälso- och sjukvårdsyrken är mycket eftersatt, och myndigheten har själv begärt att valideringen i stället bör skötas av UHR. Vi vill att det övervägs om Socialstyrelsens valideringsuppdrag ska övergå till UHR och att det ses över om en sådan ordning skulle ge en bättre och snabbare validering. UHR har visat sig vara effektivt när det gäller kartläggning av insatser för att snabbt komma ut på arbetsmarknaden.

Vi anser vidare att i sådana fall en validerad kompetens inte anses motsvara en formell utbildning eller examen bör det ses över hur tydlig information kan ges om exakt vad som behöver kompletteras och hur den sökande kan erbjudas studievägledning.

31. Validering och komplettering, punkt 17 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 20 och
avslår motionerna
2016/17:224 av Lotta Finstorp (M) yrkandena 1 och 2,
2016/17:1988 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6,
2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 15 och 16,
2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 44,
2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 14,
2016/17:3384 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7,
2017/18:2341 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 2,
2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 46 och
2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 7.

Ställningstagande

Jag vill att det ses över vilka möjligheter som finns att införa speciella kompletteringsutbildningar för att ge nyanlända akademiker större möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

32. Validering och komplettering, punkt 17 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:1988 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6,

2017/18:2341 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 2 och

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 7 och avslår motionerna

2016/17:224 av Lotta Finstorp (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 15 och 16,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 44,

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 14,

2016/17:3384 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 46 och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 20.

Ställningstagande

Det kan konstateras att alltför få utbildar sig till fritidspedagoger i förhållande till de behov som finns. Andelen personal med fritidspedagogexamen eller annan pedagogisk högskoleexamen behöver öka, och det behövs insatser för att göra yrket attraktivare så att fler söker sig till det. En självklar målgrupp att rikta särskilda insatser till bör vara de som redan är anställda på fritidshemmen men som saknar relevant utbildning. Det bör därför ses över hur möjligheter till vidareutbildning och validering för anställda på fritidshem som saknar pedagogisk högskoleexamen kan utvecklas.

Generellt finns det en stor potential att ta till vara de kunskaper som personer med utländsk akademisk utbildning bär med sig. En effektivare validering och en rättvis bedömning av utländsk utbildning är helt nödvändig. Utredningen om utbildning för nyanlända (SOU 2016:35) presenterar ett förslag om förbättrade möjligheter att komplettera sin utbildning. Jag menar

att regeringen bör genomföra de förordningsändringar som krävs för att öka möjligheterna att komplettera en utländsk avslutad utbildning.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

33. Validering och komplettering, punkt 17 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 44,

2016/17:3384 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 7 och

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 46 och avslår motionerna

2016/17:224 av Lotta Finstorp (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:1988 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 6,

2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 15 och 16,

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 14,

2017/18:2341 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 2,

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkande 7 och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 20.

Ställningstagande

Valideringen av nyanländas kunskaper behöver bli bättre. Det är angeläget att kartläggningen av asylsökandes färdigheter börjar inventeras redan under asylansökningstiden. Valideringen behöver förbättras. Ett sätt är att formalisera den i ett rikstäckande system så att arbetet med att höja kvaliteten därigenom kan systematiseras. Både samordningen och kvaliteten på valideringen av akademiska kunskaper och arbetslivserfarenheter behöver utvecklas. Handläggningstiderna behöver också kortas ned, t.ex. för läkare med utländsk examen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

34. Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) m.m., punkt 18 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3 och

2017/18:3359 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4 och avslår motionerna

2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,

2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 1,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 14,

2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 4,

2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 16 och

2017/18:3683 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 32.

Ställningstagande

Vi vill att det ska införas en kompletterande pedagogisk utbildning för akademiker och yrkesverksamma som vill bli forskollärare. Likaså menar vi att disputerade som läser till lärare ska ha en kortare utbildningstid än i dag.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

35. Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) m.m., punkt 18 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 1 och

2017/18:3683 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 32 och

avslår motionerna

2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 14,
 2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 4,
 2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,
 2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3,
 2017/18:3359 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4 och
 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 16.

Ställningstagande

Fler vägar in till läraryrket bör skapas genom möjligheten till fristående lärarutbildning, snabbare validering av kunskap och fler KPU-utbildningar. Initiativ som Teach for Sweden, som rekryterar från andra akademiska yrken än lärare, bör stärkas. Det är viktigt att utveckla och ta till vara de ledartalanger som finns.

Ett sätt att höja nivån på lärarutbildningen är att ge möjlighet för fler att bedriva sådana utbildningar. Flera aktörer har också visat intresse för att bedriva fristående lärarutbildning, men dagens regelverk behöver reformeras. Med dagens utformning är det nästintill omöjligt att starta nya högkvalitativa utbildningar. Jag vill göra det möjligt för fler aktörer att bedriva fristående lärarutbildning.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

36. Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) m.m., punkt 18 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 4 och avslår motionerna

2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,
 2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 1,
 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 14,
 2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 2,
 2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3,
 2017/18:3359 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4,
 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 16 och
 2017/18:3683 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 32.

Ställningstagande

Bristen på behörig personal inom vuxenutbildningen är akut. Regeringen bör därför utreda inrättandet av en kompletterande pedagogisk utbildning till vuxenlärare.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

37. Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) m.m., punkt 18 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 14 och

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 16 och

avslår motionerna

2016/17:711 av Lars Hjärmered (M) yrkande 2,

2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C) yrkande 1,

2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 4,

2017/18:2552 av Lars Hjärmered (M) yrkande 2,

2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 3,

2017/18:3359 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4 och

2017/18:3683 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 32.

Ställningstagande

Omfattningen på den kompletterande pedagogiska utbildningen (KPU) bör förkortas från 90 högskolepoäng till 60 högskolepoäng. Det är ett sätt att skapa fler vägar in i läraryrket för dem som redan har ämneskunskaper, och det kommer därmed att gå snabbare att få en lärarexamen. Fler bör också komma i fråga för en sådan kompletterande utbildning.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

38. Fristående kompletterande pedagogisk utbildning, punkt 19 (M, C, L, KD)

av Christer Nylander (L), Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Maria Stockhaus (M), Annika Eclund (KD) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3069 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 1 och

2017/18:3039 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD) yrkande 4.

Ställningstagande

Om det fanns fler attraktiva kompletterande pedagogiska utbildningar skulle också fler yrkesverksamma med kompetens inom områden där det i dag råder lärarbrist kunna rekryteras till läraryrket. Vidare är möjligheterna begränsade för fristående aktörer att driva KPU. Vi menar att det är onödigt svårt att få tillstånd i sådana fall man inte samtidigt bedriver en lärarutbildning. Vi vill därför att det kartläggs vilka hinder som finns för att fristående aktörer ska kunna starta och bedriva kompletterande pedagogisk utbildning.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

39. Antagning till lärarutbildningar och kompletterande pedagogisk utbildning, punkt 20 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16,

2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2 och

2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 18 och

avslår motionerna

2016/17:711 av Lars Hjälmered (M) yrkande 1,

2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,

2016/17:2044 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvis (båda SD),
2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 13,
2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3,
2017/18:2014 av Maria Plass (M),
2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1 och
2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 15.

Ställningstagande

Vi vill ha skärpta krav för antagning till lärarutbildningen. Det bör införas särskilda behörigheter för olika lärarutbildningar, både när det gäller kurser och betyg på kurser. För exempelvis en blivande matematiklärare bör det vara krav på högre betyg i matematik än för en blivande svensklärare. Vi menar också att högre krav bör kompletteras med ett lämplighetsprov. Ett sådant prov blir därmed ett sätt för sökanden att höja värdet av betygen. I provet bör kommunikativ och interaktiv förmåga bedömas liksom förmåga att ta en ledarroll och motivation för läraryrket.

Vi föreslår också att lärosätena ska få i uppdrag att ta fram gemensamma krav som ska gälla för respektive KPU-inriktning och hur behörigheten ska bedömas. Vi vill även se en utökad användning av antagningsprincipen ”antagen med villkor”. Denna princip skulle innebära att personer som i dag är högt akademiskt meriterade eller yrkesskickliga inte hindras att påbörja en KPU-utbildning enbart på grund av att ett par högskolepoäng saknas.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

40. Antagning till lärarutbildningar och kompletterande pedagogisk utbildning, punkt 20 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Christina Östberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2044 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvis (båda SD) och avslår motionerna

2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1,
2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,
2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 13,
2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16,
2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3,
2017/18:2014 av Maria Plass (M),
2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1,

2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,
 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 18 och
 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 15.

Ställningstagande

Vi vill att det införs ett obligatoriskt lämplighetstest för lärarstuderande. Utöver att pröva lämpligheten hos den studerande bör också en prövning av individens kognitiva kunskap finnas med i testet.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

41. Antagning till lärarutbildningar och kompletterande pedagogisk utbildning, punkt 20 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2 och

2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3 samt
 avslår motionerna

2016/17:711 av Lars Hjälmered (M) yrkande 1,

2016/17:2044 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD),

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 13,

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16,

2017/18:2014 av Maria Plass (M),

2017/18:2552 av Lars Hjälmered (M) yrkande 1,

2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,

2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 18 och

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 15.

Ställningstagande

Jag anser att kraven för att komma in på lärarutbildningen ska skärpas. En höjd undre gräns för att komma in på lärarutbildningen skulle ytterligare höja utbildningens attraktivitet och leda till att lärarstudenternas förutsättningar att klara studierna väsentligt skulle öka. Det är också rimligt att kräva att lärare har högre kunskap än bara godkänt i det ämne de ska undervisa i. För att få de mest lämpliga studenterna att bli lärare kan det dessutom finnas skäl att införa någon form av lämplighetstest eller inträdesprov vid alla lärarutbildningar.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

42. Antagning till lärarutbildningar och kompletterande pedagogisk utbildning, punkt 20 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 13 och

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 15 och
avslår motionerna

2016/17:711 av Lars Hjärmered (M) yrkande 1,

2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,

2016/17:2044 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvis (båda SD),

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 16,

2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2 och 3,

2017/18:2014 av Maria Plass (M),

2017/18:2552 av Lars Hjärmered (M) yrkande 1,

2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2 och

2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 18.

Ställningstagande

Det bör införas högre betygskrav samt lämplighetstest vid antagningen till lärarutbildningen. För att kunna antas till lärarutbildningen ska det krävas minst betyget B i vissa ämnen. Exempelvis ska en grundskollärare ha ett högre betyg i svenska och engelska och en ämneslärare ha högre betyg i undervisningsämnena. För att ytterligare stärka urvalsprocessen så att rätt personer blir lärare bör ett lämplighetsprov eller antagningsprov införas vid antagningen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

43. Särskilda frågor om lärarutbildningar, punkt 21 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och
Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3043 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 4,

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 17 och

2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 4 och 6 samt

avslår motionerna

2016/17:491 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Thomas Finnborg (båda M) yrkandena 1 och 3,

2016/17:711 av Lars Hjälmared (M) yrkandena 4 och 5,

2016/17:831 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 7,

2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4,

2016/17:1388 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD),

2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,

2017/18:605 av Johan Andersson m.fl. (S),

2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 6 och

2017/18:2552 av Lars Hjälmared (M) yrkandena 4 och 5.

Ställningstagande

I dag krävs det mellan fyra och fem års studier för att få en lärarexamen. För att göra det lättare för dem som skulle vilja läsa utbildningen på kortare tid bör möjligheten att gå lärarutbildningen med förhöjd studietakt införas. Vilken studietakt som anses lämplig utan att kvaliteten försämras kräver en utredning, men ambitionen bör vara att utbildningen kan förkortas med minst ett år.

Schools Direct är ett utbildningsprogram i Storbritannien som liknar ledarskaps- och lärarprogrammet Teach for Sweden som finns i Sverige. Programmet innebär att lärarstudenterna, jämfört med de på traditionella lärarutbildningar, tillbringar mer tid av sin utbildning i skolan under ledning av erfarna lärare. Vi vill att ett program tas fram för svenska lärarstudenter motsvarande det brittiska Schools Direct.

I en utvärdering genomförd av Universitetskanslersämbetet konstateras att den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) överlag nu fungerar bättre än tidigare men att mer behöver göras för att höja kvaliteten på studenternas VFU-perioder. Det råder stor brist på VFU-handledare, särskilt i gymnasieskolan. Vi föreslår att de lärosäten vid vilka lärarutbildningen finns i dag i högre utsträckning ska erbjuda VFU-handledarutbildning på distans. Alla lärarstudenter ska mötas av utbildade VFU-handledare. Vi menar att kvaliteten på lärarstudenternas VFU-perioder bör följas för att man ska kunna föreslå åtgärder som förbättrar den.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

44. Särskilda frågor om lärarutbildningar, punkt 21 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Christina Östberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:831 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 7,

2016/17:1388 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD) och

2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 6 och
avslår motionerna

2016/17:491 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Thomas Finnborg (båda M) yrkandena 1 och 3,

2016/17:711 av Lars Hjärmered (M) yrkandena 4 och 5,

2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4,

2016/17:3043 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och
4,

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 17,

2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1 och 5,

2017/18:605 av Johan Andersson m.fl. (S),

2017/18:2552 av Lars Hjärmered (M) yrkandena 4 och 5 samt

2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Vi anser att det ska införas nationella gemensamma prov på alla lärarhögskolor, förslagsvis ett till två prov per läsår. Proven, som ska skrivas digitalt och rättas centralt, bör ges på vissa obligatoriska moment och kurser. Vi menar att detta på sikt skulle gynna utbildningens kvalitet.

När det gäller kvalitet i utbildningen bör de lärarutbildningar som uppvisar brister få en anmärkning. Rättas inte bristerna till ska staten ge bindande direktiv om kvalitetsförbättringar som lärosätet måste genomföra. Fullföljs inte direktiven ska staten dra in studentpengen och ge ett annat lärosäte uppdraget att driva lärarutbildningen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

45. Särskilda frågor om lärarutbildningar, punkt 21 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 21 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4 och

2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 1 och 5 samt avslår motionerna

2016/17:491 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Thomas Finnborg (båda M) yrkandena 1 och 3,

2016/17:711 av Lars Hjälmered (M) yrkandena 4 och 5,

2016/17:831 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 7,

2016/17:1388 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD),

2016/17:3043 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 4,

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 17,

2017/18:605 av Johan Andersson m.fl. (S),

2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 6,

2017/18:2552 av Lars Hjälmered (M) yrkandena 4 och 5 samt

2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Den nya lärarutbildning som alliansregeringen introducerade har inneburit att antalet studenter som sökt till lärarhögskolorna har ökat varje år sedan 2011. Nu minskar antalet ansökningar för första gången sedan 2011. Eftersom regeringen har byggt ut lärarutbildningen har emellertid antalet antagna ökat. Jag menar att detta riskerar att sänka nivån i kvaliteten på utbildningen.

Lärarutbildningen är den utbildning som har minst internationella kontakter, det lägsta antalet internationella studenter och minst internationellt utbyte. Jag vill att internationaliseringen vid lärarhögskolorna ökar och att den kommer upp i minst genomsnittsnivån för svensk högskoleutbildning.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

46. Särskilda inriktningar av lärarutbildningar, punkt 22 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5,

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 21 och 22 samt

2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 23 och 24 samt avslår motionerna

2016/17:214 av Lars-Axel Nordell (KD),

2016/17:498 av Jesper Skalberg Karlsson (M),

2016/17:833 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 1,

2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 5 och 6,

2016/17:3134 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,

2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4,

2017/18:906 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 1 och

2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 3.

Ställningstagande

Det är en stor brist på lärare i svenska för invandrare (sfi). Vi vill därför ge fler möjlighet att studera under sommaren till sfi-lärare samt till lärare i svenska som andraspråk. I dag är det endast ett fåtal lärosäten som erbjuder lärare och lärarstudenter att sommartid läsa kurser för sfi-behörighet. Vi vill att de lärosäten där lärarutbildningen finns även ska erbjuda kurser i svenska som andraspråk över sommaren. Vi vill också utreda möjligheten att införa distanskurser i svenska som andraspråk som ska kombineras med praktik ute i sfi-verksamhet.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

47. Särskilda inriktningar av lärarutbildningar, punkt 22 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Christina Östberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2016/17:833 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 1 och
 2017/18:906 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 1 och
 avslår motionerna
 2016/17:214 av Lars-Axel Nordell (KD),
 2016/17:498 av Jesper Skalberg Karlsson (M),
 2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 5 och 6,
 2016/17:3134 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,
 2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5,
 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 21 och 22,
 2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4,
 2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 3 och
 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 23 och 24.

Ställningstagande

Vår uppfattning är att rollen som lärare med inriktning mot fritidshem går att utveckla betydligt mer. Dessa lärare bör ansvara för jourklasser, särbegåvade barn och antimobbningsarbetet på skolan. Vi vill därför genomföra en förändring av lärarutbildningen med inriktning mot fritidshem. Utbildningen bör ge studenterna kunskaper i att arbeta i jourklasser där barn med tillfälliga svårigheter vistas temporärt. Likaså bör utbildningen innehålla kunskaper om hur man arbetar med såväl särbegåvade barn som med barn som behöver extra- eller specialundervisning när de har hamnat efter. Vidare ska utbildningen ge kunskaper om antimobbningsarbete.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

48. Särskilda inriktningar av lärarutbildningar, punkt 22 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
 2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 3 och
 avslår motionerna
 2016/17:214 av Lars-Axel Nordell (KD),
 2016/17:498 av Jesper Skalberg Karlsson (M),
 2016/17:833 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 1,
 2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 5 och 6,
 2016/17:3134 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,
 2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5,

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 21 och 22,
2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4,
2017/18:906 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 1 och
2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 23 och 24.

Ställningstagande

Enligt min mening bör regeringen utreda möjligheten att inrätta en vuxenläroutbildning. En stor andel av dem som i dag arbetar med att utbilda vuxna har inte tillräcklig utbildning. En särskild vuxenläroutbildning vore en bra möjlighet för dem som vill jobba med att utbilda vuxna samtidigt som det på sikt skulle bidra till att höja kvaliteten på vuxenutbildningen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

49. Särskilda inriktningar av lärarutbildningar, punkt 22 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 22 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 5 och 6 samt
2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4 och
avslår motionerna
2016/17:214 av Lars-Axel Nordell (KD),
2016/17:498 av Jesper Skalberg Karlsson (M),
2016/17:833 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 1,
2016/17:3134 av Cecilia Widegren (M) yrkandena 1 och 2,
2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5,
2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 21 och 22,
2017/18:906 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 1,
2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V) yrkande 3 och
2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 23 och 24.

Ställningstagande

Jag anser att ämnesläroutbildningen till högstadie- respektive gymnasielärare bör slås ihop. Det är i dag för få studenter som enbart vill utbilda sig till högstadielärare, vilket bl.a. beror på att de som utbildar sig till gymnasielärare har rätt att undervisa på högstadiet medan motsatsen inte gäller. Jag menar vidare att det ska göras tydligt att en ämneslärarexamen motsvarar en

masterexamen. Poängmässigt gör den det redan i dag, men en masterexamen är internationellt gångbar och höjer statusen på yrket.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

50. Innehåll i lärarutbildningar, punkt 23 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 18,

2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7 och

2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 19 och 20 samt avslår motionerna

2016/17:101 av Cecilia Magnusson (M),

2016/17:491 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Thomas Finnborg (båda M) yrkande 2,

2016/17:646 av Birgitta Ohlsson m.fl. (L) yrkande 1,

2016/17:710 av Lars Hjälmared (M) yrkande 1,

2016/17:711 av Lars Hjälmared (M) yrkande 3,

2016/17:835 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 8,

2016/17:1279 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M) yrkande 2,

2016/17:1397 av Richard Jomshof och Carina Herrstedt (båda SD),

2016/17:1499 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,

2016/17:2830 av Annika Eclund (KD),

2016/17:3031 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 6,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 50,

2017/18:1033 av Annika Eclund (KD) yrkande 1,

2017/18:1062 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 8,

2017/18:1423 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M) yrkande 2,

2017/18:2552 av Lars Hjälmared (M) yrkande 3,

2017/18:2613 av Lars Hjälmared (M) yrkande 1,

2017/18:2899 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 5,

2017/18:3170 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1 och

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 52.

Ställningstagande

För att höja lärarkompetensen behöver lärarutbildningen förbättras och moderniseras. Vi menar att det behöver införas nya obligatoriska moment på utbildningen. Nya krav ställs på dagens lärare, och t.ex. specialpedagogik och svenska som andraspråk är kompetenser som alla lärare bör ha. Även ledarskapsutveckling och kunskap om metodik och didaktik i en digital skolmiljö behövs på en modern lärarutbildning. Vi anser också att ämneskunskaper ska premieras hos lärare och att ämnesstudierna därför bör stärkas på lärarutbildningarna. Lärarstudenterna kan läsa ämnen gemensamt med studenter på enstaka kurser och bedömas på samma sätt, oavsett om de har skaffat sig kompetensen inom läraryrket eller på en annan utbildning.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

51. Innehåll i lärarutbildningar, punkt 23 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Christina Östberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:835 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 8,

2016/17:1397 av Richard Jomshof och Carina Herrstedt (båda SD) och

2017/18:1062 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 8 och

avslår motionerna

2016/17:101 av Cecilia Magnusson (M),

2016/17:491 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Thomas Finnberg (båda M) yrkande 2,

2016/17:646 av Birgitta Ohlsson m.fl. (L) yrkande 1,

2016/17:710 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1,

2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkande 3,

2016/17:1279 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M) yrkande 2,

2016/17:1499 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,

2016/17:2830 av Annika Eclund (KD),

2016/17:3031 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 6,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 50,

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 18,

2017/18:1033 av Annika Eclund (KD) yrkande 1,

2017/18:1423 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M) yrkande 2,
 2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 3,
 2017/18:2613 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1,
 2017/18:2899 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 5,
 2017/18:3170 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,
 2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7,
 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 19 och 20 samt
 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 52.

Ställningstagande

Vi vill tillsätta en utredning om hur it ska bli en naturlig del av lärarutbildningen. Lärarna ska redan från lärarhögskolan få med sig pedagogisk kunskap, arbets- och tankesätt som är anpassade efter de möjligheter och de verktyg som den digitala omställningen ger. Vi anser också att ledarskapsutbildning ska vara en integrerad del av lärarutbildningen. Förmedlandet av kunskap till eleverna förutsätter att läraren är tydlig och fungerar väl i sin roll som ledare och kunskapsförmedlare.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

52. Innehåll i lärarutbildningar, punkt 23 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3031 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 6 och

2017/18:2899 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 5 och

avslår motionerna

2016/17:101 av Cecilia Magnusson (M),

2016/17:491 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Thomas Finnborg (båda M) yrkande 2,

2016/17:646 av Birgitta Ohlsson m.fl. (L) yrkande 1,

2016/17:710 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1,

2016/17:711 av Lars Hjalmered (M) yrkande 3,

2016/17:835 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 8,

2016/17:1279 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M) yrkande 2,

2016/17:1397 av Richard Jomshof och Carina Herrstedt (båda SD),

2016/17:1499 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,

2016/17:2830 av Annika Eclund (KD),
2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 50,
2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 18,
2017/18:1033 av Annika Eclund (KD) yrkande 1,
2017/18:1062 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 8,
2017/18:1423 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M) yrkande 2,
2017/18:2552 av Lars Hjalmered (M) yrkande 3,
2017/18:2613 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1,
2017/18:3170 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,
2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7,
2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 19 och 20 samt
2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 52.

Ställningstagande

Det är viktigt att lärare har grundläggande kunskaper om elever med funktionsnedsättning. I dag gäller enligt examensbeskrivningen att en student måste ”visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov”. Jag menar att detta krav behöver skärpas och förtydligas. När man arbetar med elever med funktionsnedsättning måste man ha insikt om att dessa elever inte nödvändigtvis också har specialpedagogiska behov.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

53. Innehåll i lärarutbildningar, punkt 23 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 23 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2830 av Annika Eclund (KD),
2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 50,
2017/18:1033 av Annika Eclund (KD) yrkande 1 och
2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 52 och
avslår motionerna
2016/17:101 av Cecilia Magnusson (M),
2016/17:491 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Thomas Finnborg (båda M) yrkande 2,
2016/17:646 av Birgitta Ohlsson m.fl. (L) yrkande 1,
2016/17:710 av Lars Hjalmered (M) yrkande 1,

2016/17:711 av Lars Hjärmered (M) yrkande 3,
 2016/17:835 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 8,
 2016/17:1279 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M) yrkande 2,
 2016/17:1397 av Richard Jomshof och Carina Herrstedt (båda SD),
 2016/17:1499 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,
 2016/17:3031 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 6,
 2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 18,
 2017/18:1062 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 8,
 2017/18:1423 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M) yrkande 2,
 2017/18:2552 av Lars Hjärmered (M) yrkande 3,
 2017/18:2613 av Lars Hjärmered (M) yrkande 1,
 2017/18:2899 av Bengt Eliasson m.fl. (L) yrkande 5,
 2017/18:3170 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) yrkande 1,
 2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 7 och
 2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 19 och 20.

Ställningstagande

Elever i svensk skola behöver garanteras en gedigen och likvärdig utbildning i källkritik och kritisk granskning. Enligt Statens medieråd är lärarutbildningen ojämn när det gäller frågor om nätkunskap och källkritik. Det finns stora skillnader mellan lärosätenas lärarutbildningar vad gäller inslag av och medvetenheten om medie- och informationsfrågor. Jag anser att utbildningens styrdokument bör uppdateras i fråga om kritisk granskning och källkritik. Medie- och informationskunnighet bör införas i examinationskraven på lärarutbildningen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

54. Utbud av och innehåll i hälso- och sjukvårdsutbildningar, punkt 24 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3421 av Cecilia Widegren m.fl. (M) yrkandena 11 och 55 samt avslår motionerna

2016/17:154 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3,

2016/17:411 av Finn Bengtsson (M),
2016/17:870 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S),
2016/17:995 av Hannah Bergstedt (S),
2016/17:1044 av Anna Vikström m.fl. (S),
2016/17:1907 av Margareta B Kjellin (M),
2016/17:2585 av Jeff Ahl (SD),
2016/17:2689 av Thomas Finnborg (M),
2016/17:2850 av Tuve Skånberg (KD),
2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 3,
2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 47,
2017/18:31 av Tina Acketoft (L) yrkande 1,
2017/18:172 av Jeff Ahl (SD),
2017/18:458 av Finn Bengtsson (M),
2017/18:802 av Rikard Larsson m.fl. (S) yrkande 8,
2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 9,
2017/18:994 av Lars Beckman (M),
2017/18:1752 av John Widegren (M) yrkande 1,
2017/18:1830 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S),
2017/18:1910 av Matilda Ernkrans m.fl. (S),
2017/18:2052 av Lena Asplund (M),
2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 3 och
2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkandena 48 och 49.

Ställningstagande

Vi anser att samtliga grundvårdutbildningar ska ge relevanta kunskaper i gerontologi, geriatrik och demenssjukdom. Likaså bör det i läkares, sjuksköterskors och andra professioners utbildning ingå tjänstgöring inom den nära vården.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

55. Utbud av och innehåll i hälso- och sjukvårdsutbildningar, punkt 24 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Christina Östberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 9 och

avslår motionerna

2016/17:154 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3,

2016/17:411 av Finn Bengtsson (M),
 2016/17:870 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S),
 2016/17:995 av Hannah Bergstedt (S),
 2016/17:1044 av Anna Vikström m.fl. (S),
 2016/17:1907 av Margareta B Kjellin (M),
 2016/17:2585 av Jeff Ahl (SD),
 2016/17:2689 av Thomas Finnborg (M),
 2016/17:2850 av Tuve Skånberg (KD),
 2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 3,
 2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 47,
 2017/18:31 av Tina Acketoft (L) yrkande 1,
 2017/18:172 av Jeff Ahl (SD),
 2017/18:458 av Finn Bengtsson (M),
 2017/18:802 av Rikard Larsson m.fl. (S) yrkande 8,
 2017/18:994 av Lars Beckman (M),
 2017/18:1752 av John Widegren (M) yrkande 1,
 2017/18:1830 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S),
 2017/18:1910 av Matilda Ernkrans m.fl. (S),
 2017/18:2052 av Lena Asplund (M),
 2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 3,
 2017/18:3421 av Cecilia Widegren m.fl. (M) yrkandena 11 och 55 samt
 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkandena 48 och 49.

Ställningstagande

Vi menar att antalet utbildningsplatser på utbildningen till barnmorska bör öka så att bristen på barnmorskor på sikt kan åtgärdas. Även om intresset för yrket har minskat på senare år är antalet ansökningar fortfarande betydligt högre än antalet platser.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

56. Utbud av och innehåll i hälso- och sjukvårdsutbildningar, punkt 24 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:154 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3 och

avslår motionerna

2016/17:411 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:870 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S),
2016/17:995 av Hannah Bergstedt (S),
2016/17:1044 av Anna Vikström m.fl. (S),
2016/17:1907 av Margareta B Kjellin (M),
2016/17:2585 av Jeff Ahl (SD),
2016/17:2689 av Thomas Finnborg (M),
2016/17:2850 av Tuve Skånberg (KD),
2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 3,
2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 47,
2017/18:31 av Tina Acketoft (L) yrkande 1,
2017/18:172 av Jeff Ahl (SD),
2017/18:458 av Finn Bengtsson (M),
2017/18:802 av Rikard Larsson m.fl. (S) yrkande 8,
2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 9,
2017/18:994 av Lars Beckman (M),
2017/18:1752 av John Widegren (M) yrkande 1,
2017/18:1830 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S),
2017/18:1910 av Matilda Ernkrans m.fl. (S),
2017/18:2052 av Lena Asplund (M),
2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 3,
2017/18:3421 av Cecilia Widegren m.fl. (M) yrkandena 11 och 55 samt
2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkandena 48 och 49.

Ställningstagande

Jag vill att regeringen tillsätter en utredning med uppdraget att se över hur genus behandlas i de nationella vårdutbildningarna. Vårdpersonal har en viktig roll att spela i arbetet för en jämställd vård. För att det ska bli en varaktig förändring i vården behövs nationell samordning och styrning av jämställdhetsarbetet. Staten bör därför ta rollen som nationell samordnare och styra hälso- och sjukvårdens utbildningar i genusanalytisk riktning.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

57. Utbud av och innehåll i hälso- och sjukvårdsutbildningar, punkt 24 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 24 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 47 och

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkandena 48 och 49 samt avslår motionerna
 2016/17:154 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 3,
 2016/17:411 av Finn Bengtsson (M),
 2016/17:870 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S),
 2016/17:995 av Hannah Bergstedt (S),
 2016/17:1044 av Anna Vikström m.fl. (S),
 2016/17:1907 av Margareta B Kjellin (M),
 2016/17:2585 av Jeff Ahl (SD),
 2016/17:2689 av Thomas Finnborg (M),
 2016/17:2850 av Tuve Skånberg (KD),
 2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 3,
 2017/18:31 av Tina Acketoft (L) yrkande 1,
 2017/18:172 av Jeff Ahl (SD),
 2017/18:458 av Finn Bengtsson (M),
 2017/18:802 av Rikard Larsson m.fl. (S) yrkande 8,
 2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 9,
 2017/18:994 av Lars Beckman (M),
 2017/18:1752 av John Widegren (M) yrkande 1,
 2017/18:1830 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S),
 2017/18:1910 av Matilda Ernkrans m.fl. (S),
 2017/18:2052 av Lena Asplund (M),
 2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C) yrkande 3 och
 2017/18:3421 av Cecilia Widegren m.fl. (M) yrkandena 11 och 55.

Ställningstagande

Jag vill uppmärksamma det faktum att trots att 17 procent av befolkningen från 16 år och uppåt har någon form av hörselproblem enligt SCB är det brist på såväl nytutexaminerade som erfarna audionomer. Vidare förordar jag ett försök med obligatorisk AT-tjänstgöring för alla nyutbildade sjuksköterskor med efterföljande utvärdering. Nyutbildade sjuksköterskor har generellt sett goda teoretiska kunskaper men begränsad praktisk erfarenhet, varför en AT-tjänstgöring kan vara värdefull.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

58. Kompetensförsörjning inom film, punkt 25 (M, C, L, KD)

av Christer Nylander (L), Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Maria Stockhaus (M), Annika Eclund (KD) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 25 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2886 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 11.

Ställningstagande

Vi begär att kompetensförsörjningen inom filmområdet säkerställs långsiktigt.
Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

59. Utbud av och innehåll i andra utbildningar, punkt 26 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och
Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2017/18:3070 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 2 och
2017/18:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2 och
avslår motionerna
2016/17:7 av Robert Stenkvist (SD),
2016/17:71 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 1,
2016/17:562 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 2,
2016/17:1545 av Marta Obminska (M),
2016/17:1574 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),
2016/17:2012 av Robert Hannah (L) yrkande 3,
2016/17:2165 av Susanne Eberstein (S),
2016/17:2183 av Johan Büser (S),
2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13,
2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30,
2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 17,
2017/18:17 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 1,
2017/18:104 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2,
2017/18:433 av Robert Hannah (L) yrkande 2,
2017/18:499 av Robert Hannah (L) yrkande 1,
2017/18:565 av Anna Hagwall (-),
2017/18:1114 av Fredrik Lundh Sammeli (S) yrkande 3,
2017/18:1594 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 1,
2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C) yrkande 1,
2017/18:2027 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),
2017/18:2667 av Monica Green m.fl. (S),

2017/18:3116 av Marta Obminska (M),
 2017/18:3186 av Amineh Kakabaveh (V) yrkande 8,
 2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3,
 2017/18:3600 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13,
 2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 19,
 2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 21 och
 2017/18:3789 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30.

Ställningstagande

Utbildningen till studie- och yrkesvägledare behöver utvecklas och vi vill att den ska utvecklas enligt de framgångsrika exempel som finns i våra nordiska grannländer. Studie- och yrkesvägledarens roll behöver konkretiseras. Utbildningen bör därför förbättras i enlighet med de nya krav på vägledning som kommer att ställas.

Vi efterfrågar en utredning om hur staten kan stimulera ett fördjupat samarbete mellan de olika kultur- och arkitektutbildningarna. Arkitekter, konstnärer och andra skapande grupper har en viktig roll när nya bostadsområden växer fram. Samarbetet mellan dessa behöver dock stärkas, både avseende att reformera respektive utbildningar och i arbetet med att ta fram nya bostadsområden.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

60. Utbud av och innehåll i andra utbildningar, punkt 26 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Christina Östberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:1594 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 1 och avslår motionerna

2016/17:7 av Robert Stenkvist (SD),

2016/17:71 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 1,

2016/17:562 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 2,

2016/17:1545 av Marta Obminska (M),

2016/17:1574 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2016/17:2012 av Robert Hannah (L) yrkande 3,

2016/17:2165 av Susanne Eberstein (S),

2016/17:2183 av Johan Büser (S),

2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13,

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 17,
2017/18:17 av Robert Stenkvis (SD) yrkande 1,
2017/18:104 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2,
2017/18:433 av Robert Hannah (L) yrkande 2,
2017/18:499 av Robert Hannah (L) yrkande 1,
2017/18:565 av Anna Hagwall (-),
2017/18:1114 av Fredrik Lundh Sammeli (S) yrkande 3,
2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C) yrkande 1,
2017/18:2027 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),
2017/18:2667 av Monica Green m.fl. (S),
2017/18:3070 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 2,
2017/18:3116 av Marta Obminska (M),
2017/18:3186 av Aminéh Kakabaveh (V) yrkande 8,
2017/18:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,
2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3,
2017/18:3600 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13,
2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 19,
2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 21 och
2017/18:3789 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30.

Ställningstagande

Vi vill se en nationell översyn och kvalitetssäkring av scenkonstutbildningarna. Översyn och utvärdering är viktiga verktyg i arbetet med att få en någorlunda balans mellan utbud av utbildningsplatser och efterfrågan liksom för att säkra kvaliteten och svensk scenkonst i den internationella konkurrensen.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

61. Utbud av och innehåll i andra utbildningar, punkt 26 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30,
2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C) yrkande 1 och
2017/18:3789 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30 och
avslår motionerna

2016/17:7 av Robert Stenkvis (SD),
2016/17:71 av Robert Stenkvis (SD) yrkande 1,

2016/17:562 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 2,
2016/17:1545 av Marta Obminska (M),
2016/17:1574 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),
2016/17:2012 av Robert Hannah (L) yrkande 3,
2016/17:2165 av Susanne Eberstein (S),
2016/17:2183 av Johan Büser (S),
2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13,
2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 17,
2017/18:17 av Robert Stenkvisst (SD) yrkande 1,
2017/18:104 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2,
2017/18:433 av Robert Hannah (L) yrkande 2,
2017/18:499 av Robert Hannah (L) yrkande 1,
2017/18:565 av Anna Hagwall (-),
2017/18:1114 av Fredrik Lundh Sammeli (S) yrkande 3,
2017/18:1594 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 1,
2017/18:2027 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),
2017/18:2667 av Monica Green m.fl. (S),
2017/18:3070 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 2,
2017/18:3116 av Marta Obminska (M),
2017/18:3186 av Aminéh Kakabaveh (V) yrkande 8,
2017/18:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,
2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3,
2017/18:3600 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13,
2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 19 och
2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 21.

Ställningstagande

Jag anser att det ska vara obligatoriskt med relevanta grundläggande moment om våldsutsatthet m.m. i utbildningar till alla yrken som kommer i kontakt med våldsutsatta personer. De personer som har utsatts för våld och som kommer i kontakt med myndighetspersonal måste kunna vara säkra på att denna personal förstår problematiken.

Jag menar vidare att ett digitalt perspektiv måste införas i utbildningar till yrken inom exempelvis utbildning och vård. Ett hinder för utvecklingen av it inom offentliga verksamheter är bl.a. attityder och kunskapsbrister hos tjänstemän och annan personal. Om it i högre utsträckning ingår i utbildningarna kommer det att leda till att it blir en alltmer integrerad del av dessa yrkeskårers verksamhet.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

62. Utbud av och innehåll i andra utbildningar, punkt 26 (L)

av Christer Nylander (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2012 av Robert Hannah (L) yrkande 3,

2017/18:499 av Robert Hannah (L) yrkande 1 och

2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 och
avslår motionerna

2016/17:7 av Robert Stenkvist (SD),

2016/17:71 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 1,

2016/17:562 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 2,

2016/17:1545 av Marta Obminska (M),

2016/17:1574 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2016/17:2165 av Susanne Eberstein (S),

2016/17:2183 av Johan Büser (S),

2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13,

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 17,

2017/18:17 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 1,

2017/18:104 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2,

2017/18:433 av Robert Hannah (L) yrkande 2,

2017/18:565 av Anna Hagwall (-),

2017/18:1114 av Fredrik Lundh Sammeli (S) yrkande 3,

2017/18:1594 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 1,

2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C) yrkande 1,

2017/18:2027 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2017/18:2667 av Monica Green m.fl. (S),

2017/18:3070 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 2,

2017/18:3116 av Marta Obminska (M),

2017/18:3186 av Amineh Kakabaveh (V) yrkande 8,

2017/18:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,

2017/18:3600 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 19,

2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 21 och

2017/18:3789 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30.

Ställningstagande

Det är ofta personal i socialtjänsten, skolan, sjukvården eller polisen som först kommer i kontakt med personer som utsätts för hedersrelaterat förtryck. Denna personal måste därför ha kunskap för att kunna se signaler och vidta rätt åtgärder. Det är angeläget att relevanta yrkesutbildningar ger tillräcklig kompetens i hedersrelaterat våld. Aktuella yrkesgrupper är exempelvis sjuksköterskor, kuratorer, psykologer, socionomer, poliser, jurister och lärare. Det bör därför utredas hur kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck kan göras till obligatoriska inslag i grundutbildningarna för dessa yrken.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

63. Utbud av och innehåll i andra utbildningar, punkt 26 (KD)

av Annika Eclund (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 26 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13,

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 17,

2017/18:3600 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 13,

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD) yrkande 19 och

2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 21 och

avslår motionerna

2016/17:7 av Robert Stenkvist (SD),

2016/17:71 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 1,

2016/17:562 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) yrkande 2,

2016/17:1545 av Marta Obminska (M),

2016/17:1574 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),

2016/17:2012 av Robert Hannah (L) yrkande 3,

2016/17:2165 av Susanne Eberstein (S),

2016/17:2183 av Johan Büser (S),

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30,

2017/18:17 av Robert Stenkvist (SD) yrkande 1,

2017/18:104 av Caroline Szyber (KD) yrkande 2,

2017/18:433 av Robert Hannah (L) yrkande 2,

2017/18:499 av Robert Hannah (L) yrkande 1,

2017/18:565 av Anna Hagwall (-),

2017/18:1114 av Fredrik Lundh Sammeli (S) yrkande 3,

2017/18:1594 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD) yrkande 1,

2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C) yrkande 1,
2017/18:2027 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M),
2017/18:2667 av Monica Green m.fl. (S),
2017/18:3070 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 2,
2017/18:3116 av Marta Obminska (M),
2017/18:3186 av Amineh Kakabaveh (V) yrkande 8,
2017/18:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 2,
2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 och
2017/18:3789 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 30.

Ställningstagande

Jag anser att en akademisk utbildning i pedagogiskt ledarskap bör införas och att en befattning som rektor kan vara ett av målen med genomgången utbildning. Utbildningen ska motsvara både den nuvarande statliga befattningsutbildningen och det s.k. Rektorslyftet. För att antas ska man minst ha en filosofie kandidat-examen och två års arbetslivserfarenhet.

Vidare önskar jag en översyn av grundläggande moment om företagande och entreprenörskap i konstnärliga utbildningar. För många som jobbar inom kulturområdet är konstnärskapet en livsstil som inte alltid är lätt att förena med en företagsekonomisk struktur. Men det bästa sättet att leva på sin konst är ofta att starta eget företag. För att det ska fungera krävs dock viss kompetens inom företagande och ekonomi, något som många konstnärliga utbildningar saknar.

Jag efterfrågar också fler utbildningar, liksom forskning och utveckling, inom områdena turismvetenskap och mötesplanering.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

64. Studentfrågor, punkt 27 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförts i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2971 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13,
2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 9,
2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkandena 9 och 18 samt
2017/18:3776 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13 och
avslår motionerna
2016/17:1497 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M),
2017/18:1669 av Annika Hirvonen Falk (MP),
2017/18:1825 av Åsa Westlund m.fl. (S),

2017/18:3167 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M) och
2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkandena 4–6.

Ställningstagande

Enligt min mening bör en mångfald av och flexibilitet kring examinationsformer finnas inom den högre utbildningen. Jag anser också att internationella studier bör premieras och att det därför ska bli enklare att tillgodoräkna sig utlandsstudier.

Vidare menar jag att det bör utredas om studenthälsans och sjukvårdens ansvar för studenters rehabilitering och om utbildningsanordnarens rehabiliteringsansvar bör förtydligas. I dag kan en sjukskriven student bara få rehabilitering mot arbetsmarknaden, men en sjukskriven student som blir frisk vill troligen i första hand avsluta sina studier.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

65. Studentfrågor, punkt 27 (V)

av Daniel Riazat (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 27 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V) yrkandena 4–6 och avslår motionerna

2016/17:1497 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M),

2016/17:2971 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13,

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 9,

2017/18:1669 av Annika Hirvonen Falk (MP),

2017/18:1825 av Åsa Westlund m.fl. (S),

2017/18:3167 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M),

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkandena 9 och 18 samt

2017/18:3776 av Solveig Zander m.fl. (C) yrkande 13.

Ställningstagande

Enligt högskolelagen ska all högre utbildning vara avgiftsfri i Sverige. Trots detta finns det begränsad uppföljning av hur det ser ut i verkligheten. Det saknas också tydliga definitioner för var avgiftsgränsen går. I många utbildningar ingår det obligatoriska moment som kan skapa oförutsedda merkostnader för studenterna. Jag menar därför att det bör göras en utredning om dolda avgifter och kostnader inom högre utbildning, särskilt inom den

verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Även det faktum att studenter måste köpa sin egen kurslitteratur kan betraktas som ett avsteg från principen om avgiftsfrihet för utbildningen. Inköpen innebär en stor ekonomisk börda för studenterna, och det bör utredas om det kan ställas krav på att all kurslitteratur ska göras tillgänglig digitalt via högskole- och universitetsbiblioteken.

Vidare anser jag att regeringen bör utreda hur ägardirektiven för Akademiska Hus AB kan ändras eftersom bolagets hyresnivåer påverkar många studentkårer negativt. Det är inte rimligt att hyreskostnader utgör en så stor del av kårernas kostnader som i dag. Lägre hyreskostnader kan också främja studenters ideella engagemang i studentkårerna.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

66. Genomströmning, punkt 28 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 4 och 5,

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 6 och

2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 43 och

avslår motionerna

2016/17:496 av Gunilla Nordgren (M),

2016/17:938 av Sanne Lennström och Pyy Niemi (båda S),

2016/17:1970 av Hans Rothenberg (M) och

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 13.

Ställningstagande

Uppgiften för Sveriges högskolor är att garantera en god kompetensförsörjning. Enligt vår mening krävs högre genomströmning än i dag så att fler studenter kan tidigarelägga sitt inträde på arbetsmarknaden. Vi vill därför att en utredning ser över längden på flera av dagens högskoleprogram. Likaså bör det övervägas om det ska finnas större möjligheter att avsluta ett högskoleprogram i snabbare takt. Förutsättningar för en god genomströmning beror också på den tid som studenter faktiskt ägnar åt sina studier. Det finns flera rapporter som vittnar om att studier som räknas som heltid har en låg andel lärarledda timmar, hög andel självstudier samt att studenter kan vara yrkesverksamma i hög utsträckning under studierna. Detta är inte rimligt, och vi menar att åtgärder behöver vidtas så att det som

betecknas som heltidsstudier faktiskt motsvaras av heltid. Mått på studieomfattningen ska också ingå vid utvärderingar av kvalitet och i lärosätenas egna uppföljningar.

Internationellt mäts genomströmning som studietid till avklarad examen. I Sverige är det en stor andel som inte tar ut sina examensbevis, något som i förlängningen kan försämra deras möjlighet till internationell rörlighet som yrkesverksamma. I dag är det enligt högskoleförordningen den enskilda studenten som ska ta initiativ till att examensbevis utfärdas, men vi vill att denna fråga utreds.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

67. Genomströmning, punkt 28 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 28 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 13 och avslår motionerna

2016/17:496 av Gunilla Nordgren (M),

2016/17:938 av Sanne Lennström och Pyy Niemi (båda S),

2016/17:1970 av Hans Rothenberg (M),

2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkandena 4 och 5,

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 6 och

2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 43.

Ställningstagande

Det borde vara möjligt att effektivisera studierna och få en ökad genomströmning genom ett mer flexibelt terminssystem. Förutom att fler studenter fortare kommer ut i arbete behöver inte de som saknar försörjning under sommaren ta studiemedel för irrelevanta och onödiga sommarkurser.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

68. Utbildningars arbetslivsanknytning, punkt 29 (M)

av Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Maria Stockhaus (M) och Ida Drougge (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 14,
2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4 och
2017/18:3592 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 20 och
avslår motionerna
2016/17:787 av Johan Nissinen (SD),
2016/17:2392 av Markus Wiechel (SD),
2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 14,
2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2,
2017/18:1636 av Johan Nissinen (SD),
2017/18:2283 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,
2017/18:3111 av Saila Quicklund (M) och
2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 13.

Ställningstagande

Vi vill se reformer för att bättre anpassa utbildningsväsendet till arbetsmarknadens efterfrågan och de yrkesverksammas behov av omställning och kompetensutveckling. Personer med högre utbildning behöver ofta fortbildning och kompetensutveckling på högskola eller universitet, vilket medför att utbildningarnas längd, studietakten och sättet att tillhandahålla dem behöver vara anpassade. Högskolorna och universiteten bör därför ges ett särskilt uppdrag att tillgodose behovet för yrkesverksamma i sitt utbud.

Vi föreslår vidare att en nationell rankingslista över kvalitet inrättas för alla akademiska utbildningar. Mått som ska påverka rankingen bör bl.a. visa studenters etablering på arbetsmarknaden efter examen. Rankingslistan ska publiceras, och informationen kan tjäna som underlag för blivande studenter inför deras val av utbildning. Uppgifterna kan även användas som en del av underlaget inför beslut om eventuell nedläggning av utbildningar. Vi menar också att det vore värdefullt om varje lärosäte årligen lämnade en samlad redovisning med information om de examinerades sysselsättning året efter examen, fördelade på utbildningsområde och inrikes och utrikes födda.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

69. Utbildningars arbetslivsanknytning, punkt 29 (SD)

av Stefan Jakobsson (SD) och Christina Östberg (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2 och avslår motionerna

2016/17:787 av Johan Nissinen (SD),

2016/17:2392 av Markus Wiechel (SD),

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 14,

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 14,

2017/18:1636 av Johan Nissinen (SD),

2017/18:2283 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,

2017/18:3111 av Saila Quicklund (M),

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4,

2017/18:3592 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 20 och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 13.

Ställningstagande

Vi tycker att det är viktigt att öka studenternas anställningsbarhet efter examen. Likaså är det angeläget att säkerställa att relevant forskning bedrivs. Det bör därför införas en passus i högskolelagen där det ska framgå att lärosätena har skyldighet att fortlöpande följa upp examinerade studenter samt att lärosätena ska samarbeta med det omgivande samhället så att forskningsbaserad kunskap kommer till nytta.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförs ovan.

70. Utbildningars arbetslivsanknytning, punkt 29 (C)

av Ulrika Carlsson i Skövde (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 29 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 14 och

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C) yrkande 13 och

avslår motionerna

2016/17:787 av Johan Nissinen (SD),

2016/17:2392 av Markus Wiechel (SD),

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 14,

2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2,

2017/18:1636 av Johan Nissinen (SD),

2017/18:2283 av Markus Wiechel (SD) yrkande 2,

2017/18:3111 av Saila Quicklund (M),

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M) yrkande 4 och

2017/18:3592 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 20.

Ställningstagande

Jag menar att den högre utbildningen i ökad utsträckning bör kopplas till arbetsmarknaden och att det kan göras genom entreprenöriellt lärande, utökad praktik och ett utvecklat studentmedarbetarsystem. För att fler studenter ska få jobb måste högskoleutbildningarnas konkurrenskraft stärkas och utbildningarna bli mer relevanta för arbetsmarknaden. Samverkan med arbetsmarknaden och samhället behöver därför förbättras.

Regeringen bör vidta åtgärder enligt vad som anförts ovan.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:7 av Robert Stenkvist (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en reformerad arkitektutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:71 av Robert Stenkvist (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen under riksdagsåret bör återkomma med en proposition om särskild antagningsgrupp till juristprogrammet för personer med erfarenhet inom polisyrket och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:97 av Eva Lohman och Ann-Britt Åsebol (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa meritpoäng i samiska, meänkieli, finska, jiddisch och romani chib och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:101 av Cecilia Magnusson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att i lärarytbildningen införliva överförande av kunskaper i kritiskt granskande av bild och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:154 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning med uppdraget att se över hur genus behandlas i de nationella vårdutbildningarna och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:214 av Lars-Axel Nordell (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en akademisk utbildning för teckenspråks- och teckentolkslärare, lämpligtvis vid Örebro universitet, och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:215 av Lars-Axel Nordell (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fullfinansiera läkarutbildningen vid Örebro universitet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:224 av Lotta Finstorp (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur vi bättre kan ta till vara de kunskaper som hemvändande studenter och nyanlända införskaffat sig genom studier i andra länder och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att göra det enklare att få sin legitimation inom sin profession översatt och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:305 av Jesper Skalberg Karlsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta no-show-avgifter i den högre utbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:313 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Lunds universitet ett fördjupat och bredare utbildningsuppdrag för Uppåkra och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:326 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärosäten i samarbete med kommuner och Akademiska Hus måste korrelera antalet utbildningsplatser med tillgången på studentbostäder och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:411 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt bereda ärendet om att förändra grundutbildningen för läkare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:491 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson och Thomas Finnborg (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en modern och framtidsinriktad lärarhögskola och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att specialpedagogik ska ingå i samtliga lärarutbildningar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbeta för att göra lärarutbildningen mer attraktiv för att locka till sig de mest kompetenta kandidaterna och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:496 av Gunilla Nordgren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka antalet studieveckor för utbildningar på högskola och universitet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:498 av Jesper Skalberg Karlsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de lärosäten som har examensrätt i svenska som andraspråk bör ges i uppdrag att erbjuda sommarkurser i ämnet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:520 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna Umeå universitets roll som ett kunskapsnav i Västerbotten och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:562 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att det finns relevanta utbildningar inom kärnkraftsområdet för att säkra kompetensen inom kärnkraftsproduktionen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:646 av Birgitta Ohlsson m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildning av lärarstudenter i sex- och samlevnadsfrågor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:710 av Lars Hjalmered (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om digital kompetens på lärarutbildningarna och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:711 av Lars Hjalmered (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga införandet av lämplighetstest vid antagningen till lärarutbildningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga införandet av fler vägar för att bli lärare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om digital kunskap på lärarutbildningarna och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga införandet av sommarkurser för att lärarstudenter snabbare ska kunna ta examen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och utvärdera lärarutbildningarnas kvalitet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:787 av Johan Nissinen (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett näringslivsår på högskolor och universitet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:831 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn av lärarutbildningar ska ske där staten äger rätt att ge bindande direktiv och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:833 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förändrad lärarutbildning med inriktning mot fritidshem där dessa ska bära ansvaret för jourklasser, särbegåvade barn och antimobbningsarbetet på skolan och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:835 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för hur it ska bli en naturlig del av lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:870 av Tomas Eneroth och Monica Haider (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utöka antalet utbildningsplatser för läkarstudenter och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:903 av Teres Lindberg (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för att komma till rätta med social snedrekrytering till universitet och högskolor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:938 av Sanne Lennström och Pyry Niemi (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa ett frivilligt treterminssystem på högskolor och universitet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:952 av Per-Arne Håkansson och Kent Härstedt (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bevara och utveckla Trafikflyghögskolans i Ljungbyhed direkta koppling till forskning och universitet som en resurs för grundläggande flygutbildningsbehov och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:955 av Monica Green m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att utveckla och bredda utbildningarna vid Högskolan i Skövde och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:956 av Susanne Eberstein m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta Mittuniversitetets betydelse för tillväxt och välfärd och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:969 av Catharina Bråkenhielm och Jan-Olof Larsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om distansutbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:995 av Hannah Bergstedt (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hur bemötandet av patienter inom sjukvården kan utvecklas med stöd av "lärpatienter" och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1034 av Krister Örnfjäder och Laila Naraghi (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till högre utbildning i hela landet genom kommunala lärcenter och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1044 av Anna Vikström m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta både utökade behov i barnmorskans yrkesområde och en internationell anpassning av utbildningen till barnmorska vid en eventuell översyn av den svenska barnmorskeutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1056 av Emma Hult m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en avgiftsfri utbildning för alla och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1069 av Jan Björklund m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa kraven för att komma in på lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärarutbildningen bör öka sina internationella kontakter, verka för fler internationella studenter och ett större internationellt utbyte och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ämneslärarutbildningen av högstadie- och gymnasielärare bör slås ihop och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ämneslärarexamen ska motsvara en masterexamen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1123 av Lars-Axel Nordell (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av ett ökat antal statligt finansierade utbildningsplatser vid Örebro Teologiska Högskola och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1135 av Kalle Olsson och Anna-Caren Sätherberg (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genom högre utbildning säkra välfärdens kompetensförsörjning på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1279 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka inslaget av ledarskap i lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1388 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa nationella gemensamma prov på alla lärarhögskolor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1397 av Richard Jomshof och Carina Herrstedt (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ledarskapsutbildning ska vara en integrerad del av lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1497 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av en fritentamensrätt och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1499 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sex- och samlevnadsundervisning som obligatorisk del av lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1545 av Marta Obminska (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatorisk utbildning om hedersrelaterat förtryck och våld på socionomutbildningarna och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1574 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om universitetsutbildning med inriktning mot offentlig upphandling och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1648 av Mattias Ottosson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utöka antalet studieplatser med fokus på att möta den pågående omvandlingen på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1698 av Lennart Axelsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta betydelsen av läkarutbildningen vid Örebro universitet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1797 av Stefan Nilsson och Marco Venegas (båda MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av utvecklingsmöjligheterna för att utländska universitet och högskolor ska kunna köpa skraddarsydd akademiska utbildningar från svenska universitet och högskolor, inom ramen för nätbaserad distansundervisning, och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1907 av Margareta B Kjellin (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om geriatrik i läkar- och sjuksköterskeutbildningarna och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1970 av Hans Rothenberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att genom olika incitament stimulera till snabbare avklarade studier och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1988 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör genomföra de förordningsändringar som krävs för att öka möjligheterna att komplettera en utländsk avslutad utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2012 av Robert Hannah (L):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck kan göras till obligatoriska inslag i grundutbildningarna för sjuksköterskor, kuratorer, psykologer, socionomer, poliser, jurister och lärare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2044 av Stefan Jakobsson och Robert Stenkvist (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett obligatoriskt lämplighetstest för lärarstudier och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2132 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en förnyad satsning på att utveckla lärcentrum runt om i landet så att fler utbildningsplatser förläggs dit och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2165 av Susanne Eberstein (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över antalet fria platser på högskolan och särskilt följa utvecklingen vid juristprogrammet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2183 av Johan Büser (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till ett obligatoriskt utbildningsmoment för att upptäcka våld mot barn och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2387 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för fler universitet och högskolor att inrätta öppna utbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2392 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att redovisa chansen till olika arbetstillfällen vid olika utbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över grundläggande moment kring företagande och entreprenörskap i konstnärliga utbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ålägga universitet och högskolor samt berörda myndigheter att arbeta aktivt för att utveckla lärcentrum och distansutbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2585 av Jeff Ahl (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersköterskor med god kompetens och erfarenhet erbjuds förkortad utbildning till sjuksköterska och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2623 av Anders Åkesson (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att avsätta medel till pilotprojektet Nya vägar för flexibilitet i högre utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att universitet och högskolor bör få ett förtydligat uppdrag att tillhandahålla mer flexibla utbildningslösningar och samverka med lokala och regionala aktörer och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2689 av Thomas Finnborg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kortare läkarutbildning för erfarna sjuksköterskor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2738 av Johanna Haraldsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta Jönköping Universitys betydelse för regionens ekonomiska tillväxt och välfärd och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2830 av Annika Eclund (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att styrdokumenterna för lärarutbildningen bör uppdateras gällande kritisk granskning och källkritik och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2850 av Tuve Skånberg (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett obligatoriskt utbildningsmoment i suicidprevention och omhändertagande av suicidnära personer i all högskoleutbildning med vårdinriktning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2886 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att långsiktigt säkerställa kompetensförsörjningen inom filmområdet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2954 av Ulrika Carlsson i Skövde m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa fler vägar in till läraryrket genom möjligheten till fristående lärarutbildning, snabbare validering av kunskap och fler KPU-utbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2961 av Linda Snecker m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärosätena bör åläggas att ta fram strategier för breddad rekrytering i linje med vad Universitets- och högskolerådet har föreslagit, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2971 av Solveig Zander m.fl. (C):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utreda studenthälsans och sjukvårdens ansvar för studenters rehabilitering samt att utbildningsanordnarens rehabiliteringsansvar bör förtydligas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2975 av Johanna Jönsson m.fl. (C):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att ta bort studieavgifter för utländska studenter och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3031 av Bengt Eliasson m.fl. (L):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärare ska ha grundläggande kunskaper om elever med funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hur grundläggande kunskaper om våldsutsatthet och normaliseringsprocessen kan bli en obligatorisk del av utbildningen till alla yrken som kommer i kontakt med våldsutsatta personer och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3038 av Fredrik Christensson m.fl. (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att öka möjligheten för utländska lärosäten att etablera sig i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för en satsning på nätbaserade lärosäten samt att utveckla alternativt likt MOOC-kurser och kommunala lärcentrum och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ge de lärosäten som vill möjlighet att ombildas till stiftelser och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att det ska finnas en mångfald och flexibilitet kring examinationsformer inom den högre utbildningen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna för ett mer flexibelt terminssystem för en ökad genomströmning och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att koppla den högre utbildningen till arbetsmarknaden genom entreprenöriellt lärande, utökad praktik och ett utvecklat studentmedarbetarsystem och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska antalet behörighetsgrupper vid ansökningar till högre utbildning och hindra det enskilda lärosätets möjlighet att sätta egna behörighetskrav och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3043 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de lärosäten där lärarutbildningen finns i dagsläget, i högre utsträckning än i dag, ska erbjuda VFU-handledarutbildning på distans och vad som i övrigt anförs i motionen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att UKÄ får ett särskilt uppdrag att, inom ramen för de reguljära utvärderingarna av lärarutbildningarna, noggrant följa kvaliteten på lärarstudenternas VFU-perioder samt att föreslå åtgärder för hur kvaliteten kan fortsätta att höjas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram ett program för lärarstudenter motsvarande det brittiska ”Schools Direct”, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3048 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbildningars kvalitet ska kunna jämföras mellan olika lärosäten men också hur kvaliteten över tid har utvecklats per lärosäte och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att vidta åtgärder så att heltidsstudier motsvaras av heltid och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att utreda en förordningsändring angående vem som ska initiera att ett examensbevis utfärdas och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att studie- och yrkesvägledningen stärks genom hela utbildningskedjan och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärosätena bör öka dialogen med grund- och gymnasieskolor för att inspirera fler elever att söka till högre studier och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärosätena ska redovisa hur de systematiskt arbetar för att förbättra studenters inlärningsmiljö och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra och förenkla möjligheterna för internationella universitet att utdela examensrättigheter i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utvärdering av valideringen av hälso- och sjukvårdsyren i syfte att effektivisera den och tillkännager detta för regeringen.

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om validering av hälso- och sjukvårdsyrken bör göras av Universitets- och högskolerådet (UHR) och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3057 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att högskolor och universitet bör erbjuda jämställda studiemiljöer som profilering och konkurrensfördel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att entreprenöriellt skapande och utveckling bör ges en framträdande roll inom vård- och lärarutbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3069 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga de hinder som begränsar fristående aktörer från att starta och bedriva kompletterande pedagogisk utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3128 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att varje lärosäte årligen ska lämna en samlad redovisning med information om de examinerades sysselsättning året efter examen fördelade på utbildningsområde och inrikes och utrikes födda, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3134 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla för yrkeslärare att utöka sin behörighet i fler yrkesämnen än det ämne eller de ämnen som examen är avsedd för och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra detta mer tillgängligt för fler, för att stärka yrket och karriärvägar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3211 av Annika Eclund m.fl. (KD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om högre betygskrav samt lämplighetstest vid antagningen till lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta kompletterande pedagogisk utbildning KPU från 90 högskolepoäng till 60 högskolepoäng för att skapa fler vägar in i läraryrket för dem som redan har ämneskunskaper, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en akademisk utbildning i pedagogiskt ledarskap bör införas där en befattning som rektor kan vara ett av målen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra valideringen och tillkännager detta för regeringen.
47. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om audionomprogrammet och tillkännager detta för regeringen.
49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etisk reflektion ska vara en självklarhet inom högre utbildning och forskning och tillkännager detta för regeringen.
50. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att styrdokumentet för lärarutbildningen bör uppdateras gällande kritisk granskning och källkritik, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD):

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att för samtliga universitet och högskolor permanenta möjligheten att tillhandahålla bostäder åt studenter och gästforskare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler sfi-lärare och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Universitets- och högskolerådet ska ta över valideringen av utbildning på hälso- och sjukvårdsområdet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka högskolornas och universitetens möjlighet och ansvar för att öka antal studentbostäder och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3384 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av bättre validering av nyanländas kunskaper och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3389 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta antagningskrav på lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjlighet till höjd studietakt på lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nya obligatoriska moment på lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge fler möjlighet att studera till sfi-lärare över sommaren och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erbjuda distanskurser i svenska som andraspråk och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda tillståndsgivning för utländska lärosäten och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:4 av Caroline Szyber (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge en privat aktör möjlighet att bedriva delar av Södertörns högskolas utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:17 av Robert Stenkvist (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen under riksdagsåret bör återkomma med en proposition om särskild antagningsgrupp till juristprogrammet för personer med erfarenhet inom polisyrket och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:31 av Tina Acketoft (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildning inom smärta och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:56 av Lars-Axel Nordell (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens fördelning av anslag till de olika fristående teologiska högskolorna för utbildning och forskning ska ske likvärdigt och utifrån samma beräkningsgrund och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de fristående teologiska högskolorna i likhet med de statliga ska erhålla statliga fakultetsmedel för att lärare ska kunna använda tid till

forskning som en del i sin tjänst, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka antalet platser med ekonomisk ersättning vid Örebro Teologiska Högskola och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:100 av Robert Stenkvist och Stefan Jakobsson (båda SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärosäten i samarbete med kommuner och Akademiska Hus måste korrelera antalet utbildningsplatser med tillgången på studentbostäder och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:104 av Caroline Szyber (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda fler högskole- och yrkeshögskoleutbildningar som har fokus på handelsbranschen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:172 av Jeff Ahl (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersköterskor med god kompetens och erfarenhet bör erbjudas en förkortad utbildning till sjuksköterskor, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:433 av Robert Hannah (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etablera en varaktig högskoleutbildning och forskning inom ämnet esperanto och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:458 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt bereda ärendet om att förändra grundutbildningen för läkare och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:470 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbildningar med internationell inriktning bör bedömas efter samma standard som svenska, inte särbehandlas, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste ta till vara ungdomars ambition och studiegärdje för att även framöver kunna konkurrera på den globala marknaden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:474 av Jan Björklund m.fl. (L):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka lärosätenas ledarskap och att tydliggöra rollen för lärosätenas styrelser och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att koncentrera viss högre utbildning, t.ex. ämneslärautbildningen, till färre universitetsorter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:499 av Robert Hannah (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck kan göras till ett obligatoriskt inslag i grundutbildningarna för sjuksköterskor, kuratorer, psykologer, socionomer, poliser, jurister och lärare och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:521 av Jan Björklund m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lärautbildningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa antagningskraven till lärarhögskolorna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa lämplighetstest eller inträdesprov vid alla lärautbildningar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en ämneslärarexamen ska motsvara en magisterexamen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka internationaliseringen vid lärarhögskolorna och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:565 av Anna Hagwall (-):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lägga ned utbildningar som samhället inte efterfrågar och som inte leder till arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:605 av Johan Andersson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att stärka lärautbildningens forskningsbas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:727 av Cecilia Widegren (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effekterna av IB-programmets förändrade förutsättningar bör följas upp samt utvärderas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:738 av Peter Persson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta Jönköping Universitets betydelse för regionens ekonomiska tillväxt och välfärd och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:754 av Jörgen Hellman m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Högskolan Väst och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:755 av Jörgen Hellman m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskningens finansiering och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:798 av Monica Green m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av högre utbildning i hela landet, bl.a. på Högskolan i Skövde, och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:802 av Rikard Larsson m.fl. (S):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utvidgad utbildningssatsning för att klara kompetensförsörjningen i framtidens välfärd och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:906 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förändrad lärarutbildning med inriktning mot fritidshem där dessa ska bära ansvaret för jourklasser, särbegåvade barn och antimobbningsarbetet på skolan, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:909 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur vi kan optimera högskoleväsendet genom administrativ effektivisering och rationalisering och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:911 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka studenternas anställningsbarhet efter examen och säkerställa relevant forskning genom en ökad skyldighet för högskolorna att samverka med det omgivande samhället och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ett finansieringssystem för högskolan kan bli mer kvalitetsdrivande och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att slå ihop administrationen hos vissa lärosäten samt att effektivisera det svenska utbildningsväsendet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn av lärarutbildningar ska ske där staten äger rätt att ge bindande direktiv och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:956 av Per Lodenius (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av antagningskriterierna till svenska universitet och högskolor så att Ålandsöverenskommelsen följs och respekteras och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:957 av Per Lodenius (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åländska studenter på svenska universitet och högskolor bör tillförsäkras tillgång till den svenska statens myndighetssfär med hänvisning till Ålandsöverenskommelsen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:982 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka dagens antal utbildningsplatser så att bristen på barnmorskor på sikt kan åtgärdas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:994 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inkludera entreprenörskap och företagande i vårdutbildningar på högskolor och universitet samt tillkännager detta för regeringen.

2017/18:995 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett samarbete mellan Högskolan i Gävle och ett universitet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1008 av Lars-Axel Nordell (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett likvärdigt statligt ansvar för finansieringen av den läkarutbildning som bedrivs vid landets universitet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1033 av Annika Eclund (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att medie- och informationskunnighet bör införas i examinationskraven på lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1062 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om hur it ska bli en naturlig del av lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1114 av Fredrik Lundh Sammeli (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av obligatorisk utbildning på Sveriges juristutbildningar om barnets rättigheter och barnsexhandel och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1154 av Cecilia Widegren (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över på vilka fler sätt fler skulle kunna ta del av högre studier bl.a. genom att erbjuda fler former av examination samt att se till att detta blir vanligare än i dag att använda som antagningsform och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över på vilka fler sätt fler kan få ta del av högre studier bl.a. genom att dra nytta av digitaliseringsmöjligheter och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1313 av Mikael Oscarsson (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att universiteten bör ges en större självständighet i form av självständiga stiftelser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1346 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna Umeå universitets roll som ett kunskapsnav i Västerbotten och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1420 av Christian Holm Barenfeld (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om omvandlingen av poäng från studier vid International Baccalaureate (IB) och European Baccalaureate (EB) till meritvärde och de problem detta utgör för de berörda studenterna och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1423 av Christian Holm Barenfeld och Åsa Coenraads (båda M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka inslaget av ledarskap i lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1594 av Angelika Bengtsson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell översyn och kvalitetssäkring av scenkonstutbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1636 av Johan Nissinen (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett näringslivsår på högskolor och universitet enligt motionens intention och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1669 av Annika Hirvonen Falk (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att ge studenter lika rättigheter till ledighet från studier för att fullgöra förtroendeuppdrag inom kommun, landsting, regioner och riksdag som arbetstagare har i dag och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1672 av Maria Ferm (MP):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om meritpoäng för modersmålsstudier och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1732 av Cassandra Sundin m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett nationellt universitet för samisk kultur och utbildning samt de samiska språken ska utses och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1752 av John Widegren (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att AVSP-utbildningen bör utvecklas samt stödjas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1788 av Kristina Yngwe (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inkludera det digitala perspektivet i utbildningar som rör exempelvis utbildning och vård och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1825 av Åsa Westlund m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att göra finansieringen av landets studentkårer mer oberoende i enlighet med motionen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1828 av Per-Arne Håkansson och Kent Härstedt (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Trafikflyghögskolan i Ljungbyheds direkta koppling till forskning och universitet som en resurs för grundläggande flygutbildningsbehov och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1830 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att fortsatt följa utvecklingen av behovet av utbildning av läkare och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1855 av Kenneth G Forslund och Catharina Bråkenhielm (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om distansutbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1860 av Helena Lindahl (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör få i uppdrag att i nästa regleringsbrev för Umeå universitet se över möjligheten att utöka antalet decentraliserade utbildningsplatser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1874 av Teres Lindberg (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om yrkesmeriter som en viktig del i arbetet mot social snedrekrytering till högskolan och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1910 av Matilda Ernkrans m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen, i samverkan med landsting/regioner, bör se över hur ett volymmässigt väl

avvägt utbildningsutbud som motsvarar vårdens behov kan åstadkommas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1912 av Ingela Nylund Watz m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Södertörns högskola och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1915 av Johanna Haraldsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över behovet av fortsatta investeringar i högre utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2014 av Maria Plass (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erbjuda större flexibilitet vid antagning till kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2027 av Maria Plass och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om universitetsutbildning med inriktning mot offentlig upphandling och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2052 av Lena Asplund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur en reglerad specialistutbildning för biomedicinska analytiker skulle kunna utformas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2131 av Ingemar Nilsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta Mittuniversitetets betydelse för tillväxt och välfärd och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2201 av Anna Wallén m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Mälardalens högskola och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2283 av Markus Wiechel (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att redovisa chansen till olika arbetstillfällen vid olika utbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2305 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för fler universitet och högskolor att inrätta öppna utbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2336 av Daniel Riazat m.fl. (V):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att inrätta en vuxenlärarutbildning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda inrättandet av en kompletterande pedagogisk utbildning till vuxenlärare och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2341 av Daniel Riazat m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda utvecklade möjligheter till vidareutbildning och validering för anställda på fritidshem som saknar pedagogisk högskoleexamen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2394 av Emma Hult m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av en avgiftsfri utbildning för alla och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2464 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett center för marin arkeologi vid Linnéuniversitetet i Kalmar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2552 av Lars Hjälmered (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga införandet av lämplighetstest vid antagningen till lärarutbildningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga införandet av fler vägar för att bli lärare och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om digital kunskap på lärarutbildningarna och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga införandet av sommarkurser för att lärarstudenter snabbare ska kunna ta examen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och utvärdera lärarutbildningarnas kvalitet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2613 av Lars Hjälmered (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om digital kompetens på lärarutbildningarna och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en digital strategi för högre utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2646 av Stefan Nilsson och Marco Venegas (båda MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av utvecklingsmöjligheterna för att utländska universitet och högskolor ska kunna köpa skräddarsydda akademiska utbildningar från svenska universitet och högskolor, inom ramen för nätbaserad distansundervisning, och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2667 av Monica Green m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ställa krav på att utbildningar som är inriktade på yrken där man kommer i kontakt med barn ska innehålla delar som handlar om tidig upptäckt och förebyggande arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:2858 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att uppmuntra fler online- och distanskurser vid högskolor och universitet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2869 av Ola Johansson och Rickard Nordin (båda C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att högskolor och universitet bör erbjuda jämställda studiemiljöer som profilering och konkurrensfördel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att entreprenöriellt skapande och entreprenöriell utveckling bör ges en framträdande roll inom vård- och lärarutbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2899 av Bengt Eliasson m.fl. (L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärare ska ha grundläggande kunskaper om elever med funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2995 av Sofia Fölster (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta Universitetskanslersämbetet överta granskningen av svenska högskolor och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3000 av Jesper Skalberg Karlsson och Jenny Petersson (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillståndsgivning för utländska lärosäten och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3039 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kartlägga de hinder som begränsar fristående aktörer från att starta och bedriva kompletterande pedagogisk utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3041 av Christer Nylander m.fl. (L, M, C, KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta mätbara delmål som systematiskt ska utvärderas samt ingå i regeringens resultatredovisning för berörda utgiftsområden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kvalitet och samverkan i forskning även fortsättningsvis bör premieras och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka lärosätenas ledarskap och tydliggöra rollen för lärosätenas styrelser och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3070 av Olof Lavesson m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur staten kan stimulera ett fördjupat samarbete mellan de olika kultur- och arkitektutbildningarna och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3111 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra utbildningarna mer relevanta för de lokala arbetsmarknaderna och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3112 av Sailsa Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utbildningscentrum för högre utbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3116 av Marta Obminska (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatorisk utbildning i hedersrelaterat förtryck och våld på socionomutbildningarna och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3167 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av en fri tentamensrätt och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3170 av Ulrika Karlsson i Uppsala (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sex- och samlevnadsundervisning som obligatorisk del av lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3186 av Amineh Kakabaveh (V):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla som utbildas till lärare, socialarbetare, polis och domare m.fl. samt de som studerar ämnet svenska 2 och kommer att undervisa i sfi och bland nyanlända bör genomgå en utbildning om hedersvåldet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3353 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en gemensam grund för vilka krav som ska gälla för respektive KPU-inriktning och bedömning av behörighet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att disputerade som läser till lärare ska ha en kortare utbildningstid än i dag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvalitet och mål för den verksamhetsförlagda lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett program för lärarstudenter motsvarande det brittiska School Direct och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lärares kompetens gällande elever med neuropsykiatriska funktionsvariationer och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3356 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en ny indelning av lärosätena och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärosätenas uppdrag och styrning bör renodlas för en forskning i världsklass och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska finnas fastställda kriterier för vad som gäller för att ett lärosäte ska få benämnas universitet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3357 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att resultatet av Ledningsutredningens rekommendationer ska utvärderas under 2018 och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra rollen för rektorer och för lärosätenas styrelser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbildningars kvalitet ska kunna jämföras mellan olika lärosäten och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att alla akademiska utbildningar bör redovisa kvalitet och jobbchans genom att en nationell rankingslista inrättas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärdering och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder så att heltidsstudier motsvaras av heltid och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärosätena ska redovisa hur de systematiskt arbetar för att förbättra studenters inlärningsmiljö och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om redovisning av principerna för den modell enligt vilken resurser till forskning ska fördelas 2018 och 2019 och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lagförslaget gällande breddad delaktighet och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utredningen om resurstilldelningssystemet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att utreda och avhjälpa formella hinder för ökat samarbete mellan lärosäten och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärosätena ska utarbeta en strategi om digitalisering och modern teknik och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3359 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompletterande pedagogisk utbildning för akademiker och yrkesverksamma som vill bli forskollärare och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3361 av Camilla Waltersson Grönvall m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förbättrad utbildning för studie- och yrkesvägledare och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3421 av Cecilia Widegren m.fl. (M):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tjänstgöring inom den nära vården bör ingå i läkares, sjuksköterskors och andra professioners utbildning och tillkännager detta för regeringen.
55. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samtliga grundvårdutbildningar ska ge relevanta kunskaper i gerontologi, geriatrik och demenssjukdom och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3567 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta antagningskrav på lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en moderniserad lärarutbildning med nya moment och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka ämneskunskaperna på lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för fler att studera till lärare i svenska som andraspråk över sommaren och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att erbjuda distanskurser i svenska som andraspråk och tillkännager detta för regeringen.
42. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över högskolans resurstilldelningssystem för att i högre grad premiera

- akademisk kvalitet och genomströmning samt etablering på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över längden på svenska högskoleprogram och tillkännager detta för regeringen.
 44. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att internationella universitet ska kunna etablera filialer i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3586 av Jan Björklund m.fl. (L):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kompetens hos yrkesgrupper i frågor om hedersrelaterat våld och förtryck och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3592 av Ulf Kristersson m.fl. (M):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om reformer för att anpassa utbildningsväsendet bättre till arbetsmarknadens efterfrågan och yrkesverksammas behov av omställning och kompetensutveckling och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3597 av Linda Snecker m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som granskar förutsättningarna för forskare med funktionsnedsättning inom universitet och högskolor samt vilka åtgärder som krävs för att öka tillgängligheten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att införa en jämställdhetsbonus i lärosätenas basanslag för att främja en jämnare könsfördelning inom forskningen och akademien och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att ställa krav på lärosätena att i högre utsträckning digitalt tillgängliggöra för allmänheten den forskning de producerar och tidigare har producerat och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3600 av Roland Utbult m.fl. (KD):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över grundläggande moment kring företagande och entreprenörskap i konstnärliga utbildningar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3601 av Annika Eclund m.fl. (KD):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om högre betygskrav samt lämplighetstest vid antagningen till lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förkorta kompletterande pedagogisk utbildning KPU från 90 högskolepoäng till 60 högskolepoäng för att skapa fler vägar in i läraryrket för dem som redan har ämneskunskaper och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en akademisk utbildning i pedagogiskt ledarskap bör införas där en befattning som rektor kan vara ett av målen och tillkännager detta för regeringen.
46. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra valideringen och tillkännager detta för regeringen.
48. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en obligatorisk AT-tjänstgöring på försök för alla nyutbildade sjuksköterskor med efterföljande utvärdering och tillkännager detta för regeringen.
49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om audionomprogrammet och tillkännager detta för regeringen.
51. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etisk reflektion ska vara en självklarhet inom högre utbildning och forskning och tillkännager detta för regeringen.
52. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att styrdokumenterna för lärarutbildningen bör uppdateras gällande kritisk granskning och källkritik och tillkännager detta för regeringen.
54. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att lärosäten använder sig av egna antagningsprocesser anpassade till respektive högskoleutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3602 av Linda Snecker m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärosätena bör åläggas att ta fram strategier för breddad rekrytering i linje med vad Universitets- och högskolerådet (UHR) har föreslagit och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på ytterligare åtgärder för att minska fusket på högskoleprovet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör tillsättas en utredning som tar ett helhetsperspektiv på frågan om tillgängligheten till universitet och högskolor för personer med funktionsnedsättning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör göras en utredning kring dolda avgifter/kostnader inom högre utbildning, särskilt verksamhetsförlagd utbildning (VFU), och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas om det kan ställas krav på att all kurslitteratur ska göras tillgänglig digitalt via högskole- och universitetsbiblioteken och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur ägardirektiven för Akademiska Hus kan ändras för att aktivt främja studenters ideella engagemang genom att uppnå minskade hyreskostnader för studentkåreerna och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör genomföra de förordningsändringar som krävs för att öka möjligheterna att komplettera en utländsk avslutad utbildning och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda vilka hinder som finns och hur lärosätena i ännu högre utsträckning kan bidra i flyktingmottagandet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3603 av Rossana Dinamarca m.fl. (V):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ålägga lärosätena att ta fram en strategi för sitt arbete med breddad rekrytering och breddat deltagande och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Universitets- och högskolerådet i uppdrag att regelbundet följa upp lärosätenas arbete med breddad rekrytering och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Universitets- och högskolerådet ett särskilt uppdrag att stimulera, främja och följa upp de konstnärliga utbildningarnas arbete med breddad rekrytering och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD):

38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att för samtliga universitet och högskolor permanenta möjligheten att tillhandahålla bostäder åt studenter och gästforskare och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3683 av Annie Lööf m.fl. (C):

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt för fler aktörer att bedriva fristående lärarutbildning och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3747 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att högskolornas samverkansuppdrag behöver tydliggöras och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att fler utbildningar samt forskning och utveckling sker på området turismvetenskap och mötesplanering och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3760 av Fredrik Christensson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att stärka undervisningens kvalitet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att öka möjligheten för utländska lärosäten att etablera sig i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att det sker en satsning på nätbaserade lärosäten samt att utveckla alternativ likt MOOC och kommunala lärcentrum och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lärosätenas autonomi bör stärkas och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att de lärosäten som vill ska ha möjlighet att ombilda sig till stiftelser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att det ska finnas en mångfald och flexibilitet kring examinationsformer inom den högre utbildningen och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa ett transparent utvärderingssystem där utbildningens kvalitet, koppling till arbetsmarknaden och tidigare studenters åsikter tydliggörs för att blivande studenter ska kunna göra välinformerade studieval, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att koppla den högre utbildningen till arbetsmarknaden genom entreprenöriellt lärande, utökad praktik och ett utvecklat studentmedarbetarsystem och tillkännager detta för regeringen.

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska antalet behörigheter vid ansökningar till högre utbildning och hindra det enskilda lärosätets möjlighet att sätta egna behörighetskrav med syfte att skapa en för eleven/studenten, mer transparent och rättssäker ansökningsprocess med fler vägar in till utbildning och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att införa ett resursfördelningssystem till den högre utbildningen där kvalitet, arbetslivsanknytning och regional samverkan premieras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska bli enklare att tillgodoräkna sig utlandsstudier och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att svenska lärosäten borde uppmuntras att etablera sig utomlands och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att införa speciella kompletteringsutbildningar för att ge nyanlända akademiker större möjligheter att komma in på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3776 av Solveig Zander m.fl. (C):

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att utreda Studenthälsans och sjukvårdens ansvar för studenters rehabilitering samt att utbildningsanordnarens rehabiliteringsansvar förtydligas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3789 av Annika Qarlsson m.fl. (C):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för hur grundläggande kunskaper om våldsutsatthet och normaliseringsprocessen kan bli en obligatorisk del av utbildningen till alla yrken som kommer i kontakt med våldsutsatta personer och tillkännager detta för regeringen.